JAGUAR

Bir Kedi, Bir Adam, İki Kadın

J. Tanizaki

Tanizaki 1886'da varlıklı bir tüccar ailenin oğlu olarak Tokyo'da doğdu. Ne var ki, o büyüdükçe ailesinin geliri düştü ve sonunda üniversitedeki edebiyat öğrenimini yarıda bırakmak zorunda kaldı. Fakat daha sonraları Japonya'nın tüm prestijli ödüllerini alacak bu genç yazar adayının edebî kariyeri henüz başlıyordu: Üniversitedeyken 1909'da tek sahnelik bir tiyatro oyunu yazan Tanizaki, bir yıl sonra yayımlanan ilk öyküsüyle adını duyurmayı başardı. Sadece sonraki iki yıl içinde yazdığı dört romanda değil, yaşamı boyunca kötücül güzellik, erotizm, sadizm ve mazoşizm gibi temaların etrafında gezindi. Oscar Wilde, Poe ve Marquis de Sade'dan etkilendi. Güzellik ve grotesk, onun sayfalarında hep yan yana geldi. Sevgi ve acı arasında yaşamı boyunca güçlü bir bağ kurdu. Kahramanlarının birbirinden ilginç tensel hazlarını reddedilme, aşağılanma ve mazoşizmle birlikte sundu.

Tanizaki "büyük deprem"e dek, daha sonraları eleştireceği Batılı yaşam bir yaşam sürerek yazmaya devam etti. Ancak 1923'teki Büyük Kanto Depremi sadece Tokyo'yu değil Tanizaki'nin Batılı tarafını da yıktı. Tanizaki, yerle bir olan şehirden mecburen ayrıldı ve Osaka'ya gitti. Japon geleneksel evlerinden birine yerleşti. Japon estetiğine ve kültürüne karşı hiç sönmeyecek bir ilgi geliştirmeye ve Batılılaşmayı sorgulamaya başladı.

Japon kültürüne bağlılığını hiçbir zaman kaybetmese de, Batılı teknikleri başarıyla uyguladı ve ilk gençliğinde bağlandığı kaynaklardan beslenmeye devam etti. Yazarlığının yanı sıra, Japon klasiklerini modern Japoncaya da kazandıran Tanizaki, savaştan sonraki yaşamını yazarak ve ödül alarak geçirdi. Fakat 1958'de sağ eli felç oldu, 1960'tan itibarense hayatını hastanede geçirmeye başladı. Bunlara rağmen, 1962'de, birbirinden ilginç cinsel fantezilerini yazan yatalak bir hastayı konu edinen son romanını yayımladı. 1965'te geçirdiği kalp kriziyle hayata veda etti. Onun ölümüyle Japon edebiyatı, çoğu eleştirmene göre en önemli modern yazarını kaybetti.

Geçen yüzyılın en büyük yazarlarından biri kabul edilen Tanizaki'nin *Naomi* adlı ünlü romanı da yine Jaguar Kitap tarafından yayımlanmıştır.

Sinan Ceylan, Bandırma'da doğdu. Lisans eğitimini Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Japonca Öğretmenliği bölümünde tamamladı. Mezun olduktan sonra çeşitli özel şirketlerde çalışmaya başladı. Japoncadan kısa öyküler ve makaleler çeviren Sinan Ceylan, serbest çevirinin yanı sıra, üniversite yıllarında merak sardığı fotoğrafçılık ile de uğraşıyor..

Bir Kedi, Bir Adam, İki Kadın / Juniçiro Tanizaki

Kitabın Özgün Adı
猫と庄造と二人の女

© Juniçiro Tanizaki, 1936
© Jaguar Kitap, 2017

1. Baskı: Ağustos 2017
ISBN: 978-605-8259-33-1

Japonca Aslından Çeviren
© Sinan Ceylan

Editör
Hakan Toker

Sayfa Tasarım
Hakan Güngör

Baskı-Cilt
Ana Basın Yayın San. Tic. A.Ş.
Sertifika No: 20699

Bu kitabın yayın hakları Jaguar Kitap'a aittir. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

JAGUAR KİTAP

Cemal Nadir Sk. No: 16/77 Cağaloğlu / İstanbul
Tel: 0 212 522 94 22
www.jaguarkitap.com
iletisim@jaguarkitap.com
Sertifika No: 27215

BİR KEDİ, BİR ADAM, İKİ KADIN

Juniçiro Tanizaki

Japonca Aslından Çeviren
Sinan Ceylan

Sevgili Fukuko,

Mektuptaki iade adresine Yuki'nin adını yazmak zorundaydım, kusura bakma lütfen. Ama maalesef Yuki değilim. Bu dediklerimden kim olduğumu çıkarmışsındır. Belki de daha zarfı açar açmaz anlamışsındır zaten. Kendi kendine, "Aa, Yuki mektup yazmış," diyerek zarfı açmış ve kızarak, "Bu ne cüret! Bana mektubunu okutmak için arkadaşımın adını kullanmış," demişsindir. Ama bir düşün Fukuko. Kendi adımı yazsaydım, o görür ve mektubun eline geçmesine mani olurdu. Bundan eminim. Ve mektubu okumanı istiyordum. Yani görüyorsun ya, başka yolu yoktu. Fakat için rahat olsun – olanlar için seni suçlamak ya da iyi niyetini suiistimal etmek gibi bir amacım yok. Öyle olsaydı, bu mektubun on yirmi kat uzununu yazardım. Ama bir işe yaramazdı, değil mi? Ha ha ha, yaşadıklarım sayesinde ben de artık çok güçlü oldum. Onca ağlanacak şeye ve pişmanlığa rağmen sürekli ağlamıyorum. Çünkü olanları kafaya takmamaya, olabildiğince iyimser olmaya karar verdim. Neticede, insanın başına gelecekleri yalnızca Tanrı bilir ve başka insanların mutluluğunu kıskanmak, onların mutluluğundan nefret etmek aptallığın daniskasıdır.

Eğitimsiz bir kadın olsam bile, böyle doğrudan sana yazarak kabalık ettiğimin farkındayım ama Tsukamoto Bey'den defalarca yardım istediğim halde bana kulak asmadığı için senden yardım istemek durumunda kaldım. Bunu söylemekle zahmetli bir şey isteyeceğim izlenimi yaratmış olabilirim; kesinlikle öyle olmadığını belirteyim. Senin evinden istediğim yalnızca tek bir şey var. Bunu söylerken, onu kast etmiyorum elbette. Ben çok daha önemsiz, çok daha sıradan bir şeyi, Lili'yi istiyorum. Tsukamoto Bey'in dediğine göre o, Lili'yi bana verip vermemeni umursamıyormuş; buna tek engel senmişsin. Bu doğru mu Fukuko? Biricik dileğimin gerçekleşmesine gerçekten sen mi mani oluyorsun? Ben sana kendi hayatımdan daha değerli olan o adamı verdim. Sadece onu mu, onunla beraber kurduğumuz huzurlu yuvamızı da verdim. Kırık bir çanaktan başka bir şey de almadım. Hatta evlenince getirdiğim çeyizimden kalanları bile almadım. Eski anıları canlandıracak şeyleri etrafımda görmemek işime geliyor elbette. Sadece Lili'yi almak istiyorum. Buna izin veremez misin? Başka manasız isteklerde bulunmayacağım, her şeyden geçtim, yenildim, aşağılandım ama yine de katlandım. Bu kadar büyük fedakârlığın karşılığında ufak bir kediyi istemek çok mu? Senin için zaten varlığıyla yokluğu bir, ufak bir hayvan, ama benim yalnızlığıma teselli olabilir... O kadar korkak olduğumu düşünmeni istemiyorum fakat Lili de olmayınca yalnızlığa katlanamıyorum. Şu koskoca dünyada o kedi dışında kimse varlığıma ihtiyaç duymuyor. Bu kadar kötü durumdayken, beni biraz daha üzmek mi istiyorsun? Yalnızlığım ve kederim için biraz olsun üzülmüyor musun?

Yo, hayır, sen öyle biri değilsin. Adım gibi biliyorum ki, Lili'den vazgeçmeyecek olan sen değilsin, o adam. Lili'yi çok seviyor. Hep senden ayrılırım da bu kediden vazgeçemem

derdi. Ve gerek yemekte gerekse uyurken Lili'yi hep benden üstün tutmuştur. Öyleyse neden dürüstçe çıkıp kediyi veremeyeceğini söylemiyor da seni bahane ediyor? İşte bu da senin düşünmen gereken mesele Fukuko.

Nihayetinde yaşlı bir dırdırcı olan benden kurtuldu ve sevdiği kızla, yani seninle yeni bir hayat kurdu. Benimle beraberken Lili'ye ihtiyaç duyuyordu. Ama şimdi kedinin varlığının engel teşkil etmesi gerekmiyor mu? Kedi olmasa bir şeyler eksik mi kalır yoksa hâlâ? Ve bu, tıpkı bana yaptığı gibi, seni kediden aşağı gördüğü için olmasın sakın? Affedersin, haddimi aştım... Eminim o kadar da ahmak değildir ama yine de kendi hislerini gizleyip seni bahane etmesi bir şeylerin ters gittiğinin işareti olabilir... Ha ha ha, bana ne ya! Ama sen yine de dikkatli ol, alt tarafı kedi deyip geçersen o kedi de senin yerine geçer. Asla seni yanlış yönlendirmeye çalışmam. Neticede bu olay benden çok seni ilgilendiriyor. Lili'yi derhal o adamdan uzaklaştırmaya bak. Olur da buna karşı çıkarsa, sence de tuhaf kaçmaz mı?

Fukuko mektubu kelimesi kelimesine belleğine kaydetti ve Şozo'nun Lili'yle ilişkisini daha dikkatli izlemeye başladı. Şozo, marine edilmiş istavrit eşliğinde *sake*sini içiyordu. Küçük bir yudum aldı ve kadehini bıraktıktan sonra yemek çubuklarıyla bir balık alıp "Lili" diye seslendi. Lili arka ayakları üzerinde dikildi ve ön patileriyle oval yer masasının kenarına basıp hareketsiz kalarak sahibinin tabağında duran balıklara baktı. Bar tezgâhına yaslanmış bir müşteriye ya da Notre Dame'ın kulelerinden sarkan ucubelere benziyordu. Şozo balığı havaya kaldırınca Lili'nin burun delikleri titredi ve tıpkı hayranlık duyan bir insanınki gibi büyüyüp yusyuvarlak olan gözleriyle lokmaya özlemle baktı. Ama Şozo o kadar kolay pes etmeyecekti.

"İşte geliyor!" diyerek balığı burnuna kadar sarkıtıp Lili'yi taciz ettikten sonra aniden çekip kendi ağzına attı. Sonra gürültülü bir şekilde balığın sosunu höpürdetip gevrek kılçıklarını çiğnedi ve başka bir balıkla aynı şeyi tekrar etmeye koyuldu. Yaklaştırıp uzaklaştırarak, kaldırıp indirerek kediyi boş yere ümitlendiriyordu. Lili, patilerini masadan kaldırıp göğsü hizasında tutarak, arka ayakları üzerinde sendeleyerek balığı takip etmeye çalışıyordu. Balık, kafasının üstünde sabitlendiğinde avına gözleriyle odaklanıp patileriyle yakalamak için ileriye bir hamle yapıyor, başarısızlığa uğrayıp düşüyor ve tekrar deniyordu. Bu çılgın uğraşta istavriti kapabilmek beş on dakikasını aldı.

Şozo aynı şeyi ısrarla tekrar ediyordu. Kediye balık verip içkisinden bir yudum alıyor ve "Lili" diye seslenip bir sonraki ödülü havaya kaldırıyordu. Herhalde tabakta her biri yaklaşık beş santimetre uzunluğunda bir düzine kadar istavrit vardı. En fazla üç ya da dört tanesini kendisi yemiş, balıkların gerisini sadece sirke sosunu yaladıktan sonra Lili'ye vermişti.

"Ah, ah! Acıyor dedim sana! Aah!"

Lili omuzlarına çıkıp tırnaklarını batırınca Şozo böyle feryat etti.

"Sana diyorum! İn! İn oradan!"

Eylülün yarısı geçmişti ve yaz sıcağı yavaş yavaş kayboluyordu ama Şozo, şişman insanların pek çoğu gibi terlemeye meyilli olduğu için sıcağı sevmiyordu. Alçak yemek masasını, geçen günkü sağanak yüzünden çamurla kaplanan arka verandaya çıkarmıştı. Üzerinde kısa kollu iç gömleği, yün kuşağı ve paçası dizine kadar inen donu ile bağdaş kurmuş oturuyordu. Yumru tepeleri andıran omuzları etli ve yuvarlaktı; dolayısıyla, Lili tutunabilmek için tırnaklarını kullanıyordu. Tırnakları ince pamuk iç gömleğini geçip Şozo'nun etine giriyor ve bu da Şozo'ya acı veriyordu.

"Ah! Acıyor!" diye bir çığlık daha attıktan sonra, "İn aşağı dedim sana!" diye bağırdı. Sertçe omuzlarını silkiyor, kediyi inmeye zorlamak için yana doğru eğiliyordu. Ama kedi yerini korumaya kararlıydı ve iç gömleğinde kan benekleri belirinceye kadar tırnaklarını Şozo'nun etine batırdı.

Her ne kadar kedinin "vahşiliğinden" şikâyet etse de asla sahiden kızamıyordu. Bu durumun tamamen farkında olan Lili, memnuniyet belirten birtakım sesler çıkararak yüzünü yavaşça sahibinin yanağına yasladı ve sanki ağzının içindeki balığı görmüşçesine kendi ağzını cesurca adamın ağzına yaklaştırdı. Şozo çiğnemeyi bırakıp ağzından bir parça balık çıkaracak olsa, Lili lokmayı kapmak için kıvrak bir şekilde ileri atılırdı. Genellikle tek hamlede yutardı balığı; bazen de adamın ağzının kenarlarında kalanları bile dikkatle ve gönül rahatlığıyla yalardı. Hatta bazen aynı balığı farklı uçlarından beraber yedikleri bile olurdu. Sonra Şozo kaşlarını çatar ve homurtular eşliğinde yüzünü ekşitip sinirle tükürürdü. Ama ne olursa olsun adam da en az kedi kadar eğlenirdi. Bu yorucu oyunlara ara verip dinlenirken, kadehini doldurması için karısına uzatırdı.

"Hey, neyin var?" diyerek kısa süre öncesine kadar neşesi yerinde olan fakat şimdi gözlerini kocasına dikmiş, kadehini dolduracağı yerde ellerini gömleğinin koluna sokmuş vaziyette bekleyen karısına endişeyle baktı.

"Başka *sake* kalmadı mı?" diye sordu; şaşkın ve dikkatli bir ifadeyle eşinin yüzünü incelemeye devam ederken bardağı usulca geri çekti. Kadının yüzünde donuk bir ifade vardı, çekingen bir tavırla, "Sana söyleyeceklerim var," diyerek daha kederli bir görünüme büründü.

"Ne söyleyeceksin?"

"Bu kediyi Şinako'ya vereceksin."

"Neden?"

Şozo, eşinin ne demeye aniden böyle bir şey talep ettiğini düşünüp bir süre öfkeyle soluk alıp verse de karısı oralı bile olmadığı için ne düşüneceğini ve ne yapacağını bilemedi.

"Ne oldu böyle aniden?"

"Ne olduysa oldu, kediyi vereceksin. Yarın Tsukamoto Bey'i çağır da bir an evvel bitsin bu iş."

"Tamam da, nereden çıktı şimdi bu?"

"Reddediyorsun yani?"

"Dur, dur bakalım biraz! Sen bana nedenini söylemezsen ne yapabilirim? Ne oldu sana, seni incitecek bir şey mi yaptım?"

Lili'yi mi kıskanıyor yoksa diye bir süreliğine düşündüyse de bunun saçma olduğuna karar verdi. Nihayetinde Fukuko da kedileri çok seviyordu. Hâlâ eski eşi Şinako ile yaşarken Fukuko'ya, eşinin bazen kediyi kıskandığından bahsetmiş, Fukuko da bu durumu küçümseyip alay etmişti. Yani adamın kediye olan düşkünlüğünü bilerek onunla yaşamaya gelmişti. Dahası, eve geldikten sonra, Şozo kadar aşırı olmasa da kediye şefkat gösteriyordu. Şimdiye kadar, tıpkı bugün yaptığı gibi, Lili'nin çiftin yemeklerine ortak olmasına karşı olumsuz tek bir kelime bile etmemişti. Ve bugünkü gibi, adam akşam *sake*sini açıp Lili'yle oynamaya başladığında, Fukuko ikisinin sirki andıran gösterisinden keyif alır, hatta kendisi de kediye birkaç kırıntı verir, bazen hoplatıp zıplatırdı. Yani Lili'nin araya sıkışmış varlığı, yeni evli çiftin daha da yaklaşmasına yarıyor, akşam yemeklerinin daha neşeli ve rahat geçmesini sağlıyordu. Asla sorun teşkil etmemişti. Öyleyse mesele neydi? Daha düne, hatta az öncesine, Şozo'nun beşinci ya da altıncı kadehine kadar her

şey yolundaydı. İçtiği bu kadehler mi durumu ters yüz edip karısını üzmüştü? Yoksa Şinako için üzülmeye mi başlamıştı?

Şinako'nun evden ayrılırken ödeşmek için Lili'yi istediği doğruydu, üstelik sonrasında Tsukamoto Bey aracılığıyla aynı şeyi birkaç kez daha talep etmişti. Ama Şozo bu konuyu tartışmanın bile gereksiz olduğunu düşünerek her seferinde reddetmişti. Şinako'nun Tsukamoto ile gönderdiği mesajın aslı şuydu: Her ne kadar kendi karısını evinden ayırıp yerine başka bir kadını alacak kadar kalpsiz bir adamdan ayrıldığı için üzüntü duymuyor olsa da onu unutamıyordu. Ona ne kadar kızsa da, ondan ne kadar nefret etse de, bunu yapamıyordu. Bu yüzden Şozo'yu hatırlatacak bir şeyler istiyordu; bu, Lili olabilirdi. Birlikte yaşarlarken adamın kediye gösterdiği sevgiye içerlediğine şüphe yoktu, hatta bazen sinsice kediye kötü davranıyordu ama şimdi eski evlerindeki her şeyi özlüyordu; en çok da Lili'yi. Şinako, en azından Lili'yi alabilse, onu hiç olmayan çocukları yerine koyar, böylece bütün şefkatini ona boca ederdi. Bu da, bir bakıma, hayatındaki kasvet ve yalnızlığı telafi edebilirdi.

"Görüyorsunuz ya Efendi İşii, bütün mesele bu kedi, böyle düşününce ona üzülüyorsunuz, değil mi?" demişti Tsukamoto. Ama Şozo her zamanki yüz ifadesiyle, "O kadının dediklerine inanırsan mahvolursun," diye cevap vermişti. Şinako pazarlık konusunda uzmandı ve yetenekli olduğu için de söyledikleri uydurma şeyler olabilirdi. Mesela sert ve inatçı kişiliği gözönüne alındığında, Şozo'yu özlediğine ve Lili'yi çok sevdiğine ilişkin şefkatli sözleri çok şüpheliydi. Neden Lili'yi çok sevsindi ki? Kesin kediyi bir yere götürüp keyif için işkence falan edecektir. Böyle değilse de Şozo'nun değer verdiği bir şeyi ondan koparıp almak içindir... Ama hayır, bu Şinako için çok basit bir intikam yöntemi olacağından,

işin içinde daha çetrefil şeyler olabilirdi. Her halükârda, bizim alık Şozo, kadının gerçek niyetini bir türlü kestiremiyordu ve bu da sinirlerini geriyordu. Hem o kim oluyordu da böyle bencilce taleplerde bulunabiliyordu? Elbette evi en kısa sürede terk etmesini istediği günden beri savunmasız taraf Şozo'ydu. Bu yüzden onun taleplerini genellikle kabul ediyordu; ama işi Lili'yi isteyecek kadar ileri götürmenin anlamı var mıydı? Tsukamoto'nun ısrarlı ricalarına rağmen kendisine has argüman ve bahanelerle köşe kapmaca oynamaya devam ediyordu. Fukuko da doğal olarak bu konuda kocasıyla hemfikirdi, hatta durumu kocasından bir adım daha ileriye taşımıştı.

"Sebebini söylesene! Nedir bu, hiçbir şey anlamadım," diyerek *sake* şişesine uzanan Şozo bir kadeh daha doldurdu. Sonra kendi bacağına hafif bir şaplak atıp gergin bir tavırla odaya bakınarak yarım ağızla, "Bizde sinek kovucu yok mu?" dedi. Hava kararmaktaydı ve bahçedeki tahta çitlerin üzerinden verandaya doğru uğultuyla ilerlemekte olan bir sivrisinek öbeği görünüyordu. Lili fazla şımartılmış bir edayla masanın altında kıvrılmış yatıyordu. Ama muhabbet kendisine dönmeye başlayınca usulca bahçeye inmiş, kedilere has bir zarafetle çitin altından geçerek gözden kaybolmuştu. Aslında çok yedikten sonra hep yaptığı bir şey olsa da bu defa tuhaf bir etki yaratmıştı. Fukuko tek kelime etmeden mutfağa gidip sinek kovucuyu getirdi, tutuşturarak masanın altına koydu ve öncekinden daha sakin bir sesle sordu:

"Olan balığı kediye verdin değil mi? Kendin ancak iki ya da üç tane yedin."

"İnan hatırlamıyorum."

"Ben saydım. Tabakta on üç tane balık vardı, on tanesini Lili yedi, sana da üç tane kaldı."

"Bunda ne kötülük var peki?"

"Neyin kötü olduğunu anlamıyorsun değil mi? İyi düşün bakalım. Elbette kediyi kıskanacak halim yok. Sana kokusuna dayanamadığımı söylediğim halde sırf sen seviyorsun diye soslu istavrit yapmam konusunda ısrar etmiştin. Ve kendin doğru düzgün yemeden hepsini kediye yedirdin."

Demek Fukuko'nun derdi buydu.

Osaka -Kobe demiryolu üzerindeki kasabalarda- Nişinomiya, Aşiya, Uozaki, Sumiyoşi -tezgâhlarının başında "Taze geldi!" diye bağıran balıkçılar, günlük istavrit ve sardalye satarlardı. Üç dört kişilik bir aileyi doyuracak ebattaki fileler on on beş yene satılıyordu. Satışlar iyi olduğunda bir sürü balıkçı olurdu. Yaz aylarında balıkların boyu üç dört santimi geçmezdi. Güz yaklaştıkça büyüseler de tuzlamak ya da yağda kızartmak için hâlâ çok küçük olurlardı. Soya sosu ve sirke ile marine edilip üstüne kıyılmış zencefil atılarak fırınlandıktan sonra kılçıklı yenebiliyordu. Ama Fukuko soya ve sirkeyi sevmediği için balıkları böyle pişirmekten hoşlanmıyordu. Sıcak ve yağlı yemekleri seviyordu; böyle sicim gibi şeyler yemek zorunda olmak epeyce canını sıkıyordu. Fukuko'nun tipik vesveseleriyle karşılaşınca, balığı kendi halledeceğini ve ona kendi istediği yemeği pişirmesini söylemişti Şozo. Sokağa balıkçı geldiğinde kendine yetecek kadar alıyordu.

Fukuko, Şozo'nun kuzeniydi ve karısı olup evine geldiğinde kaynanasını mutlu etmek gibi bir endişesi olmadığından daha geldiğinin ikinci günü istediği gibi takılmaya başladı. Ne var ki kocası mutfakta elinde bıçakla görülür de laf olur diye korktuğundan, sonunda istemeyerek de olsa kendisinin hazırladığı yemekleri yemeye başladılar. İşin kötüsü, arka arkaya beş altı gün istavrit yiyorlardı. Nihayet iki üç gün önce birden şunun farkına vardı Fukoko: Şozo, karısının

şikâyetlerine kulak asmayıp ısrarla istediği balığı kendisi yemiyor, kediye yediriyordu! Üzerinde düşündükçe resim giderek berraklaşıyordu. İstavrit küçüktü ve kılçıkları kolayca çiğnendiği için ayıklamaya gerek yoktu, soğuk da olsa yeniyordu ve az para karşılığında çokça alabiliyordunuz. Başka bir deyişle, günlük kedi maması niyetine kullanılacak ideal bir yiyecekti. Şozo'nun değil, Lili'nin en sevdiği yemekti. Yani bu evde adam, karısının bütün ricalarına karşın akşam yemeklerini sadece kedisini düşünerek seçiyordu. Fukuko, kocası uğruna kendi damak zevkinden feragat etmeye razı olmuştu ama aslında bu iş kediye yarıyordu. Lili'ye hizmet eder olmuştu.

"Öyle bir şey yok! Hep kendim yemeye niyetlensem de Lili rahat bırakmıyor, arkamdan taciz edip duruyor. Ben de ona vermek zorunda kalıyorum."

"Yalan söyleme! En başından beri sırf Lili'ye vermek için sevmediğin halde seviyormuş gibi yapıyorsun. Senin gözünde o kedi kesinlikle benden daha önemli."

"Hayır, hiç öyle bir şey yok!"

Şozo bunu müthiş bir hiddetle söylediyse de, Fukuko'nun son sözleriyle gardı düşmüştü.

"Öyleyse ben daha önemliyim."

"Elbette sen daha önemlisin! Aptalca şeyler söyleme!"

"Madem öyle, icraat yap da lafta kalmasın. Yoksa sana inanmam."

"Yarından itibaren bir daha balık falan almam. O zaman sorun yok, değil mi?"

"Onu bunu bırak, Lili'yi postala. En iyisi kedinin gitmesi."

Gerçekten böyle istiyor olamazdı ama meseleyi hafife almaya da gelmezdi, yoksa kadın daha da heveslenebilirdi.

Şozo yorgun bir tavırla bacaklarını bitiştirip ellerini kibarca dizlerinin üzerine koydu ve öne doğru eğilerek oturma pozisyonunu düzelttikten sonra, "Eziyet edileceğini bile bile kediyi oraya göndermemi istiyorsun. Böyle zalimce şeyleri aklının ucundan bile geçirme," dedi yalvarırcasına. "Bunu benden isteme, öyle deyince..."

"Bak işte, tam da düşündüğüm gibi kedi benden daha önemliymiş. Lili bu evden gitmezse ben giderim."

"Saçma sapan konuşma!"

"Bir hayvanla aynı kefeye konmak istemiyorum."

Belki de çok sinirlendiği için aniden gözünden yaşlar boşandı. Fukuko buna kendisi de şaşırmış olacak ki, hışımla kocasına sırtını döndü.

Yukiko adıyla Şinako'nun mektubunun geldiği sabah, "Şozo ile aramızı bozmak için böyle bir yaramazlık yapacak kadar aşağılık bir insanmış, bu mektuba kim inanır ki," diye düşünmüştü Fukuko. Gerçekten de Fukuko'nun böyle basit bir numaraya kanacak kadar ahmak olduğunu mu sanmıştı? Planı açıkça belliydi; Lili konusunda Fukuko'nun içine kurt düşürecek, sonunda kediyi kendisine göndertip karşısına geçecek, "Gördün mü bak, gülüp eğlendiğin insanlar gibi sen de kediyi kıskandın, değil mi? Nihayetinde sen de kocanın gözünde çok önem arz etmiyormuşsun," diyerek dalga geçip alkış tutacaktı. Olaylar bu noktaya kadar gitmese bile, bu mektupla evde bir huzursuzluk dalgası yarattığı için tatmin olacaktı. Ama Fukuko bu tuzağa düşmeyecek, zaten mutlu olan yuvalarındaki saadeti daha da artırıp, böyle fesatlıkların kocası ile arasını bozamayacağını göstererek her ikisinin de Lili'yi çok sevdiği ve ondan asla vazgeçmeyecekleri imajını verecekti. Evet, yapılacak en iyi şey buydu.

Fakat mektubun gelişi kötü bir zamana denk gelmişti. Birkaç günlük istavrit diyeti, Fukuko'nun ruhunu, Şozo'ya ufak bir ders vermeye yöneltecek kadar daraltmıştı. Kocasının düşündüğü kadar kedi meraklısı değildi ama öyle görünmesinin başlıca iki sebebi vardı: Kocasının zevklerine uyum sağlamak ve Şinako'ya karşı bir savunma geliştirmek. Daha Şozo'nun evine taşınmadan, kendim inanırsam diğerlerini de inandırırım düşüncesiyle, müstakbel kayınvalidesi Orin ile tasarladıkları Şinako'dan kurtulma planlarının bir parçası olarak kendiliğinden kedi sever oluvermişti. Eve taşındıktan sonra Lili'ye sevgisini boca ederek böyle görünmeye devam ettiyse de, giderek bu küçük yaratığın varlığından huzursuz olmaya başlamıştı. İpek gibi yumuşacık tüylü, hem yüzü hem kendisi güzel, bu bölgelerde pek görülmeyen zariflikte Batılı cinsten bir dişiydi. Fukuko eve misafir olarak geldiğinde kediyi kucağına alıp okşamış ve hayvanın ne kadar sevimli olduğunu, böylesine bir varlığın Şinako denen kadına nasıl külfet vermiş olabileceğini düşünmüştü. Herhalde sahibinin sevgisini kaybedince kediye de mesafe koymuştu. Nispet olsun diye değildi, oturmuş kediyi severken gerçekten de böyle hissetmişti Fukoko. Ama şimdi Şinako'nun halefi olarak eve gelince, onunla aynı muameleyi görmeyip önemsendiğini hissetse de artık Şinako'nun tavrını küçümseyemiyordu. Şozo'nun kediye olan düşkünlüğü normal değildi, kesinlikle aşırıya kaçıyordu. Aslında kediyi sevmesi değildi sorun; ama ağzındaki balığı (üstelik karısının gözleri önünde) kediye uzatıp çekmesi hoş görülecek şey değildi.

İşin doğrusu kedinin akşam yemeklerinde olması bile hoşuna gitmiyordu. Kayınvalidesi incelik gösterip yemeğini herkesten önce yiyerek üst kata çıkınca, Fukuko kocasıyla baş başa vakit geçireceğini düşünse de kedi sinsice ortaya

çıkıyor, kocasının dikkatini kendi üzerine çekiyordu. Bazı akşamlar kedinin ortalıkta olmadığına şükretse de daha yemek masasının ayaklarını açtığı anda veya ilk tabak çanak tıkırtısında kedi oracıkta bitiveriyordu. Nadiren gelmediğinde bile, Şozo endişeye kapılıp yüksek sesle "Lili! Lili" diye çağırıyordu. Kedi gelinceye kadar defalarca üst kata bakıyor, arka kapıya koşuyor, hatta sokağa bile çıkıyordu. Fukuko, "Şimdi döner gelir, bir kadeh *sake* içmez misin?" diye içtenlikle bardağı uzattığında bile duraksayıp bir yere oturmuyordu. Böyle durumlarda tek derdi Lili olduğu için karısının ne düşündüğüne aldırış etmezdi. Ayrıca, geceleyin yatağa girme faslının da tadı yoktu. Şozo şimdiye kadar üç kedi büyütmüştü ama sadece Lili cibinliğin altından yatağa girebilmeyi başarıyordu. O nedenle, Lili'nin kesinlikle çok zeki olduğunu söylerdi. Gerçekten de öyleydi ama. Kedi, yüzünü döşemeye yapıştırıp sürüne sürüne tülün altından geçerdi. Genellikle Şozo'nun döşeğinin yanına kıvrılırdı ama üşüdüğünde yorganın üstüne çıkar, tıpkı cibinliğin altından geçtiği gibi sinsice yastıkların arasından süzülüp ortalarına girerdi. Böyle olunca kediden sır saklamanın imkânı kalmazdı.

Yine de Fukuko, hem şimdiye kadar kedi sever maskesini çıkarma fırsatı bulamadığından hem de gururundan -rakibi alt tarafı bir kediydi- kediye karşı beslediği gerçek duyguları gizli tutmayı başarmıştı. "Lili onun için sadece bir oyuncak, gerçekte sevdiği ise *benim*. Nihayetinde vazgeçemeyeceği kişi ben olduğuma göre aptalca bir şey yaparak onun gözünde değerimi düşürmemeliyim," diye düşünüyordu. Gönlünü ferah tutup zavallı hayvancığı suçlamayı bırakacak ve kocasının zevklerine ayak uydurmayı deneyecekti ama çok sabırlı bir kişiliğe sahip olmadığından, böyle şeylere çok uzun süre katlanması beklenemezdi. Sonrasında sıkıntıları yine nüksedip

yüzüne yansımaya başladığında, bu soslu istavrit meselesi ortaya çıktı. Kocası, kedisini memnun edebilmek için, kendisi seviyormuş gibi görünüp, nefret ettiğini bile bile yemeği karısına yaptıracak kadar ileri gitmişti. Bu açıkça, karısı ve kedisi kıyaslandığında kedinin ağır basması anlamına geliyordu. Önceleri görmezden gelmeye çalıştığı bu gerçek, artık gözüne batar olmuştu. Bundan böyle gurura yer yoktu.

Şinako'nun mektubu kıskançlığını tetiklemişti ama aynı zamanda tam da patlak vermek üzere olan sıkıntılarının hafiflemesine yol açmıştı. Şinako sesini çıkarmamış olsaydı, Fukuko, Lili'yi ona göndermekte ısrar edip bir gün daha katlanmak istemediği kediden kurtularak her şeyi kökten çözebilirdi. Ama diğer taraftan, kadının bu fesat çıkarma niyetindeki sinsi mektubundan sonra böyle bir şey yapması düşünülemezdi, bu düpedüz pes etmek anlamına gelirdi. Başka bir deyişle, Fukuko kocasına olan öfkesiyle Şinako'ya olan öfkesi arasında, hangisine göre hareket edeceğini kestiremediği bir ikilemde kalmıştı. Kocasına mektuptan bahsetmektense -aslında öyle olmasa bile- Şinako'nun kuklası olmuş gibi görünmek istemediği için sır olarak tutması daha iyiydi. O halde hangisinden daha fazla nefret ediyordu? Şinako'nun bu hareketi tepesini attırmıştı ama kocasının tutumu da affedilemezdi. Özellikle de bütün bunlar gözünün önünde olduğu için küplere biniyordu. Dahası, *"Sen yine de dikkatli ol, alt tarafı kedi deyip geçersen o kedi de senin yerine geçer,"* sözleri onu beklemediği kadar etkilemişti. Elbette böyle bir saçmalığın olabileceğine inanmamıştı ama Lili'yi evden tamamen gönderirse böyle aptalca şeyler düşünmek zorunda kalmayacaktı. Ama diğer taraftan, bu, Şinako'ya müthiş bir haz vereceği için katlanılmaz bir düşünceydi. Şinako'ya duyduğu nefret dalgası öne geçtiğinde, bu kadı-

nın kurnaz hilesine kanmaktansa kediyi evde tutmanın daha iyi olacağına karar verdi. Böylece, akşam yemeğinde seçeneklerini düşünerek huzursuz bir şekilde oturuyordu. Ama her zamanki kedi-balık oyununu izleyip balıkların tabaktan bir bir kayboluşunu görünce zıvanadan çıkarak öfkesini kocasının üzerine boşaltmanın daha iyi olacağına karar verdi.

İlk başta gerçekten de Lili'yi evden attırmak niyetiyle konuşmaya başlamış olmasa da, olayı ciddi boyuta taşıyan Şozo'nun tutumuydu. Fukuko'nun köpürmek için her türlü geçerli sebebi olduğundan, işi yokuşa sürmeden karısı ne diyorsa yapmaksı, Şozo için en iyisi olacaktı. Kadının istediğini yapmasına biraz rıza gösterse, Fukuko az da olsa rahatlayacak hatta belki de bir daha ısrar bile etmeyecekti. Ama Şozo gereksiz yere bahane yaratıp kaçmayı tercih ediyordu. Bir şeyi istemese de "hayır" diyememek onun kötü bir alışkanlığıydı. Önceliği, ne olursa olsun karşısındakini üzmekten kaçınmak, köşeye sıkıştırılana kadar tepkisiz kalmaktı. Birisiyle hemfikirmiş gibi görünebilir ama asla kesin bir "evet" diyemezdi. Mahcup görünse de kendince kurnaz ve inatçıydı. Fukuko, şimdiye kadar diğer taleplerini nasıl kolayca yerine getirdiğini, fakat iş Lili'ye gelince defalarca "Alt tarafı kedi yahu," deyip lafı geveledeğini fark etmişti. Anlaşılan, Lili'ye olan sevgisi Fukuko'nun düşündüğünden çok daha büyüktü ve bu iş böyle yarım kalamazdı.

"Bak Şozo, dedi cibinliğin altından geçip yatağa girerken. Bana dön yüzünü."

"Ah, çok uykum var. Ne olur bırak da uyuyayım."

"Olmaz, şu mesele çözülünce uyursun."

"Bu gece çözülmek zorunda mı? Yarın konuşalım."

Dükkânın saçaklarında asılı lambanın ışığı, dört camlı vitrinin arkasındaki perdeden geçerek içerideki mobilya ve eşyaların hatlarını ancak belirsizce ortaya çıkaracak kadar aydınlatıyordu. Şozo yorganı kenara atmış sırtüstü yatıyordu ama yüzü karısına dönük değildi.

"Bana arkanı dönme!"

"N'olur bırak uyuyayım. Dün gece cibinliğe sivrisinek girmişti, bir damla uyuyamadım."

"Öyleyse benim dediklerimi yapacak mısın? Erken uyumak istiyorsan hemen kararını ver."

"Çattık yahu! Neye karar vereyim?"

"Öyle çok uykum var ayaklarına yatıp beni kandıracağını sanma. Lili'yi gönderiyor musun göndermiyor musun? Derhal yanıt bekliyorum."

"Yarın... Yarına kadar düşüneyim," deyip huzurlu bir homurtu çıkarmaya başladı Şozo.

"Sana diyorum," diyerek aniden doğrulan Fukuko, kocasına doğru dönüp kıçına sağlam bir çimdik attı.

"Ah! N'apıyorsun be!"

"Seni gidi! Lili seni tırmalarken iyi, ben ufak bir çimdik atınca canın yandı, öyle mi?"

"Acıyor! Sana diyorum, kes şunu!"

"Bundan ne olur ki, kedi bile seni tırmalayabiliyorsa ben de baştan aşağı çimdikleyebilirim."

"Ah! Ah! Acıyor!"

Şozo yerinden zıplayıp kendini korumaya çalışsa da üst kattaki annesini uyandırmamak için kısık sesle inlemeye devam ediyordu. Fukuko ise öngörülemez şekilde bir yandan çimdiklemeye bir yandan tırmalamaya devam ediyordu.

Yüzünü, omuzlarını, göğsünü, kollarını, bacaklarını... Her yönden saldırmaya devam ediyordu; Şozo kurtulmaya çalıştığındaysa hafif bir şaplak evde yankılanıyordu.

"Nasılmış bakalım?"

"Tamam, pes! Bırak artık!"

"Ayıldın mı uykudan?"

"Ayıldım ya! Anam anam, çok acıyor..."

"Öyleyse hemen cevabını ver, evet mi hayır mı?"

"Acıyor!"

Şozo soruya yanıt vermeden kaşlarını çatıp orasını burasını sıvazlamaya başladı. "Demek gene dümen yapıyorsun, o zaman ben de böyle yaparım!" diye bağıran Fukuko, iki üç tırnağıyla olabildiğince bastırarak Şozo'nun yanağını çizince, böyle bir acının mümkün olabileceğini daha önce hiç düşünmeyen Şozo, "Aaaah!" diye çığlığı bastı. Bu defa Lili bile ürkmüştü ve usulca cibinliğin altından çıkıp kaçtı.

"Neden bana bu eziyeti çektiriyorsun?"

"Bilmem, Lili için dersem hoşuna gider diye düşünmüştüm."

"Hâlâ bu kadar aptalca bir şeyi nasıl söyleyebiliyorsun?"

"Sen kesin kararını verinceye kadar istediğimi söylerim. Pekâlâ, beni mi defedeceksin, Lili'yi mi?"

"Seni defetmek bahsi de nereden çıktı şimdi?"

"Öyleyse Lili'yi sepetleyeceksin, değil mi?"

"Tamam da, bu birinizi seçme meselesi..."

"Kes, kes! Kararını ver hemen."

Fukuko böyle diyerek adamın yakasına yapıştı ve iteklemeye başladı. "Hadi, hangimizi seçeceksin, cevap ver bakalım, hemen, hadi!" dedi.

"Bu kadar gaddar olma!"

"Bu iş çözülünceye kadar yakanı bırakmam. Söyle bakalım, hadi."

"Eh, tamam, madem yapacak bir şey yok, Lili'yi göndereyim o halde."

"Gerçekten mi?"

"Gerçekten."

Şozo gözlerini kapatıp ağırbaşlı ve metin görünmeye çalıştı:

"Senden bir hafta daha beklemeni rica edebilir miyim? Böyle deyince tekrar öfkelenebilirsin ama ne de olsa o hayvancık on yıldır bu evde, öyle ha deyince gönderemem ya. Lütfen bir haftacık daha evde kalsın ki sevdiği şeylerle onu besleyeyim, içim rahat olsun. Ha, ne dersin buna? Sen de bu zaman zarfında neşelenip ona iyi davran. Kediler kinci olur, bilirsin."

Bunları öylesine masumane ve içten bir şekilde söylemişti ki, Fukuko hayır diyemedi.

"Pekâlâ, ama sadece bir hafta."

"Anlaştık."

"Elini ver."

"Ne?"

Fukuko adamın elini yakaladı ve serçe parmağını onunkine geçirip söz aldı.

"Anne."

İki ya da üç gün sonra, bir akşam Fukuko mahalle hamamına gittiğinde, Şozo evin önündeki tezgâhın başında beklemeyi bırakıp kendi küçük masasında yemek yiyen annesinin yanına, salona gitti. Yanına çömelerek tereddütle, "Anne, senden bir ricam olacak," dedi.

Annesi kamburunu çıkarmış, her zamanki gibi -sabah bulamaç kıvamına gelene kadar kaynatıp yemek saatine kadar toprak kapta beklettiği- deniz yosunlu pirinç yemeğini yiyordu.

"Şey, Fukuko aniden Lili'den nefret eder oldu ve benden onu Şinako'ya vermemi istiyor."

"Geçen akşam bir patırtı kopmuştu."

"Bizi duydun mu sen?"

"Gecenin bir yarısı öyle çok patırtı yaptınız ki bir an korkup deprem falan oluyor sandım. O mesele değil mi işte?"

"Evet, ama işte bak..." Şozo annesi görsün diye kollarını sıvayıp uzattı. "Bak, her yerim çürük içinde kaldı. Bak, hatta yüzümde de var, izi kalmış biraz."

"Neden böyle bir şey yaptı ki?"

"Kıskanç çünkü. Aptalca geliyor ama Lili'ye çok ilgi göstermemi kıskanıyormuş. Olacak şey değil, delilik resmen."

"Ama Şinako da sanki böyle şeylerden bahsediyordu. Senin o kediyle olan münasebetini kim görse kıskanır."

"Yani?"

Şozo küçüklüğünden beri annesi tarafından pohpohlanmaya alışmıştı ve bu yaşında bile hâlâ pohpohlanmak istiyordu. Şımarık bir çocuk gibi sinirli sinirli burun deliklerini titreterek, "Anne sen de hep Fukuko'dan yana oluyorsun," dedi.

"Bak evladım, kedi de olsa insan da olsa, sen başka birisine gereğinden fazla ilgi gösterip eve yeni gelmiş gelini umursamazsan üzülür tabii."

"Hadi canım sen de! Ben her zaman Fukuko'yu düşünüyorum, en çok önem verdiğim o."

"Madem öyle neden biraz serbestlik tanımıyorsun ona? Bu meseleyi bana kendisi de anlattı."

"Anlattı mı? Ne zaman oldu bu?"

"Dün çıtlattı. Dedi ki, artık Lili'ye katlanamıyormuş, sen de Lili'yi Şinako'ya göndereceğine söz vermişsin, doğru mu?"

"Doğru. Ben de bunu diyecektim işte sana, acaba diyorum sen bir konuşsan da iş o boyuta varmasa?"

"Ama sen sözünü tutmazsan evi terk edeceğini söyledi."

"Blöf yapıyor."

"Blöf mü değil mi bilmem ama madem böyle istiyor, neden sen de suyuna gitmiyorsun? Eğer sözünü tutmazsan sorun çıkacak."

Şozo yüzünü ekşitip dudağını bükerek yere baktı. Annesinin Fukuko'yu ikna edebileceğine güvenmişti ama işler umduğu gibi gitmiyordu.

"O kız bir anlık öfkeyle sahiden basıp gidebilir. Tamam, gitsin ama sonra babası 'Kedinin bile daha el üstünde tutulduğu bir eve kız falan göndermem ben!' derse ne yaparım? Senden çok benim başım ağrır."

"Demek sen de bana Lili'yi gönder diyorsun."

"Diyorum ki bir süreliğine Şinako'ya ver, Fukuko biraz sakinleşinceye kadar. Fukuko kendini daha iyi hissedinceye kadar biraz sabredersin, sonra geri alırsın. Bu işler böyle yürür."

Yaşlı annesi, Şozo kediyi gönderirse, Şinako'nun onu asla geri vermeyeceğini ya da Şinako vermeye razı olsa bile Fukuko'nun kabul etmeyeceğini biliyordu. Şozo şımartılmış çocuk rolüne soyunuyor; annesi ise onu yumuşatarak ustalıkla tesiri altına alıyordu. Kendisi en başında ne istediyse, sonunda oğluna onu yaptırıyordu.

Gençlerin artık çizgili kumaştan kabartma elbiseler giymeye başladığı bir dönemde, kendisi hâlâ eski moda çizgili kimono, üstüne sıcak tutsun diye hafif pamukla doldurulmuş kolsuz bir yelek ve başparmağı farklı örgü çorap giymeye devam ediyordu. Zayıf ve çelimsiz vücuduyla yaşamını tamamen tüketmiş bir kadına benziyordu fakat hâlâ yaptıklarında ve söylediklerinde en küçük bir tutarsızlığa yol açmayacak kadar keskin bir zihne sahipti. Hatta komşular, "işi oğlundan çok anasının yürüttüğü" kanısındaydılar. İnsanlar Şinako'nun evden ayrılmasını annesine bağlıyor ve Şozo'nun karısını az da olsa hâlâ sevdiğini düşünüyorlardı. Öyle ya da böyle, onların arasında Bayan İşii'yi sevmeyip Şinako'ya sempati besleyenler çoğunluktaydı. Bu eleştirilere karşı yaşlı Bayan İşii, bir kaynana oğlunun karısından ne kadar hazzetmese de eğer oğlu ilişkisinden memnunsa kadın asla evi terk etmemeli ya da kovulmasına izin vermemeli diye cevap vermişti. Olaylar elbette Şozo artık Şinako'yu sevmediği için böyle gelişmişti. Ama annesinin ve Fukuko'nun babasının desteği olmasa, Şozo'nun karısını evden kovmaya cesaret edemeyeceği gün gibi ortadaydı.

Aslında annesi ve Şinako her nedense en başından beri geçinemiyordu. Gelin güçlü, boyun eğmez bir karaktere sahipti ve eleştiriye mahal verecek en ufak bir hata yapmamaya gayret ediyor, kaynanasına hizmette kusur etmiyordu. Bayan İşii ise bu hatasız gösteri karşısında "En ufak bir kusuru yok ama benim için yaptıklarında en ufak bir samimiyet göremiyorum. Görüyorsun ya, yaşlı bir insanın hayatını daha neşeli kılmayı gerçekten isteyen sevgi dolu, kibar bir yaradılışı yok. İşte bu yüzden sevemiyorum," demişti. Aslına bakarsanız, bu uyumsuzluğun nedeni, ikisinin de karakter sahibi olmasıydı. Yine de ilk bir buçuk sene, her şey yolunda

gidiyor gibi görünüyordu. Bayan İşii ağabeyine (Şozo'nun dayısının adı Nakajima'ydı ve İmazu'da yaşıyordu) iki üç gecelik ziyaretlere başladığında gelin Şinako'nun ona eşlik etmesinden hoşlanmıyordu. Birkaç gün geçince Şinako kaynanasının durumunu öğrenmek için İmazu'ya gittiğinde ondan, "Eve geri dön; beni alması için Şozo'yu gönder," karşılığını alırdı. Şozo gidince de kuzeni Fukuko, annesi ile ağız birliği yapıp Şozo'yu karanlık basıncaya kadar tutsak ederdi. Şozo bu işte bir bit yeniği olduğundan az çok şüphelense de, Fukuko ne önerirse -Kosien Stadyumu'nda beyzbol maçı izlemek, plajda yüzmek ya da Hanşin Parkı'na gitmek vb.- kabul ediyordu. Böyle karşısına çıkan her teklifin tadını çıkara çıkara kendini kuzeniyle enteresan bir ilişkiye doğru sürüklenirken bulmuştu.

Dayısının işi tatlı imalatı ve satışıydı, İmazu'da ufak bir imalathanenin yanı sıra, anayol üzerinde kiraya vermek için yaptığı beş altı dükkânı vardı. Kendisi her ne kadar refah içinde olsa da, muhtemelen annesini çok erken yaşta kaybettiğinden olsa gerek kızı giderek problem olmaya başlamıştı. Ortaokulu ikinci sınıfın yarısında bıraktıktan (ya da bırakmak zorunda kaldıktan) sonra bir türlü durulmamıştı. Evden iki kez kaçmıştı; bunlar Kobe gazetesinde haber olduğu için evlenmek istese bile pek talibi yoktu. Ayrıca kuralcı ve saygın bir aileye gelin olmak gibi bir niyeti de yoktu. Nakajima, bir şekilde kızının geleceğini hazırlamak istiyordu ve bu da kardeşi yani Şozo'nun annesi Orin'in gözünden kaçmadı. Fukuko kendi kızı gibiydi; huyunu suyunu biliyor, kişiliğindeki kusurları dert etmiyordu. Elbette "hafif" bir geline sahip olmayı istemezdi ama kız zaten artık kendisinden daha fazla mahremiyet beklenecek yaşa gelmişti. Eğer kocaya giderse ona ihanet edecek birisine

benzemiyordu, etse bile sorun teşkil etmeyecekti. Anayol üzerindeki iki dükkân kızın üzerineydi; bu da ayda altmış üç yen gelir demekti. Babası dükkânları yaklaşık iki yıl önce kızının üzerine yapmıştı ve Orin'in hesaplarına göre, faizi hariç 1512 yen birikmiş parası olmalıydı. Fukuko, ayda altmış üç yenin yanı sıra bu parayı da çeyiz olarak eve getirebilirdi. Tüm bu parayı bankaya yatırınca, mesela on yıl gibi bir sürede ufak bir servet sahibi olurdunuz. Orin'in bütün derdi buydu.

Ömrünün birkaç yılı kaldığı için kendi adına bu kadar açgözlü davranmasının bir anlamı yoktu, peki ama şaşkın oğlu ne olacaktı, ilerleyen yıllarda nasıl geçinmeyi planlıyordu? Bu sorulara net bir yanıt bulamazsa gözü açık giderdi. Hankyu Tren İstasyonu seferlere başlamış, yeni bir anayol açılmıştı ve Eski Aşiya Yolu'ndan her geçen yıl daha az insan geçer olmuştu. Dolayısıyla burada kalıp züccaciye satmaya çalışmanın bir mantığı yoktu. Ama başka yere gitmek için ellerindeki dükkânı satmaları gerekirdi, satabilseler bile nereye gidecekleri veya ne yapacakları konusunda bir fikri yoktu. Şozo ise yaradılışı gereği böyle şeylere kafa yoramıyordu, fakir olmayı umursamıyor, kendini işine veremiyordu. On üç on dört yaşlarındayken Nişinomiya'da bir bankada kuryelik yapıp akşam okuluna gitmişti. Daha sonra Aoki Golf Sahası'nda çanta taşıyıcı, biraz daha büyüyünce de aşçı çırağı oldu. Hiçbir yerde uzun süre barınamadı ve zamanını böyle çarçur ettiği sırada babasını kaybetti. O günden sonra -bütün işleri annesine iteleyerek- züccaciye dükkânının başına geçmiş oldu. Diğer erkeklerin yaptığı gibi bir iş aramak yerine, işleri yoluna koyana kadar dayısından para alarak anayolda bir kafe açmak istiyordu. Bunun dışında gerçekten yapmak istediği, kedi beslemek, bazen bilardo

oynamak, çömlekte *bonsai* yetiştirmek ve ucuz kafelerde çalışan garson kızlarla flört etmekti.

Yaklaşık dört yıl önce, yani yirmi altı yaşındayken, tatami* üreticisi Tsukamoto'nun arabuluculuk etmesiyle Aşiya Tepesi'ndeki zengin ailelerden birinde hizmetçilik yapan Şinako ile evlendi. Evlendiği günden itibaren ailenin işleri kötüye gitmeye başladı ve ay sonlarını zor getirir oldular. İki kuşaktır Aşiya'da yaşadıkları için konu komşuya olan borçlarını erteleme lüksüne sahip olsalar da üç buçuk metrekarelik dükkânın aylık on beş yenlik kirasını iki yıla yakın bir süredir öteliyorlardı ve toplam kira borcu yüz yirmi yenin üzerinde olmalıydı. Ödemelerinin imkânı yoktu. Şinako bu konularda Şozo'ya güvenemeyeceğini bildiği için aile bütçesine katkı olsun diye evde dikiş işleri yapmaya başladı. Bununla da kalmayıp azıcık hizmetçi maaşından artırdıklarıyla aldığı çeyiz eşyalarını da satmaya başladı. Çok geçmeden pek çoğu satılmıştı bile. Bütün bunlara rağmen Şinako'yu evden kovmaya çalışmaları çok zalimceydi ve gelinden yana oldukları için komşuları haklı görmek doğaldı. Ama Orin'e göre bunun yapılması zorunluydu. Şinako'nun aradan geçen zamana rağmen henüz çocuk doğurmamış olması ise geçerli bir bahaneydi. Fukuko'nun babası, kızı nihayet yuva kurup yerleşeceği ve yeğeni de maddi çıkmazdan kurtulacağı için bu durumdan hoşnuttu. Onun böyle düşündüğünü bilen Orin ise, planını uygulamakta kararlıydı.

Böylece Fukuko ile Şozo'nun arasını yapmakta ailelerin önemli bir rol oynadığı yadsınamaz olsa da, Şozo sevimli bir tip olduğu için, işler kendiliğinden de böyle gelişebilirdi. Aman aman yakışıklı değildi ama çocuksu bir yönü vardı.

* Tatami: Geleneksel Japon evlerinde kullanılan, pirinç saplarından örülerek yapılan zemin döşemesi (ç.n.)

Bu yaşta bile yumuşak başlı biriydi. Golf oynamaya gelen insanlar Şozo'dan oldukça memnundu; diğerlerinden daha çok bahşiş, yıl ortası ve yıl sonu ikramiyesi alıyordu. Kafelerde de oldukça popülerdi ve kısa sürede, çok az masrafla aheste aheste eğlenme sanatını kapmıştı. Kaçınılmaz olarak tembelliği alışkanlık haline getirmişti.

Ne olursa olsun, annesi Orin ağlarını özenle örmüş ve böylece bu körpe kuşu yüklü bir çeyizle beraber oğluna gelin olarak almayı başarmıştı, ama yine de oynak bir kız olduğundan onu yuvada tutabilmek için hem kendisi hem de Şozo elinden geleni yapmak zorundaydı. Tüm bunlar olurken kedi ne yapıyordu, ona kim bakıyordu? Doğrusu içten içe Orin bu ufak yaratıktan tiksiniyordu. Lili aslında Şozo'nun aşçı çırağı olarak çalıştığı, batı yemekleri yapan bir Kobe restoranın kedisiydi. Ama Şozo işi bırakıp eve dönünce kediyi de yanında getirmişti ve o günden beri ev bir türlü toplanmıyordu. İşi düştüğünde kendi kum kabını kullandığı için Şozo'ya göre Lili asla evi kirletmiyordu. Buraya kadar güzeldi ama evden dışarı çıktığında bile ihtiyacını görmek için eve gelip kum kabını kullanmayı huy edindiği için evi kötü kokular basmıştı. Dahası, birinden diğerine süzüldüğü odalara butlarına yapışan kumları da taşıyıp tatami üzerinde toz öbekleri oluşturuyordu. Özellikle yağmurlu günlerde evin havası çok ağır, koku çok baskın olurdu. Böyle günlerde Lili dışarıdaki gezintisinden dönerken çamuru da beraberinde getirip sağda solda pati izleri bırakırdı.

Şozo, kedinin tıpkı bir insan gibi kapıları ve kâğıt paravanları açarak geçebilmesiyle övünürdü. Açmasına açıyordu ama hayvan olduğu için kapatmayı beceremiyordu. Soğuk günlerde geçtiği bütün kapıları kapatmak için birinin durmadan peşinde koşması gerekiyordu. İşin kötüsü,

kâğıt paravanları delip deşiyor, tahta kapıları da çizik içinde bırakıyordu. Sofrayı kurmak veya raftan tabak almak için ayrıldığınız anda ister çiğ, ister pişmiş, isterse de kızartılmış olsun, balıkları mideye indiriyor olması da cabası. Ama en kötüsü, Lili her ne kadar arkadan çıkanları kontrol edebiliyor olsa da, önden çıkanlara hâkim olamıyor yani ara sıra kusuyordu. Bunun sebebi Şozo'nun kediye yemek masasında akrobasi yaptırmasıydı. Lili'ye karnı patlayıncaya kadar balık atmaya devam ediyordu ve yemekten sonra masayı kaldıranlar yerde yarısı yenmiş balık kafaları ve kuyrukları ile karşılaşıyordu.

Ama Şinako aileye katılıncaya kadar bütün ev işlerini ve yemeği yapan annesi, beş altı yıl önce yaşanan bir olaydan dolayı Lili'ye ve tuhaf alışkanlıklarına katlanmıştı. Orin kediyi Amagasaki'de bir manava vermişti ama tam bir ay sonra kedi bütün o yolu kendi başına yürüyüp Aşiya'daki evlerine geri dönmüştü. Eğer Lili köpek olsaydı bunda şaşılacak bir şey olmazdı ama bir kedinin eski sahibi için yaklaşık yirmi beş kilometre yolu yürümesi gerçekten dokunaklıydı. Böylece Şozo'nun Lili'ye olan bağı eskisinden iki kat güçlenmiş, hatta annesi bile yumuşamıştı – belki de bu kedide sıra dışı bir şeyler olduğunu hissetmeye başlamış, Şozo'ya "kediden kurtul" demeyi bırakmıştı. Ama Şinako eve geldiğinde, kedinin varlığı öncekinin aksine gelininden kurtulmak için bir avantaj haline gelmişti (Fukoko da aynı kanıdaydı elbette). Orin artık kediye iltifat bile ediyordu.

İşte bu yüzden, annesinin kedi meselesinde birden Fukuko'nun tarafına geçmesi Şozo'yu şaşkına çevirmişti.

"İyi ama biz Lili'yi versek bile, kendi başına eve dönecektir. Geçen sefer ta Amagasaki'den o kadar yolu yürüyüp gelmişti."

"Evet ama bu kez tamamen yabancı birine gitmiyor ve Şinako ona kim bilir nasıl davranacak. Hem dönerse kalmasına müsaade ederiz. Her neyse, yarın gönder kediyi."

"Aman ne iyi! Acaba ne yapsam?" diyerek defalarca içini çeken Şozo, tam annesini başka yollardan kandırmayı deneyecekken kapının önünde ayak sesleri duyuldu. Fukuko mahalle hamamından dönmüştü.

"Anlıyor musun Tsukamoto? Bunu çok iyi tutmalısın ki, sağa sola sallanmasın. Kedileri de araba tutar.

"Kaç kere söyledin ya, anladım."

"Bir de bu var," deyip elinde tuttuğu gazete kâğıdına sarılmış küçük yassı paketi uzattı. "Lili'yi son defa göreceğim, bu yüzden ona veda etmek için güzel bir yiyecek vermek istedim. Ama yola çıkmadan önce verirsem sindirmesi zor olur diye düşündüm. Tavuğa bayılır, biraz tavuk alıp haşladım. Şinako'ya bunu kediye vermesini tembih etmeyi unutma, olur mu?"

"Tamam. Yol boyunca dikkatle tutacağım, merak etme. Başka bir şey var mıydı?"

"Ah, biraz daha bekler misin?"

Şozo sepetin kapağını kaldırıp son kez sarılmak için Lili'yi kucağına aldı, yüzünü kendi yanağına yasladı. "Lili," dedi, "Uslu bir kedi ol ve sana ne denirse yap. Sana eskisi gibi kaba davranmayacağına söz verdi, seni çok sevecek ve iyi bakacak. Sakın üzülme olur mu? Anlaştık mı?"

Zaten kucağa alınmaktan pek hazzetmeyen Lili, Şozo'nun ihtiraslı sarılışından kurtulmak için vahşice debelendi. Sepete geri konulunca iki üç kez patisiyle vurduktan sonra adeta

esarete teslim olmuşçasına sakinleşti. Bütün bunları izleyen Şozo daha da üzüldü. Aslında anayoldaki otobüs durağına kadar geçirmek istemişti ama Fukuko, hamama gitme haricinde Şozo'nun evden dışarı adım atmasını yasaklamıştı. Tsukamoto sepetle beraber ayrılınca, Şozo tezgâhın başında bir başına umutsuzca bakakalmıştı. Karısı sokağa çıkmasını yasaklamıştı çünkü Lili'nin yokluğunun stresi ile eski karısı Şinako'nun yaşadığı mahalleye gitmesinden korkmuştu. Ve işin doğrusu, Şozo da aynı şeyden endişe etmişti. Masum çift ancak kediyi gönderdikten sonra Şinako'nun esas niyetini sezinlemişti.

Esas niyeti Lili'yi yem olarak kullanıp Şozo'yu kendine çekmek miydi yoksa? Eğer Şozo'ya kendi mahallesinde gezinirken rastlarsa kadınca birtakım dalavereler ile onu elde edebileceğini mi düşünmüştü? Eski karısının çevirdiği bu kurnazca oyundan huylanmış, bu oyunda bir araç olarak kullanılan Lili için endişelenmeye başlamıştı. Tek umudu, kedinin -tıpkı yıllar önce Amagasaki'de yaptığı gibi- Şinako'nun Rokko'daki evinden kaçıp geri gelmesiydi. Aslında geçen selden etkilenen döşemenin tamir işlerinin arasında, Tsukamoto'yu kediyi akşam karanlığında değil de gündüz götürmesi için yalvar yakar ikna ederken, kedinin geçtiği yolları hatırlayıp geri gelme ihtimalini düşünmüştü. Uzun zaman geçmesine rağmen şu an bile Lili'nin Amagasaki'den geldiği o günü çok net hatırlayabiliyordu: Sonbahar ortalarında bir gün, şafağın söktüğü saatlerde, annesi alt katta uyurken kendisi üst katta tek başına uyukluyordu ve tanıdık bir miyavlama ile uyanmıştı. Panjurlar hâlâ kapalıydı; yakın bir yerde kedi miyavlıyordu; yarı uyanık Şozo, dinledikçe bu sesin fena halde Lili'nin sesine benzediğini hissetti. Tam bir ay önce Amagasaki'ye verdikleri kedi nasıl olur da gelebilirdi? Ama

sesleri dinledikçe giderek Lili olduğuna emin olmaya başladı. Odasının arka tarafındaki kalay çatıda pati sesleri ve patırtılar duyuluyordu. Kısa süre sonra aynı sesleri penceresinin önünde de duydu. Kalkıp bakmak zorundaydı artık. Yatağından fırlayıp panjuru açınca karşısında huysuzca ileri geri oynaşan, oldukça hırpalanmış haliyle Lili'yi gördü.

Şozo gözlerine inanamayarak "Lili!" diye seslendi. "Miyav" diye cevap verdi iri gözleri sevinçten kocaman olmuş kedi. Cumbalı pencerenin kenarına kadar geldi; Şozo tam onu kucaklamak için eğilip hamle yaptığında aksi yöne doğru bir metre kadar zıpladı. Ama çok uzağa gitmedi. İsmini duyunca yine miyavlayarak cevap veriyordu. Şozo hamle yapınca kedi tekrar ellerinin arasından sıvışıp kaçıyordu. İşte Şozo'nun kedilerin karakterinde sevdiği özellik tastamam buydu. Onca bela atlatıp ona geldiğine göre Şozo'yu seviyor olmalıydı ama aşina olduğu eski yuvasına döndüğünde, haftalarca görmediği sahibinin yüzüne bakarak yaptığı tek şey kaçmaktı. Sahibinin de onu sevdiğini bildiğinden birazcık nazlanmak hoşuna gitmişti, belki de uzun bir ayrılıktan sonra ilk buluşmanın heyecanıyla utanmıştı. Her ne sebeple olursa olsun Lili ismi her söylendiğinde miyavlayarak oraya buraya zıplamaya devam ediyordu. İlk bakışta çok zayıfladığını, daha dikkatli bakınca da tüylerinin o eski parıltısını yitirmiş olduğunu gördü. Kafası ve kuyruğu çamur içinde kalmış, orasına burasına otlar yapışmıştı. Manavın da kedileri çok sevdiği düşünülürse, ona kötü davranmış olamazdı. Hayır, Lili'nin bu zavallı halde olmasının tek sebebi Amagasaki'den buraya dönerken yaptığı o çileli yolculuktu. Sabahın bu saatinde geldiğine göre bütün gece yürümüş olmalıydı, ama tek gecelik bir yolculuk gibi de görünmüyordu. O garip evden epeyce önce kaçmış, günler geceler boyu yürüyüp, eve varana dek nereye

çıkacağını bilmediği yollardan geçmiş olmalıydı. Üzerindeki otlar, evlerin, binaların sıralandığı anayollardan gelmediğini gösteriyordu. Genel olarak soğuktan hazzetmeyen bu kedi, şafakta ve akşam ayazında kim bilir ne kadar üşümüştü; yılın o dönemleri sıkça yağan sağanaklardan korunmak için çalılıklara sığınmış, hatta köpeklerden kaçmak için tarlalara girmiş olmalıydı. Hayatta kalabildiği için şanslı sayılırdı.

Bütün bunları gözünde canlandıran Şozo, Lili'yi yakalayıp kucaklamak isteğiyle ileri atılmaya devam ediyordu. Lili, hâlâ biraz çekingen de olsa, usulca yaklaşıp tüylerini sahibinin kocaman açılmış ellerine sürttü ve sonunda Şozo'ya teslim oldu. Daha sonra Şozo, kedinin Amagasaki'deki evden bir hafta önce kaçtığını öğrendi. Aradan geçen yıllara rağmen şu an bile Lili'nin o sabahki sesini ve yüzünü unutamıyordu. Ve daha pek çok başka hatıra vardı. Mesela kediyi Kobe'den kendi evine getirdiği ilk gün. Yirmi yaşındaydı ve Şinkoken'deki aşçılık işini henüz bırakmıştı, üstelik kısa süre önce kaybettiği babasının 49. Anma Günü yapılmak üzereydi. Şozo restoranda çalışırken zaten bir *mike** beslemiş, o kedi ölünce de "Blacky" adını verdiği kapkara bir erkek kediyi sahiplenmişti. Bir gün, kasapta çalışan adam, ona henüz üç aylık Avrupa cinsi bir kediden bahsetmişti ve alabileceğini söylemişti, işte bu Lili'ydi. Şozo işinden istifa ettiğinde Blacky'yi geride bıraktı ama yavru kediyi bırakmaya gönlü elvermemişti. Ödünç aldığı el arabasına yerleştirdiği hasır sepetin içinde Aşiya'daki evine kadar özenle taşımıştı kediyi.

Kasap dükkânının sahibine göre İngilizler bu cinse "tortoiseshell" diyorlarmış; kahverengi tüyleri üzerinde belirgin parıltıyla yayılmış siyah alacalar gerçekten de bir kaplumbağanın parlak kabuğunu andırıyordu. Şozo'nun daha önce

* Üç renkli kedi. (ç.n.)

hiç tüyleri bu kadar muhteşem, sevimli bir kedisi olmamıştı. Avrupa kedileri tıpkı güzel bir kadınınki gibi usulca kıvrılan şık ve estetik omuzlara sahip olduğu için, kare omuzlu ve katı görünümlü Japon kedilerinden genellikle kolayca ayrılırdı. Ayrıca Japon kedilerinin hafif gözaltı çukurları, belirgin yanak kemikleri ile uzun ve dar kafaları olurdu; Lili'nin ufacık bir kafası vardı. Muhteşem büyüklükte altın rengi gözleri, gergince titreşen burnu ve adeta ters çevrilmiş bir midye kabuğunu andıran belirgin hatlarla çerçevelenmiş bir suratı vardı. Ama Şozo'yu bu kadar etkileyen, kedinin tüyleri, yüzü veya vücudu değildi. Mesele dış görünüşü olsaydı, bir İran ya da Siyam kedisi çok daha güzel bir seçim olurdu. Lili'yi bu kadar çekici kılan şey, onun kişiliğiydi. Kedi Aşiya'ya ilk geldiğinde öylesine küçüktü ki, sadece tek elinizle avucunuza alabilirdiniz fakat tıpkı yedi sekiz yaşlarında, yaramazlığın zirvesinde, ilkokula giden bir kız çocuğu kadar haşarıydı. Şimdiye kıyasla çok daha hafifti ve akşam yemeklerinde sahibi elindeki yiyeceği gösterince bir metreye kadar zıplayabiliyordu. Sahibi, sandalyede otururken yiyeceği alması çok kolay olduğundan, oyunu daha heyecanlı kılmak için bazen yemeğin ortasında ayağa kalkıyordu. Şozo daha geldiği günden itibaren kediye bu tür hareketlerle eğitim vermeye başlamıştı. Çubukların ucundaki lokmayı yavaş yavaş, seksen yüz derken yüz yirmi santimetreye kadar yükseltiyordu ve Lili her seferinde başarıya ulaşıyordu. Sonunda Şozo'nun diz mesafesinden kimonosuna yapışıp atik bir şekilde göğsünden omuzlarına tırmanıyor, çatı kirişini geçen bir sıçan gibi Şozo'nun açık kollarından süzülüp çubuklara ulaşıyordu. Bazen de dükkânın penceresindeki perdelere asılıp tavana kadar tırmandıktan sonra diğer perdeye zıplayıp süzülerek yere iniyor, sonra bir su değirmeni gibi dönüp durarak tekrar tekrar aynı şeyi yapıyordu.

Daha yavru olduğu dönemlerde çekici ve hayat dolu bir ifadesi vardı. Gözlerini, ağzını ve burnunu titretmesi, tıpkı bir insan gibi duygularının değiştiğini gösteriyordu. Özellikle de parlak kocaman gözleri, heyecanlı, muzır ya da iştahlı olduğunu hemen ele veriyordu. Ne olursa olsun, her daim sevimliydi. Kızgın halleri Şozo'nun çok hoşuna giderdi. Küçücük olmasına rağmen sırtını yuvarlayıp diğer kediler gibi tüylerini kabartır, kuyruğunu dümdüz havaya dikip şaha kalkar gibi patilerini yere sürter ve düşmanına vahşice bakardı. Yetişkinleri taklit eden bir çocuk gibiydi ve bu halini kim görse kendini gülmekten alamazdı.

Lili'nin ilk yavrulayışındaki dokunaklı bakışını da unutamıyordu. Aşiya'daki eve gelişinden yaklaşık altı ay sonra evin içinde hüzünle miyavlayarak Şozo'nun peşinde dolanmaya başlamıştı. Şozo, onun doğum yapacağını anlayınca eski bir yastığın içini bir meşrubat kutusuna boşalttı. Kutuyu arka odaya götürdü, kediyi alıp bu kutuya koydu. Kedi kutuda biraz kaldıktan sonra odanın kapısını açıp durmadan miyavlayarak Şozo'nun peşinde gezinmeye başladı. Ancak sesi bu kez eskisi gibi değildi. "Ay, ben ne yapacağım şimdi? Kendimi iyi hissetmiyorum, ay... Bana bir şeyler oluyor... Daha önce hiç böyle olmamıştı! Sence ne olabilir bu? Yaşayacak mıyım, söylesene, iyi olacak mıyım?" der gibiydi. Şozo kafasını okşayıp, "Endişeye gerek yok, anne olacaksın, hepsi bu," dediğinde, sanki tırmanacakmış gibi ön patilerini dizlerine dayayıp yüksek sesle bir kez daha miyavladı. Bakışlarından, Şozo'nun ne dediğini anlamak için elinden geleni yaptığı anlaşılıyordu. Şozo kediyi arka odaya geri götürüp tekrar kutuya koydu. "Şimdi burada kal bakalım. Buradan hemen çıkmak yok, anlaştık mı?" diyerek çıktı. Kapıyı kapattığında bir başka acıklı miyavlama duydu. Bu

kez, "Dur bir dakika, gitme lütfen!" diyordu âdeta. Şozo'nun yüreği dayanamadı, içeri bakmak için kapıyı araladığında odanın en uzak köşesindeki sandıkların ve dağınık eşya yığınının arasındaki kutudan kafasını çıkarmış olan Lili'yi gördü. Kedi, ona bakarak miyavladı. "Bir hayvan nasıl böyle sevgiyle bakabilir?" diye düşündü Şozo. Odanın loş ışığında gördüğü gözler, artık o eski yaramaz kedi yavrusuna değil, hüzünlü ve şehvetli bir kadına aitti sanki. Hiç doğum yapan bir kadın görmemişti Şozo. "Genç ve güzel bir kadının da böyle acı ve sitemle bakarak kocasını yanına çağıracağına eminim," diye geçirdi aklından. Defalarca odanın kapısını kapatıp uzaklaşmayı denedi ama çok geçmeden geri gelip tekrar bakıyordu ve Lili de tıpkı "ce-e" oynayan bir çocuk gibi her seferinde kafasını kutudan çıkarıyordu.

Bunlar aşağı yukarı on yıl önce olmuş, Şinako ancak altı yıl sonra onlara katılmıştı. Aradaki zaman zarfında Şozo evin üst katında, annesini saymazsak yalnızca kedisi ile yaşamıştı. Kedilerin kişilikleri hakkında pek bilgi sahibi olmayan insanlardan kedilerin asla köpekler kadar sevecen olmadığına, soğuk ve bencil olduğuna dair sözler duyduğunda, "Bunca yıl yalnızca bir kediyle yaşamamış olsaydım, bir kedinin ne kadar çekici ve sevecen olabileceğini asla idrak edemezdim," diye düşünürdü. İnsanların öyle düşünmelerinin nedeni, kedilerin çekingen hayvanlar olmasıydı. Üçüncü kişilerin önünde ne sahiplerine sevgi gösterir ne de onlardan sevgi beklerlerdi, aksine çok soğuk davranırlardı. Sözgelimi Lili, annesi ortalıktayken ya Şozo'nun çağrılarına kulak asmaz ya da oradan uzaklaşırdı. Ama baş başa kaldıklarında daha çağırmadan Şozo'nun kucağına atlayıp en sırnaşık haliyle kendini ona sunardı. Alnını Şozo'nun yüzüne yaslayıp var gücüyle iter, küçük pütürlü diliyle ağzının etrafından başlayarak yanaklarını, çenesini ve burnunun ucunu yalardı.

Geceleri daima Şozo'nun yanında uyur, sabahları bütün yüzünü yalayarak onu uyandırırdı. Soğuk havalarda yastıkla yorganın arasındaki boşluktan içeri sızar, aşağılara kadar sokularak rahatça uyuyabileceği yeri aranır, adamın göğsüne yaslanır onun kasıklarına kadar iner veya sırtına yaslanırdı. Bir yerde karar kılar, az sonra da sanki rahatı kaçmış gibi pozisyonunu değiştirirdi. En sevdiği pozisyon ise Şozo'nun koluna kafasını yaslayıp göğsüne sokularak yüzüne karşı uyumaktı muhtemelen. Ama en küçük bir kıpırtıda bile rahatı kaçar, daha rahat bir yer bulmak için yerini değiştirirdi. Böylece Lili ne zaman yatağa girse, Şozo nazikçe tek kolunu yastık niyetine uzatıp mümkün mertebe az hareket ederek uyur hale gelmişti. Boşta kalan koluyla kedilerin sevilmekten en çok hoşlandıkları yer olan boyun bölgesini okşar, Lili de buna memnuniyetle mırıldanarak yanıt verir, heyecanını belli etmek için parmağını ısırır, elini yavaşça tırmalar veya salyasını bırakırdı.

Bir keresinde Şozo yorganın altında yellendiğinde, yatağın uç kısmında, yorganın üstünde uyuyan Lili aniden uyanıp gözlerini şüpheyle açmış, gizemli sesler çıkaran bir canavarın içeride saklandığı düşüncesiyle telaşla yorganın altına girip aranmaya başlamıştı. Başka bir seferinde de, kucaklanmaya gönlü olmayan Lili, Şozo'nun tam yüzünün ortasına iğrenç kokulu bir osuruk bırakmıştı. Aslına bakılırsa Şozo, az önce yediği yemekle midesi tıka basa dolu Lili'yi tam karnından iki eliyle yakalayıp havaya kaldırma gafletinde bulunmuştu. Ne yazık ki kedinin kıçı tam yüzüne dönüktü ve bağırsaklarında sakladığı hava açığa çıkarak suratına geldi. Koku öylesine berbattı ki, Şozo gibi bir kedi delisi bile derin bir öf çekerek Lili'yi yere atmak zorunda

kalmıştı. *Gelinciğin son osuruğu** deyimi böyle bir olaydan sonra ortaya çıkmış olsa gerek. Ve öylesine inatçı bir kokuydu ki, bir kez üstüne sindikten sonra defalarca sabunla yıkayıp ovalamasına rağmen üzerinden gitmemişti.

Şinako ile ne zaman kedi yüzünden tartışsalar, şakayla karışık, "Bu kediyle birbirimizin osuruğunu koklamışlığımız bile var," derdi Şozo. Beraber on yıl geçirdiğinizde, karşınızdaki kedi bile olsa, güçlü bağlar geliştirmeniz kaçınılmaz olur. Lili'yi her iki karısından da daha çok seviyor olabilirdi. Dört takvim yılı içinde Şinako ile iki buçuk yıl kadar evli kalmıştı; Fukuko eve geleli ise, ancak bir ay olmuştu. Doğal olarak, Şozo'nun daha güçlü bağ kurduğu ve birlikte pek çok hatırayı paylaştığı, hatta geçmişinde önemli rol oynayan varlık, Lili'ydi. Bunca yıldan sonra ondan vazgeçme düşüncesinin bile bu kadar acı veriyor olması normal değil miydi? Sanki tamamen kafayı sıyırmış gibi, insanlar tarafından çılgın veya kedi manyağı diye itham edilmesi için bir sebep yoktu. Fukuko'nun zorbalıkları ve annesinin vaazları karşısında, kedisi sanki onun için bir anlam ifade etmiyormuş gibi bu kadar zayıf ve çaresiz düşerek çabucak pes ettiği için pişmanlık duyuyordu. Neden tam bir erkek gibi davranıp onlara gerçekleri doğrudan ve cesurca göstermemişti? Neden karısına ve annesine karşı biraz daha dişli, çok daha sert olmamıştı? Belki savaşı yine kaybedecek ve sonuç değişmeyecekti ama bu kadar kolay pes etmesi Lili'nin hak ettiği tavrı göstermediği anlamına geliyordu.

"Lili Amagasaki'den hiç geri gelmemiş olsaydı ne yapardım?" diye düşündü bir an. Lili'nin o aileye verilmesini kendisi de istemişti o zaman. Ama o sabah, evin çatısında onu

* Japoncada köşeye sıkışan birinin son kozunu oynaması, son kez çırpınması anlamına gelen deyim. (ç.n.)

miyavlarken gördüğünde, "Ne kadar aptalca bir şey yaptım, düpedüz zalimlik bu! Ne pahasına olursa olsun, yanımdan ayrılmasına izin vermeyeceğim bundan sonra," demişti. Kendi kendine yemin etmekle kalmamış, aynı zamanda Lili'ye de söz vermişti. Şimdi bir kez daha gitmesine müsaade ederek gösterdiği duyarsızlık karşısında korkuya kapıldı. Son yıllarda hareketlerinin ağırlaşmış olması, gözlerinin ifadesi ve tüylerinin rengindeki değişimler, Lili'nin yaşlandığını ele veriyor, bu durum olayı daha da dramatikleştiriyordu. Lili'yi eve ilk getirdiğinde kendisi yirmi yaşında bir delikanlıydı, önümüzdeki sene otuzuna girecekti. Bir kedi için on yıl insan hayatındaki elli ya da altmış yıla denk geldiğine göre, Şozo onun perdeye tırmanıp ip cambazlığı yaptığı günleri daha dün gibi hatırlıyor olsa da, o eski canlılığını kaybetmesi anlaşılır bir şeydi. Lili'nin bu sıska ve çelimsiz haline bakıp yürürken kafasının sağa sola sallandığını görmek Şozo'ya tarifsiz bir acı veriyordu. Sanki "Her şey fanidir" diyen Budist deyişini kanıtlamak niyetindeydi.

Lili'nin hızla çöktüğüne işaret eden başka şeyler de vardı. Mesela artık Şozo'nun elinde tuttuğu yiyeceği kapabilmek için eskisi kadar yükseğe zıplayamıyordu. Eskiden olsa yiyecek olmasa bile bir şey görünce zıplardı ama her geçen yıl daha az yükseğe, daha seyrek erişebilir oldu. Şimdilerde karnı açken bir şey tutarsanız önce gerçekten istediği şey olup olmadığını anlamak için gözüyle süzüyor, sonra ancak bir adım yükseğe zıplayabiliyordu. Eğer yiyecek daha yüksekte ise ya zıplamaktan vazgeçiyor ya da Şozo'ya tırmanıp öyle alıyor, kimi zaman buna bile yeltenemiyor, burun deliklerini titreterek âdeta, "Bana kibar davran, açlıktan ölüyorum, o lokma için zıplamaya yaşım elvermiyor artık. Lütfen eşeklik etmeyi bırak da ver şunu bana. Lütfen!" diyen manalı gözlerle

Şozo'ya bakıyordu. Şinako aynı ifadeyle yüzüne baksa pek oralı olmaz, ama bakan Lili olunca içi acırdı.

Yavruyken o kadar hayat dolu olan kedi ne zamandır hüzünle bakar oldu diye sorarsanız, sanırım ilk doğum yaptığı zamandan beri diyebilirim. Arka odanın köşesindeki o karton kutunun içinden kafasını çıkarıp çaresizce Şozo'ya baktığı zaman. İşte o zamandan beri gözleri, yaşlandıkça daha da koyulaşan bir gölge ile kaplandı. Şozo, Lili'nin gözlerine bakarken, zeki de olsa ufacık bir hayvanın nasıl olup da bu kadar anlam yüklü bakabildiğini düşünürken bulurdu kendini ve o an gerçekten de öyle şeyler ima edip etmediğini sorgulardı. Önceden beslediği o üç renkli kedi ya da Blacky'nin yüzlerinde, muhtemelen o ikisi böyle şeyler yapamayacak kadar aptal olduğu için, hiç böyle ızdıraplı ifadeler görmemişti. Ama yine de Lili tamamen hüzünlü ve melankoli yüklü bir mizaca sahip değildi. Küçükken erkeksi bir yavruydu ve anne olduktan sonra bile hâlâ kavgaya girişecek, hatta bazen vahşiye kaçacak kadar da ateşliydi. Ama kendini sevdirmek için sahibine gittiğinde veya yüzündeki o sıkılgan ifadeyle güneşte yattığında gözleri daima hüzünlü, hatta bazen sanki gözyaşı akıtmış gibi nemli görünürdü. Daha gençken bakışlarındaki o gizemi şehvetli bulabilirdiniz ama yaşlanınca gözlerinin feri söndü ve kenarlarında çapak oluşmaya başladı. Kasvetli havası o kadar belirgindi ki, onu öyle görmek acı veriyordu.

Gözleri, yetiştiği ortamın etkisiyle öyle oldu sanırım. Başlarından onca şey geçen insanların yüzleri, kişilikleri değişmiyor mu? Kedilerinki neden öyle olmasın? Şozo bunları düşündükçe Lili'ye karşı daha fazla suçluluk hissediyordu; on yıl boyunca kediyi sadece kendine saklamış, yalnız ve sönük bir hayat geçirmesine sebep olmuştu. Elbette onu

seviyor, ona bakıyordu ama o restoranın hayat dolu hareketliliğinden dağlar kadar uzakta yaşadıkları evde, sadece kendisi ile annesi vardı ve Lili ile sadece üst kattaki odanın samimiyetini paylaşabiliyordu. Böyle geçen altı yıldan sonra eve gelin gelen Şinako, bu davetsiz misafir, Lili'nin durumunu daha da zora sokmuş, onur kırıcı bir biçimde davranarak ona bir tehdit gözüyle bakmaya başlamıştı.

Hayır, Şozo'nun çok daha fazla suçluluk duyduğu başka bir şey daha vardı. Lili doğum yaptıktan hemen sonra yavruları sahiplendirmeye karar vermiş ve onları besleyip büyütmesine bile müsaade etmeyip İşii hanesinde hiç yavru bırakmamıştı. Buna rağmen Lili ortalama her iki kediden biri gibi üçer üçer yavruluyordu. Şozo onun hangi kediyle çiftleştiğini asla öğrenememişti ama yavrular çeşitli türlerde olsa da Lili gibi kaplumbağa deseni taşıdıkları için alıcısı çok oluyordu. Yine de bazı yavruları deniz kenarına veya Aşiya Nehri boyundaki çamların altına bırakmak gerekiyordu ve elbette Şozo bunu sırf kendisi Lili'nin hızla yaşlanmasını sık doğum yapmasına yorduğu için annesi ne der diye düşünmeden yapıyordu. Eğer Lili'nin hamile kalmasını engelleyebilse en azından bu kadar çok yavruya annelik yapmasına mani olabilirdi. Dolayısıyla meseleye kendince böyle çözüm bulmuştu ve işin doğrusu Lili her doğum yaptıktan sonra gözle görülür şekilde yaşlanıyordu. Şozo ne zaman kanguru gibi sallanan karnını ve o hüzünlü bakışını görse, zavallı bir ses tonuyla, "Seni ahmak kedi, sürekli hamile kalıyorsun, bu gidişle kaşla göz arasında kocayacaksın!" diye sitem ederdi. Eğer erkek olsaydı onu çoktan kısırlaştırırdı ama veteriner bu operasyonun dişi kedilerde daha meşakkatli olduğunu söylemişti. "Peki röntgen ile yapılamaz mı?" diye sorduğunda veterinerin alaycı gülüşü ile karşılaşmıştı, oysaki her şey

Lili'nin iyiliği içindi ve ona insafsızca davranılmasını hiç istemezdi. Ve bütün yavrularının öylece elinden alınmasının etkisiyle yalnız ve bitap bir kediye dönüştüğü yadsınamaz bir gerçekti.

Geriye dönüp bakınca, Şozo, Lili'ye çok çektirdiğini anladı. Lili yıllarca ona bir teselli olmuştu ama kendi adına neşeli bir hayat sürdüğü söylenemezdi. Özellikle de son bir iki yıldır Şozo ve karısının kavgaları ve her defasında bir şekilde Lili'nin de dâhil olduğu para sıkıntısı kaynaklı geçim tartışmalarının etkisiyle Lili'nin morali bozuluyor, ailedeki yerini ve ne yapacağını bilemiyordu.

Annesi kendisini aldırtmak için oğlunu Fukuko'nun İmazu'daki evine çağırttığında, Şozo'nun gitmesine Şinako değil yalvaran gözlerle kimonosunun eteklerine tırmanıp bakan Lili engel oluyordu. Şozo ondan kurtulup evden çıkınca tıpkı bir köpek gibi birkaç sokak peşinden gidiyordu kedi. Buna karşılık olarak Şozo, Şinako'nun değil de Lili'nin üzüleceği endişesiyle mümkün olduğunca erken dönmeye çalışıyordu. Eğer iki üç günlüğüne dışarıda kaldığı olursa, her geri döndüğünde Lili olduğundan daha kasvetli görünüyordu ya da ona öyle geliyordu.

Belki de Lili'nin artık bu dünyadan gitme vakti yaklaşıyordu. Bu uğursuz düşünce son zamanlarda Şozo'nun canını sıkıyordu, hatta kaç defa rüyasında öldüğünü bile görmüştü. Kendini, yüzü gözyaşlarıyla ıslanmış, sanki annesini, kardeşini veya ablasını kaybetmiş gibi ızdırap içinde mahvolmuş görüyordu; Lili gerçekten ölürse rüyasındaki gibi perişan olacağına şüphe yoktu. Düşünceler peşi sıra zihninden geçerken, tekrar hüsran, utanç ve öfke hissetti; nasıl bu kadar uysalca ondan vazgeçebilmişti? Lili'nin bazen evin bir köşesinden ona serzenişle baktığından emindi. Elbette artık

pişman olmak için çok geçti ama nasıl o mazlum ve yaşlı hayvancığı gönderecek kadar zalim olmuştu? Neden kendi evinde huzur içinde ölmesine müsaade etmemişti sanki?

Fukuko o akşam yemek masasının diğer tarafında otururken kocasının yüzüne bakarak hafif utangaç bir edayla, "Şinako'nun neden o kediyi o kadar çok istediğini biliyor musun?" diye sordu. Şozo ise artık esrarengiz bir şekilde terk edilmiş hissi veren sessiz odada kederle *sake* içiyordu. Yüzü anlamamış bir ifadeyle maskelenmiş gibiydi. "Bilmem. Neden?" diye sordu.

"Eğer Lili onda olursa sen de onu görmeye gidersin diye tabii ki. Sence başka ne olabilir?"

"Ne ilgisi var! Çok saçma!"

"Eminim ki öyle. Bugün kafama dank etti. Sakın ola bu tuzağa düşeyim deme!"

"Yok, merak etme, düşmem."

"Emin misin?"

"Yaygara koparmaya gerek yok," diyerek müsterih bir gülümseme ile *sake*sinden bir yudum aldı.

"Ben kaçayım artık, daha yapacak bir sürü işim var," diyen Tsukamoto sepeti usulca hole bırakıp gitti. Şinako sepeti alıp dik ve dar merdivenlerden çıkarak ikinci kattaki yedi sekiz metrekarelik odasına girdi, sürgülü kapıyı ve pencereyi iyice kapattıktan sonra sepetin kapağını açtı. Lili sepetten çıkmak için ani bir hamlede bulunmak yerine boynunu uzattı, meraklı ve şaşkın bir ifadeyle odaya bakındı. Bir süre sonra yavaş ve temkinli adımlarla sepetten çıktı, her kedi gibi sağı solu koklamaya başladı.

Şinako iki üç kez "Lili" diye seslendi ama kısa ve donuk bir bakış dışında karşılık alamadı. Kedi odanın kapısına ve dolaba doğru gidip burnuyla tetkik etti. Daha sonra pencereye giderek cam panellerin her birini tek tek kokladı. Sonra sırayla Şinako'nun dikiş kutusunu, yastığını, mezurasını ve dikmeye başladığı birkaç giysiyi kokladı. Odadaki her şey hafif bir denetimden geçmişti. Bu sırada Şinako, Tsukamoto'nun getirdiği, hâlâ gazeteye sarılı duran tavuk etini hatırlayarak Lili'nin önüne koydu. Şöyle bir kokladıktan sonra paketin yanından uzaklaştı Lili. Tatami üzerinde uğursuz hışırtılar çıkararak gezdiği odadaki araştırmasını bitirince sürgülü kapıya doğru giderek patisiyle aralamaya çalıştı. Şinako, "Lili, sen artık benim kedimsin, sakın bir

yere kaçayım deme!" diyerek yolu kapattı; Lili ayaklarıyla tuhaf hışırtılar çıkararak odayı tekrar turlamaya başladı. Sonra kuzeye bakan pencerenin önüne gidip yerdeki, içinde kumaş numuneleri ve kırpıntıları olan kutunun üstüne çıktı, boynunu olabildiğince uzatarak dışarıya baktı.

Dün, eylülün son günüydü. Bu sabah, tam bir sonbahar havası var, hafif hafif esen serin rüzgâr evin arka tarafındaki boş arsada sıralanmış beş altı kavak ağacının yapraklarını hışırdatarak alt kısımlarındaki beyazlıkları gösteriyor. Onların arkasında ise Maya ve Rokko dağlarının zirveleri seçiliyor. Aşiya'daki evin üst katından bakınca gördüğü manzara çok farklıydı, orada etrafta pek çok ev vardı. Dışarı bakarken ne hissediyordu acaba Lili? Birden Aşiya'daki evde ne kadar sık Lili ile baş başa kaldığını hatırladı Şinako. Şozo ile annesi İmazu'ya gider ve bir süre dönmezlerdi; Şinako tek başına sıcak çay eşliğinde soğuk pilavını hızlıca yerken, beslemeyi unuttuğu için karnı aç olan Lili de onun yemek şapırtısına gelirdi. Ona acır, kalan pilavın üzerine birkaç kurutulmuş balık ekleyip verirdi. Özenle hazırlanmış yemeklere alışık olan Lili hiçbir mutluluk veya şükran belirtisi göstermeden yalnızca yerdi. Bu, Şinako'yu oldukça sinirlendirir, kediye karşı beslediği belli belirsiz şefkat duygusu da böylece silinip giderdi. Gece olunca, kocasının gelip gelmeyeceğini bilmeksizin döşeği yere sererdi. Lili'nin, sanki hakkı varmış gibi Şozo'nun yorganına çıktığını ve boylu boyunca gerindiğini görünce nefrete yakın bir duyguyla kediyi kaldırıp atardı.

Şimdi de eski günlerdeki gibi kediye olan garezi ateşlenmişti. Ama yine aynı odayı paylaşıyorlardı işte, belki de önceki hayatlarından kalma gizli bir bağları vardı. Şinako da Aşiya'daki evden kovulup buraya yerleştiği ilk zamanlar, kuzeye bakan pencereye gidip dağlara bakarak özlemle

kocasını düşünürdü. Lili'nin ne hissettiğini anlayan Şinako gözyaşlarına boğulacak gibi oldu.

"Lili, canım, buraya gel, bak burada ne var," diyerek dolabın kapağını açtı ve önceden hazırladığı çeşitli şeyleri çıkardı. Önceki gün Tsukamoto'dan kartpostal geldiği için, bu sabah erken kalkıp sütçüye giderek taze süt almış ve uzun zamandır beklediği kıymetli misafirine birkaç kâse mama hazırlamıştı. Bu özel misafirin kumluğa ihtiyacı olacağını son anda fark edip önceki gece sığ bir leğen alabilmişti ama bu işin kolay kısmıydı. Ne yazık ki kum yoktu ama altı yedi sokak ötedeki inşaat alanına gitmiş, gecenin karanlığından yararlanarak, beton yapmak için kullanılan kumdan biraz alıp tüymüştü. Hepsini bu dolapta istiflemişti. Şinako, sütü ve üzerine rendelenmiş kuru palamut serpiştirilmiş pirinç mamasını cilası hafifçe çatlamış kâseye koydu. Kâsenin üzerine süt ekleyip odanın ortasına gazete yaydı, diğer yiyeceklerle beraber Şozo'nun gönderdiği haşlanmış tavuk etini de servis etti. Sonunda tabakları süt şişesine vurarak "Lili'cik... Lili'cik..." diye seslenmeye başladı; ne var ki onu duymazdan gelen Lili, pencere camına yapışık duruşunu bozmadı.

"Lili'cik!" dedi gergin bir şekilde. "Ne var bu kadar dışarıya bakacak? Karnın aç değil mi?" Tsukamoto'nun dediğine göre, belki yol tutar diye Şozo sabah mamasını vermemişti. Öyleyse şimdi çoktan yiyecek dilenmeye başlamış ve ilk tabak çanak sesini duyduğunda koşarak gelmiş olmalıydı, ama tam tersine ne sesleri duyuyor ne de aç görünüyordu. Kaçmaya bu kadar mı hevesliydi peki? Lili'nin Amagasaki'den meşhur dönüşünü Şinako'ya anlatmışlardı; onu bir süre göz hapsinde tutması gerektiğini biliyordu. Tek isteği ve beklentisi, kedinin mamasını yemesi ve kendi yaptığı kum kabında işini görmesiydi. Lili'nin tavrı daha en başından böyle olduğuna

göre gerçekten kaçabilirdi. Şinako, bir hayvanın güvenini kazanmak için sabırlı olmak gerektiğini biliyordu artık; ama Lili'nin bir şeyler yediğini görebilmek için camdan zorla alıp odanın ortasına getirdi Lili'yi, burnunu bastırarak sırayla koklattı yiyecekleri. Lili ise var gücüyle tepinip pençelerini çıkararak cırmalamaya başladı. Bunun üzerine, pes edip gitmesine izin verdi Şinako. Lili tekrar pencereye gidip kumaş kutusunun üstüne çıktı.

"Lili'cim, bak, bak buraya. Bunların hepsi de senin deli olduğun şeyler, anlamadın mı yoksa?" Şinako inatla kediyi sağa sola sürükleyip bir süte, bir tavuğa zorla burnunu bastırarak koklatmaya çalışıyordu ama hayvan bugün en sevdiği mamaların kokusuna bile tav olmuyordu. Oysa tamamen yabancı birisine verilmemişti; ikisi senelerce aynı çatı altında yaşayıp aynı yemeği paylaşmışlar, diğerleri İmazu'dayken üç dört gün boyunca baş başa kalmışlardı. Ama şimdi Şinako'ya buz gibi davranıyordu. Belki de Şinako'nun ona kötü davrandığı zamanlara içerlemişti. Sonunda sinirlendi Şinako, "Seni küstah şey!" diye bağırdı. Eğer kedi bir şekilde kaçarsa, sadece planları suya düşmekle kalmaz, daha kötüsü Aşiya'dakiler buna zevkle alkış tutarak "Kapak olsun!" derlerdi. Her neyse, kediyle içinde bulunduğu bu durum sabır testinden başka bir şey değildi ve yapılacak tek şey karşı tarafın gardı düşene kadar beklemekti. Çünkü önünde bu kadar yiyecek ve kum havuzu varken Lili daha fazla dayanamazdı. İnatçı olmasına inatçıydı ama er geç acıkacak ve çişi gelecekti.

Tüm bunlar yetmezmiş gibi, Şinako'nun henüz başlamadığı ve akşama yetiştirmek zorunda olduğu dikiş işleri de vardı. Bunu hatırlayınca kalkıp dikiş kutusunun başına oturdu, eline pamuk dolgulu bir erkek kimonosu aldı ama daha bir saat geçmeden yine kediyi merak edip kaçamak

bakışlar atmaya başladı. Lili, sonunda –kedi olmasına rağmen- kaçmanın mümkün olmadığını anlamış, odanın en uzak köşesine gitmiş, bir daha kaçmayı aklından bile geçirmemek üzere duvara yaslanmış, hareketsiz kalmıştı. Etrafı sarılmış, bütün umudunu yitirip müthiş bir kederle kendini ölüme terk etmiş bir insan gibiydi. Onu böyle görmek Şinako'yu rahatsız etti, sessizce yanına giderek hâlâ hayatta olup olmadığına baktı. Kediyi kaldırdı, nefesini kontrol etti, sağını solunu dürtükledi; ama Lili en küçük bir tepki göstermedi, vücudu denizkulağı gibi kaskatı ve duyarsız görünüyordu. Ne inatçı kediydi! Olanlara aldırış etmeden sakinleşip yeni evini kabullenecek miydi acaba? Belki de numara yapıyor ve Şinako'nun gardının düşmesini bekliyordu. Kaderini kabullenmiş gibi görünse de, istese ağır bir tahta kapıyı bile kendi başına açıp kaçabileceği için yalnız bırakmaya gelmezdi. Şinako, yemek ve tuvalet meselesini düşününce, Lili'nin yanı sıra kendisi için de endişe duymaya başladı. Nasıl alt kata inip yemek yiyecek, tuvalete gidecekti?

Öğlen olduğunda, kız kardeşi Hatsuko alt kattan seslenip yemeğin hazır olduğunu söyleyince, "Geliyorum," diyerek ayağa kalktı, bir süre huzursuzca odada dolandıktan sonra muslin kumaşından yapılmış üç kemeri birbirine bağlayıp Lili'nin bedeninden geçirmeye başladı. Önce omzunun üzerinden geçirip koltuk altından çıkarıyor sonra diğer tarafına da aynı şeyi tekrarlıyordu. Kemeri ne çok sıkarak ne de çok gevşek bırakarak defalarca hayvanın vücuduna dolayıp sırtında sağlam bir düğüm atmadan önce odada dolaşırken tavandan sarkan lambanın kablosunu gördü, ona bağlamaya karar verdi. Sonra gönül rahatlığıyla aşağıya indi.

Ama yemeğini yerken endişelendi, alelacele tıkıştırtı önündekileri, Lili'yi kontrol etmek için hemen üst kata çıktı. Lili,

sımsıkı bağlı bir halde, daha önce çömeldiği köşeye gitmiş, kamburunu çıkarmış oturuyordu. Eskisinden daha da küçük görünüyordu. Şinako, bir başına kalırsa belki yemeğini yer, çişini falan da yapar diye düşünüp kediyi bir süre yalnız bırakmaya karar verdi. Bu, Şinako'nun temennisiydi; elbette böyle bir şey olmadı. Sonra olmazlandı, kendi kendine "Cık!" dedi, yerine gidip dikiş kutusunun başına oturdu. Amaçsızca odanın ortasına yayılmış yiyeceklere, içindeki kumda nemden eser olmayan tertemiz leğene baktı. Sonra kediyi çok uzun süre bağlı tutmanın hoş olmayacağına karar verip kalktı, hayvanı çözdü. Kucağına alıp okşadı, kaldırıp -pek bir beklentisi olmasa da- yemek yemeye zorladı. Ta ki alacakaranlık basana kadar gün boyu aynı şeyi defalarca yaptı. Saat altı gibi Hatsuko alt kattan tekrar seslenerek akşam yemeğinin hazır olduğunu söyleyince ayağa kalkıp eline kabloyu aldı. Böylece tüm gününü kedi ile uğraşarak harcamış, uzun sonbahar akşamı gelip çattığında günlük dikiş işini yapmadığını fark etmişti.

Saat on birde ortalığı topladı Şinako. Lili'yi iki kalın yastığın üzerine yatırdı, yiyeceklerini ve kum havuzunu yanına çektikten sonra tekrar bağladı. Sonra kendi döşeğini serip ışığı kapattı, uyumaya çalıştı ama durmadan "Sabaha kadar -süt olsun, tavuk olsun- herhangi bir şeyi yese bari," ya da "Kumlarda ufacık bir ıslaklık görsem çok sevinirim," diyordu kendi kendine. Bu düşünceler onu bir türlü uyutmuyordu; gözleri fal taşı gibi açık, en azından nefes alıp verdiğini duyayım diye kendini zorluyordu. Ama karanlık odada çıt çıkmıyordu. Yoğun sessizlik sinirleri bozuldu, kafasını yastıktan kaldırıp baktı, pencereden sızan cılız ışığa rağmen ne yazık ki Lili'nin yattığı köşe kapkaranlıktı. Sonra Lili'yi bağladığını hatırladı ve kalkarak köşeye doğru gerilmiş kab-

loyu yakalayıp şöyle bir yokladıktan sonra ucunun bir şeye bağlı olduğuna kanaat getirdi ama yine de emin olmak için ışığı yaktı. Lili orada olmasına oradaydı ama tıpkı gündüz nasılsa yine aynı küskünlükle dertop olmuş, kamburunu çıkarmış oturuyordu. Yemekle kum olduğu gibi duruyordu. Şinako tiksinti ile ışığı kapattı. Yavaşça içi geçti. Çok geçmeden uyandığında gün ağarıyordu. Leğenin içinde besbelli kocaman bir kaka vardı ve süt ile pirinç kâseleri boşalmıştı. Şinako "Yaşasın!" diye sevinçle bağırdı yatağından kalkarken.

Bir kediye üstünlük sağlamak gerçekten bu kadar yıpratıcı bir uğraş mıydı? Yoksa sorun Lili'nin aşırı inatçı oluşundan mı kaynaklanıyordu? Hâlâ küçük, masum bir kedi olsaydı kolayca uzlaşırdı belki. Yaşlı kediler, yaşlı insanlar gibi inatçı oluyordu demek ki. Tamamen farklı âdetleri ve kuralları olan yeni bir ortama girmek şaşırtıcı hatta ölümcül şoka yol açan bir şey olmalıydı. Şinako malum sebepten dolayı sevmediği halde bakmıştı ona; ileride bu kadar başını ağrıtacağını bilemezdi. Eskiden bir bakıma düşman gördüğü bir hayvan uğruna uykusuz kalmak, hak ettiğinden daha büyük bir talihsizlikti. Fakat aralarındaki o gizli bağı düşününce öfkesi geçti; aksine onun için de üzüldü. Aşiya'daki evden kalkıp buraya geldiğinde, önceleri kendisi de tüm gün üst kattaki bu odada bir başına kalıp kötü günler geçirmişti. Kız kardeşi ve kocası ortalıkta olmadığında gece gündüz durmadan ağlamıştı. İlk birkaç gün neredeyse hiçbir şey yememiş, bitap düşmüştü. Öyle düşününce, Lili'nin de Aşiya'daki evini özlemesi doğaldı; aksine Şozo tarafından bu kadar sevilip ilgi gösterilmesine rağmen huzursuz olmaması zaten nankörlük olurdu. Ve Lili'nin yaşında bir kedinin alışık olduğu huzurlu ortamından sürgün edilip hiç sevmediği birinin evine getirilmesi gerçekten acı verici olmalıydı.

Eğer Şinako Lili'yi gerçekten rahat ettirmek istiyorsa, bu huzursuzluğunu da göz önüne alarak kendini emniyette hissetmesini sağlayıp güvenini kazanması gerekiyordu. Bu denli üzgün olup da bir şeyler yemeye zorlanmak herkesi üzerdi. Ama eliyle kum dolu leğeni işaret ederken gayet nahoş bir şekilde, "Yemeyeceksen yeme ama bari işe şuraya!" deyiverdi. Hadi bu hoş görülebilirdi belki ama kediyi bağlayacak kadar haddini aşmıştı. Eğer birinin size güvenmesini istiyorsanız önce siz ona güvenmelisiniz. Lili, bağlanınca daha da korkmuştu. Dahası bir kediyi sımsıkı bağlamak olan iştahını da kaçırır, çiş yapmasını güçleştirirdi.

Ertesi günden itibaren Şinako cesurca bir karar alıp, "Kaçarsa kaçsın," diyerek Lili'yi bağlamayı bıraktı. Zaman zaman beş on dakikalığına yalnız bırakıyordu. Lili kendi köşesinde inatla çömelmeye devam ediyordu. Üstelik pek kaçmaya niyeti var gibi görünmüyordu. Ancak bu, Şinako'nun çok çabuk pes ettiği anlamına geliyordu. Olay, yarım saatliğine alt kata inip değişiklik olsun diye telaş etmeden öğle yemeği yerken olmuştu. Üst kattan bir tıkırtı duyunca alelacele yukarı çıktı ve sürgülü kapının on santimetre kadar açık olduğunu gördü. Lili oradan koridora çıkmış, güneye bakan geniş odayı geçmiş ve talihsizlik eseri açık unutulmuş pencereden çatıya zıplamış olmalıydı ve şimdi görünürde Lili'nin L'si bile yoktu.

Yüksek sesle, "Lili'cik!" diye bağırdı Şinako ama karşılık alamadı. Lili'nin kaçmış olduğu gerçeğiyle yüzleşip katlandığı bunca zahmetin boşa çıktığını görünce zihni boşaldı. Sanki sırtından yük kalkmış gibi hafiflemiş hissediyordu kendini. Anlaşılan hayvanlarla geçinemiyordu, kedi er ya da geç kaçacaktı, belki de en iyisi durumu kabullenip vazgeçmekti. Rahatlamıştı doğrusu; işini daha kolay yapabilecek, geceleri

kolayca uyuyabilecekti. Yine de evin arkasındaki boş arsaya gidip çalılıkların arasında sağa sola bakınarak, "Lili, Lili'cik!" diye seslendi. Lili'nin bu çorak arsada vakit kaybetmeyeceğini bilse de, yine de bir süre aramaya devam etti.

Lili'nin kaçtığı günün gecesi, sonraki gece ve daha sonraki gece, huzurlu olmak şöyle dursun, uyuyamadı bile Şinako. Henüz yirmi altı yaşında olmasına rağmen, huysuzun teki olduğundan uyumakta zorlanırdı. Hizmetçi olarak çalıştığı zamanlarda hoş olmayan bir şey yaşansa uyuyamazdı. Kız kardeşinin evine taşındığından beri yerini yadırgadığı için günde üç dört saatten fazla uyuyamıyordu. Son dönemde nihayet uykusu düzelir gibi olmuştu. Ama kedinin kaçtığı akşamdan beri uykusuzluğu tekrar nüksetmişti. Belki de Lili yüzünden ihmal ettiği dikişlerini yetiştirmek için gereğinden fazla çalışıyor olması mıydı bunun nedeni? Saatlerce çalışınca omuzları ağrıyor, sinirleri geriliyordu.

Henüz ekimin başı olmasına rağmen havanın soğuması Şinako'nun canını sıkmaya başlamıştı. Her zaman soğuğa karşı hassastı, şimdiden ayaklarının üşümesi keyfini kaçırıyor, yorganın altına girse bile üşüme hissi geçmiyordu. Birdenbire, kocası ile arasına ilk soğukluğun girdiği zamanı hatırladı, sebebi tamamen Şinako'nun soğuğa karşı hassasiyetiydi. Şozo yatağa girdikten beş dakika sonra kolayca uykuya dalıyor ama Şinako'nun buz tutmuş ayakları kendisine temas edince aniden uyanıyordu. Sinirinden çılgına dönüp karısına, "Kalk git, şurada uyu!" diye emirler yağdırıyordu. Soğuk havalarda Şinako'nun sıcak su şişesi kullanması yüzünden çıkan kavgaların da etkisiyle giderek ayrı uyumaya başladılar. Şozo'nun yapısı karısının tam tersiydi, vücut sıcaklığı ortalama bir insanın hayli üzerindeydi. En çok da ayakları fazla ısındığı için kışın bile yorganın altında biraz

aralık bırakmazlarsa sıcaktan uyuyamadığını öne sürerdi. Sıcak su şişesiyle ısıtılmış yatağa girmekten hiç hazzetmez, buna beş dakikadan fazla katlanamazdı. Tabii ki aralarındaki uyumsuzluğun temel sebebi bu değildi ama fiziksel yapılarındaki bariz farklılıklar karı kocanın ayrı uyuması için geçerli bir bahaneydi.

Şinako'nun bu kez de boynu tutulmuştu, ağrı boynundan başlayıp sağ omzuna kadar iniyordu. Yastığın yerini değiştirip soluna dönerek o bölgeye masaj yapmaya çalıştı. Her sene mevsim yazdan güze dönerken sağ alt çenesindeki dişi ağrımaya başlardı, dün gece de ağrıdığını hissetmişti. Dahası, dağlardan gelen rüzgârların da etkisiyle Rokko'nun Aşiya'dan çok daha soğuk olduğunu duymuştu. Her iki kasaba da Osaka – Kobe arasındaki bölgede olmasına rağmen daha ekim ayında geceler çok soğuk olmaya başlamıştı. Karides gibi büzülüp soğuktan üşümüş ayaklarını birbirine sürttü. Aşiya'da yaşadığı zamanlar, kocasıyla kavga etme pahasına da olsa sıcak su şişesi hazırlamaya ekim sonlarına doğru başlardı ama mevcut hava koşullarında bu sene o kadar beklemeyebilirdi.

Uyuyamayacağını anlayınca kalkıp lambayı yaktı ve kız kardeşinden ödünç aldığı *Ev Kadınının Arkadaşı* dergisini açtı; okumaya başlayınca saatin tam bir olduğunu fark etti. Uzaklardan duyulan kararlı bir yağmur sesi çok geçmeden giderek yaklaştı. İçinden "Sağanak olsa gerek," diye düşünürken ses giderek arttı, evin çatısında tıpırdayarak geçip gitti. Sonra bir başka sağanak geldi. Şimdi Lili ne yapıyordur acaba diye iç geçirdi. Sağ salim Aşiya'ya gidebildiyse sorun yoktu ama eğer yolunu kaybetmiş ve böyle bir akşamda yağmura tutulmuşsa iliklerine kadar ıslanmış olabilirdi. Şinako, Lili'nin kaçtığını henüz Tsukamoto'ya ha-

ber vermemişti ve bu, o geceden beri aklını kurcalıyordu. Elbette ne kadar erken haber verse o kadar iyi olurdu ama "Pardon Hanımefendi, Lili eve döneli bir süre oldu; size de zahmet verdik ama artık endişe etmeyin lütfen," şeklinde iğneleyici bir cevap beklediği için haber vermeyi erteliyordu. Diğer yandan, eğer Lili Aşiya'ya varmış olsaydı Şinako'dan haber beklemezler, aksine onlar Şinako'ya kedinin geldiğini haber verirlerdi ama şimdiye kadar sesleri çıkmadığına göre Lili bir yerlerde kaybolmuş olmalıydı. Amagasaki'den evine dönmesi yaklaşık bir hafta sürmüştü ama bu kez Aşiya ile ev arasındaki mesafe o kadar uzak değildi ve buraya henüz üç gün önce getirildiği için yolunu kaybetmemeliydi. Tek sorun Lili'nin artık yaşlı olmasıydı; eskisi kadar süratli değildi ve çevik hareket edemiyordu. Eskiden üç günde gideceği yolu artık dört günde ancak katedebilirdi. Ama öyle bile olsa, en geç yarın ya da ertesi gün güvenle Aşiya'ya varacaktı. İşte o zaman Aşiya'daki ikili mutluluktan kırılıp geçecek, Tsukamoto da onlara katılıp "Bakın şu işe, sadece kocası değil kedisi bile terk etti bu kadını!" deyip kafa bulacaktı. Ve kaçınılmaz olarak alt kattaki kız kardeşiyle onun kocası da aynı şeyi düşünecekti. Aslında bu hikâyeyi artık kim duysa kadıncağız alay konusu olacaktı.

Bir başka sağanak daha çatının üzerinde patırtı yaparak geçtikten sonra sanki pencereye bir şey çarpmış gibi aniden bir tıkırtı duydu. "Bir rüzgâr eksikti," diye hayıflanırken rüzgâr olamayacak kadar sert bir şey peşi sıra iki kez camı tıklattı ve ardından belli belirsiz bir miyavlama sesi duydu. "Hadi canım, gecenin bu saatinde, yok artık... Herhalde sinirlerim bozuldu," diye kulaklarını yoklarken bir başka miyavlama ve hemen ardından pencerede bir tıkırtı daha duydu. Yataktan fırlayıp perdeyi açtı, dışarıdan gelen miyavlamayı açıkça

duyabiliyordu ve bir karartının pencereye vurduğunu gördü. Bu gerçek miydi, sahiden olabilir miydi? Sesi tanıyordu, Lili evinde kaldığı o gün boyunca sesini hiç çıkarmadıysa da Aşiya'daki eski günlerinden o sesi hatırlamıştı.

Aceleyle pencerenin kilidini açıp dışarıya sarktı ve odanın tavan lambasından sızan güçsüz ışığın yardımıyla etrafa göz gezdirdi. Her yer kapkaranlıktı. Parmaklıklardan küçük balkona tırmandıktan sonra miyavlayarak cama vurduğunu tahmin ediyordu Lili'nin. Az önce gördüğü siluet o olmalıydı ama pencereyi açar açmaz korkup kaçmış olabilirdi.

Şinako alt katta uyuyan çiftin rahatsız olacağından çekinmeden, "Liliii, Liiilii..." diye yüksek sesle bağırdı. Kiremitler ıslaktı ve ışıkta parlıyordu, bu da az önceki sağanak tahminini haklı çıkarıyordu ama pırıl pırıl yıldızlarla dolu açık gökyüzü gördüklerini yalanlıyordu. Tam karşısında Maya Dağı'nın kapkara etekleri yükselip ufku kaplıyordu, teleferiğin ışıkları çoktan kararmıştı ama zirveye çöreklenmiş otelden cılız bir ışık yayılıyordu. Bir dizini balkonun duvarına yaslayıp tedirginlikle yükseldikten sonra çatının üzerinden "Liiilii!" diye seslendi. "Miyav," diye bir cevap aldı ve kiremitlerin arasında parlayan iki göz Şinako'ya doğru yaklaştı.

"Lilii?"

"Miyaav."

"Lili!"

"Miyaav."

Defalarca ona ismini söyledi: Lili her seferinde cevap verdi. Daha önce böyle bir şey yaşanmamıştı. Lili, kimin onu sevdiğini, kimin ondan gıcık kaptığını biliyormuş gibi, Şozo'nun seslenmelerine her zaman yanıt vermiş, Şinako'ya karşı tepkisiz kalmıştı. Ama bu gece defalarca yanıt verme

zahmetinde bulunmuş, sesi ise giderek sıra dışı bir biçimde tatlı, işveli bir hal almıştı. Doğrudan parmaklıkların altına gelip parlak yeşil gözleriyle Şinako'ya baktı, sağa sola sendeledikten sonra biraz geriye doğru kaydı. Şüphesiz ki sesindeki bu tonlama, bunca zaman pek hazzetmediği fakat bu akşamdan itibaren yardımına muhtaç kaldığı birisine karşı özür niteliği taşıyordu. Kedi, tamamen değiştiğini, o andan itibaren buyruğu ve himayesini koşulsuz kabul ettiğini Şinako'ya ispat etmeye kararlı görünüyordu.

Şinako ise ilk defa kediden böyle kibar ve dost canlısı tepkiler alabildiği için çocuklar kadar şendi. Ama yine de ismini çağırmasına rağmen her yakalama girişimi başarısızlıkla sonuçlanıyordu. Bir süreliğine pencereden uzaklaşmaya karar verdi; o uzaklaşınca Lili çevik bir hamleyle içeri atladı. Şinako'yu daha da şaşırtarak dosdoğru onun oturduğu yatağa gelip ön patilerini dizlerine dümdüz yasladı.

Tüm bunlar ne demek oluyordu? Şinako hayretler içinde otururken Lili bakışlarındaki üzgün ifadeyle kadının göğsüne doğru sokuluyor, alnını kadının pazen geceliğinin yakasına sürtüyordu. Şinako kendisini yanağını kedinin kafasına sürterken buldu: Lili de çok geçmeden kadının çenesini, kulaklarını ve burnunun ucunu yalamaya başladı. Şinako çeşitli insanlardan, bir kedinin sahibiyle baş başa kaldığında sevgisini göstermek için tıpkı insanlar gibi onu öptüğünü ve yüzünü sürttüğünü duymuştu. Bahsettikleri şey bu muydu? Şozo ortalıktan kaybolup ıssız bir yerde Lili ile takılırken yaptıkları şey bu muydu? Kedinin tüylerinden gelen acayip, tozlu kokuyu soludu, bütün yüzünde kedinin sert, pütürlü dilinin gıdıklayıcı sürtünmesini hissetti. Aniden içini kaplayan şefkat dalgasıyla "Lili'ciğim!" diye haykırıp sımsıkı sarıldı. Bu duygu vahasının ortasında, Lili'nin tüylerinde

çivi gibi bir soğukluk ve ıslaklık hissedince onun az önceki yağmura yakalanmış olduğunu anladı Şinako.

Peki ama Lili neden Aşiya'ya gitmek yerine buraya geri dönmeye karar vermişti? Kaçtığında evine gitmeyi hedeflemiş ve kaybolup geri dönmüş olması ihtimal dâhilindeydi. On beş kilometreden az bir mesafe için üç gün boyunca yollarda olup sonunda pes ederek geri dönmek Lili gibi bir kedi için oldukça küçük düşürücü bir hareketti ama belki de zavallının başka çaresi kalmamıştı. Zihinsel olarak hâlâ kaçmayı göze alacak kadar güçlüydü ama görme ve koku alma duyuları ile hafızası eskiye kıyasla ancak yarı yarıya işlevsel olduğu için Aşiya'dan buraya hangi yoldan geldiklerini, hangi köşeden döndüklerini bilemezdi. Dört bir yanda dolaşıp tamamen kaybolunca geri dönmüş olmalıydı. Eskiden olsa bir yere gitmeyi kafasına koymuşsa ne pahasına olursa olsun vazgeçmezdi fakat şimdi kendine güveni azalmıştı, hiç bilmediği bir yere gidince sinirleri boşanıp bacakları titremeye başlıyordu. Çok uzaklaşmadan Rokko civarında bir süre takılmış olmalıydı. Öyleyse dün gece de, ondan önceki geceler de Lili pekâlâ Şinako'nun ikinci kattaki penceresine yakın bir yerde sinsice saklanmış, acaba istesem beni içeri alır mı diye düşünerek beklemiş olabilirdi. Karanlıkta öylece çömelmiş düşünerek vakit geçirirken, tam yağmurun bastırdığı anda odanın ışıkları yanınca birdenbire miyavlamaya karar verip cama vurmuş olması muhtemeldi.

Ama ne olursa olsun eve dönmüş olması iyi bir şeydi. Elbette başı belaya gireceği için geri dönmüş olabilirdi ama en azından Şinako'yu tamamen yabancı saymadığını göstermişti. Şinako'nun gecenin bir yarısı kalkıp ışıkları yakarak dergi okumasına neden olan şey altıncı hissi değil miydi? Sadece o gece de değil, önceki gecelerde de uyuyamamasının

sebebi, Lili'nin döneceğinin içine doğmuş olmasıydı. Böyle düşününce gözlerinden yaşlar boşaldı, bir daha sımsıkı sarılarak, "Ah Lili'ciğim, bir daha sakın kaçayım deme," dedi. Bunlar olurken kedi olağandışı bir şekilde sessiz kalarak Şinako'nun kendisini istediği kadar kucaklamasına izin verdi.

Kadın, bu yaşlı ve sessiz kedinin gözlerindeki melankolik ifadeyi az çok anlayabiliyordu. "Karnın nasıl da açtır şimdi. Ama artık geç oldu. Mutfağa insem bir şeyler bulurum ama doğru olmaz. Burası benim evim olmadığı için yarın sabaha kadar beklemek zorundayız," dedi. Ağzından çıkan her kelimeyle birlikte yanağını kedinin kafasına sürtüyordu. Sonra nihayet Lili'yi yere koyup kalktı, o anki heyecandan kapatmayı unuttuğu pencereyi kapattı. Yastıklardan yatak yaptıktan sonra, o talihsiz geceden beri dokunmadığı kum leğenini dolaptan çıkardı. O bunları yaparken Lili her hareketini izliyor, ayaklarına dolanıyordu. Şinako bir an hareketsiz kalacak olsa hemen koşup kafasını yan yatırıyor, kulaklarının üstünü kadının tenine sürtüyordu. Şinako ise, "Evet, evet... Biliyorum. Ama artık gel buraya da uyu hadi," diye mırıldanarak Lili'yi yastıklara götürdü. Sonra aceleyle ışıkları kapatıp kendi yatağına sokuldu. Henüz bir dakika bile geçmemişti ki, o tanıdığı tozlu tüy kokusu burnunun dibinde peydahlandı, sonra bu yumuşacık kadife tüylü şey yorganı aralayıp altına girmenin yolunu buldu. Başıyla yorganı iterek ayakucuna kadar gitti Lili; bir süre orada oyalandıktan sonra gerisin geri yukarı tırmandı. Sonunda Şinako'nun geceliğinin göğüs kısmından kafasını soktu, tepişmeyi bıraktı ve hemen yüksek sesle neşe dolu mırıltılar çıkarmaya başladı.

Lili, Şozo'nun yanında yatarken Şinako onlara arkasını dönüp uyumaya çalışır ve o sırada sıkça duyardı bu mırıltıları. İçten içe kıskanırdı onları. Bu akşam mırıltıları her

zamankinden daha yüksek seste duyuyor olmasının, kedinin keyfinin yerinde olmasından mı yoksa hemen başucunda yatıyor olmasından mı kaynaklandığını bilmiyordu. Lili'nin soğuk, ıslak burnunu, tuhaf bir biçimde yumuşak ve şişkin pati altlarını ilk kez kendi göğsünde hissetmek Şinako'nun kafasını karıştırmıştı; bir yandan huylanıyor, bir yandan seviniyordu. Karanlıkta el yordamıyla Lili'nin boynunu okşayınca kedi daha yüksek sesle hırıltı çıkarıp bazen kadının işaret parmağına diş izlerini bırakacak sertlikte ani ısırıklar kondurmaya başlamıştı. Şinako daha önce hiç böyle şeylere tanık olmamasına rağmen bunun sevgi gösterisi olduğunu anlayabiliyordu.

Ertesi günden itibaren Lili, Şinako ile yakın arkadaş oldu, ona tüm kalbiyle güvendi. Artık süt, kurutulmuş balıklı pilav ve başka ne varsa itinayla tüketiyor ve kum kabına günde birden fazla kez pisliyordu, dolayısıyla yedi metrekarelik odası şimdiden hoş olmayan kokularla dolmuştu. Bu durum, Aşiya'daki günlerine geri dönmüşçesine Şinako'ya beklenmedik bir nostalji yaşatmıştı. Elbette gün boyu aynı basık hava evde hüküm sürdüğü için bu koku evdeki bütün sürgülü kapılara, sütunlara, duvarlara ve tavana işlemişti. Tüm o sevmediği rahatsız edici şeylere katlanarak kocası ve kaynanası ile neredeyse dört yıla yakın bir süre aynı çatı altında yaşayıp bu havayı solumamış mıydı? Fakat vaktinde lanet ettiği bu kötü kokuya şimdi eski hoş anıları canlandırdığı için minnet duyuyor ve biraz da kokusu yüzünden nefret ettiği kediyi, aynı nedenle bağrına basıyordu. Böylece Şinako her gece kediye sarılarak uyuyor, bu sevimli ve uslu hayvandan bunca zaman nasıl nefret edebildiğini sorguluyordu. Eski benliğini bencil, şımarık ve hatta canavarca buluyordu.

Şimdi artık neden Şinako'nun Fukuko'ya kediye dair o tatsız mektubu gönderdiğine ve Tsukamoto aracılığıyla bu konuda yoğun baskı yaptığına değinebiliriz. Dürüst olmak gerekirse, biraz garez ve maraza çıkarmanın verdiği müthiş keyfi tatmanın yanı sıra, Lili'nin peşinden Şozo'yu da Rokko sokaklarına çekme niyetindeydi. Ama bu tür geçici kazanç ve zevklerden daha köklü bir hedefi vardı. Şinako, altı ay ya da en geç bir iki sene içerisinde, Şozo ile Fukuko arasında çok ciddi olayların patlak vereceğini tahmin ediyordu. Kendisinin Tsukamoto'nun arabuluculuğuna ve telkinlerine kanıp Şozo ile evlenmesi başlı başına bir felaketti. Şimdi Şozo'nun ne kadar tembel, vasıfsız ve iradesiz bir adam olduğunu düşününce ondan ayrıldığı için kendini şanslı sayıyordu. Ama yine de olaylara kendi iradesiyle yön veremediği için, kendisini aşağılanmış hissediyordu. Çünkü karı koca birbirlerini yıpratmaları için değil, üçüncü bir kişinin başarılı planı yüzünden ayrılmışlardı. Ama şimdi çıkıp bunu söylese, Tsukamoto ve diğerleri doğrudan dile getiremeseler bile, kibirle böyle konuştuğunu düşünürlerdi. "Elbette kaynananla aranız çok iyi değildi. Ama kocanla da aranız o kadar iyi değildi, yalan mı? Kocana salak deyip ona geri zekâlı muamelesi yaptın, kocan da sana bencil ve küstah olduğunu ve bu yüzden çok üzüldüğünü söyledi. Sizin kavgalarınızı kim görse yıldızınızın asla barışmayacağını şıp diye anlardı. Her neyse, zaten eğer kocan seni gerçekten sevmiş olsaydı, üçüncü şahıs ne kadar üstelerse üstelesin gidip eve yeni kadın getirmezdi," diyeceklerini hayal edebiliyordu.

Eğer insanlar böyle düşünüyor ve bunu dillendiriyorlarsa bunun tek sebebi Şozo'nun kişiliğini bilmiyor olmalarıdır. Ama Şinako, Şozo'nun şu malum üçüncü kişi tarafından yeterince zorlandığında mukavemet göstermeyeceğini biliyordu. Çok

uysaldı, hatta ona omurgasız demek daha doğru olacaktı, birisi gelip bu kadın şundan daha iyi dese daha oracıkta iyi olanı almaya meylederdi. Ama mevcut karısını postalayıp yerine yenisini bulacak kadar da becerikli değildi. Şinako kocasının ona deli gibi âşık olduğu yanılgısına düşmemişti ama hiçbir zaman sevilmediğini de düşünmemişti, yani birileri gelip aklına girmese belki de evliliği hiç bitmeyecekti. Tek mesele Orin, Fukuko ve Fukuko'nun babası tarafından çevrilen entrikalardı. Göz göre göre yuvasının yıkılmasına müsaade ettiği için kalbi buruktu. Belki daha olgun birisi olsaydı olan bitene biraz mukavemet gösterebilirdi.

Peki madem bu kadar güçlüydü, neden daha ilk başta Orin ve diğerlerinin hareketlerinden şüphelenmeye başladığında bir şeyler yapmamıştı? Ya da evden kovulma raddesine geldiğinde bile neden son kez olsun muhalefet göstermemişti? Eve ilk geldiğinde insanlar gizli iş çevirme konusunda kaynanasına yaraşır bir gelin olacağı kanısına varmışlardı; öyleyse neden yelkenleri suya indirip hemen pes etmişti? Eski inatçılığından eser kalmamıştı.

Fakat Şinako'nun da böyle yapmasında kendince haklı sebepleri vardı. İşin doğrusu, en başından beri çok dikkatsiz davrandığı için bu duruma düşmüştü. Orin'in bu şehvet düşkünü genç asiyi asla kendine gelin almak niyetinde olmadığı varsayımında bulunup, aklı bir karış havada olan toy Fukuko'nun da Şozo gibi bir adama uzun süre katlanamayacağına inandığı için evliliğini tehdit eden tehlikenin boyutunu küçümsemişti. Evdeki hesabı çarşıya uymamış olsa da, bu ikisinin uzun süre birlikte kalamayacağına dair fikri değişmemişti. Elbette Fukuko gençti ve erkeklerin hoşuna giden bir çekiciliği vardı, övünülecek gerçek bir eğitim sayılmasa da sözüm ona bir iki sene kızlar ortaokuluna

gitmişti ve hepsinden önemlisi yanında yüklüce bir çeyiz getirecekti. Şozo'dan özenle hazırlanmış bu ziyafet sofrasına kaşık bükmesi beklenemezdi, aksine uzun bir süre kendini şanslı bir adam olarak göreceğine şüphe yoktu. Ama Fukuko yakında Şozo'nun kendisine yetmediğini düşünecek, kendisini tatmin edebilecek başka erkekler aramaya koyulacaktı. Fukuko kesinlikle kendisini bir erkeğe adayacak tiplerden değildi, çoktan adı çıkmıştı, bundan sonra da değişmeyecekti. Çok geçmeden yediği naneler ayyuka çıktığında ise bizim uysal Şozo bile sesini yükseltecekti. Bu kez Orin'in kendisi gelininden vazgeçmek zorunda kalacaktı. Şozo'nun gözleri bağlanmış olsa bile kurnazlığıyla nam salmış Orin'in bu senaryoyu öngörememiş olması düşünülemezdi; işlerin bu yönde seyretmesinde açgözlülüğü önemli bir rol oynamış, koşulların gerektirdiği gibi davranmıştı. Şinako, akıntıya karşı kürek çekmekle bir yere varamayacağına hükmederek düşmanlarının bu kez kazanmasına göz yumdu, sessizce plan yapmaya başladı. Kesinlikle pes etmemişti ama aklından geçenleri Tsukamoto'ya bile yansıtmamak için son derece temkinli davranıyordu. Görünürde herkesin sempatisini kazanmak için zavallıyı oynayacak, ne pahasına olursa olsun Aşiya'daki eve dönmek için içten içe kararlılığını koruyacak, hepsine gününü gösterecekti. Her şeye katlanmasındaki yegâne sebep işte bu umuttu.

Dahası, Şinako her ne kadar Şozo'nun güvenilmez biri olduğunu düşünse de bir türlü ondan nefret edemiyordu. Kendi başına karar alabilme yeteneğinden yoksundu, çevresindekiler ne derse onu yapar, rüzgâr nereden eserse ona göre yön değiştirirdi. İlişki meselesinde de böyle yönlendirilmişti işte. Bu açıdan düşününce kendini Şozo'ya acımaktan alıkoyamadı ve tıpkı yeni ayaklanmış bir çocuğun

yürümeye çalışmasını izler gibi endişelendi. Nereden baksan, masumane, çocuksu bir yönü vardı. Ona yetişkin bir adam gözüyle bakınca davranışları sizi kolayca çıldırtabilirdi ama onu kendi seviyenizle bir tutmayıp biraz alttan alınca sakin, nazik ve cana yakın yüzünün ön plana çıktığına tanık olurdunuz. Şinako kendini bu tuhaf ilişkinin içinde adama çaresizce bağlanmış buldu ve çeyizinde getirdiği her değerli eşyaya da sevgisini ekledi. Ama evden kovulunca dımdızlak kaldı. İşte bu yüzden İşii hanesi için bu kadar çok çabaladığına pişmandı. Son birkaç yıldır evin gelirinin yarısından fazlasını bu çelimsiz haliyle karşılayan kendisi değil miydi? Şans eseri eli dikiş nakış işlerine yatkındı, komşulardan iş alıyor, gece yarılarına kadar uğraşsa da işlerin üstesinden geliyordu. Emekleri ve bütçeye katkısı olmasa Orin olanca kibriyle ne yapabilirdi ki? Orin mahallede pek sevilmiyordu ve karakterini bilen hiç kimse Şozo'ya güvenmiyordu, üstelik etraftaki esnaf her an birikmiş borçları için yaygara koparabilirdi. Şinako'nun çektiği zorlukları bilen insanların, sırf ona duydukları sempati sayesinde borçlarını yılın sonuna kadar erteleyebiliyorlardı.

Ve tüm bunlara rağmen gözleri hırstan körelmiş bu nankör ana oğul el birliğiyle onu evden kovmuştu. Sağır atı verip yerine daha gösterişlisini alarak çok zekice bir hamle yaptıklarını düşünmüşlerdi muhtemelen ama bakalım bu kadın ev işlerini yürütebilecek miydi? Yanında yüklü bir çeyiz getirmiş olması elbette iyi bir şeydi ama bu, kadını daha bencil ve dediğim dedik yapacak, üstelik kadının gelirine güvenen Şozo da iyice tembel biri olup çıkacaktı. Sonunda ailenin üç bireyi de hayal kırıklığına uğrayacak, sonu gelmez tartışmalar patlak verecek, Şozo eski karısının değerini anlayarak, "Şinako asla bu kadar baştan savma değildi. O

asla böyle yapmazdı. Hani bir keresinde şöyle yapmıştı ya..." diye söylenmeye başlayacak hatta Orin bile hatasını kabul edip yaptıklarından pişmanlık duyacaktı. Diğer kadın da evi tamamen kargaşaya sürükledikten sonra kaçıp gidecekti. İşte Şinako'ya göre bu hazin hikâye böyle bitecekti, buna kalıbını basardı. Ve ana oğulun bu durumu idrak edemediklerini düşününce, "Bazı insanlar amma da kör!" diye onları hor görerek kendi kendine gülüyordu. Sonuna kadar beklemeye kararlıydı ve bir yandan da her zamanki gibi tedbiri elden bırakmayıp, beklerken Lili'yi yanına almanın elini güçlendireceğini düşünmüştü.

Şinako, Fukuko'nun birkaç yıl ortaokula gitmiş olduğunu düşünerek kendini her zaman ondan geride görüyordu ama gerçek bir hayat testinde ne Fukuko'ya ne de Orin'e karşı kaybetmeyeceğinden emindi ve Lili'yi yanına alma planı için kendi zekâsıyla gurur duyuyordu. Çünkü eğer Lili onda olursa Şozo sürekli kediyi ve ister istemez Şinako'yu düşünecek, bir süre sonra Lili'ye duyduğu özlem, elinde olmadan eski karısına sempati duymasını sağlayacaktı. Böylece aralarında bir çeşit duygusal bağ kurulacak ve Şozo'nun Fukuko ile arası açılmaya başladığında aklı Lili'ye olan özlem ve sevgisine kayınca, Şinako için de aynı şeyleri hissedecekti. Hâlâ evlenmemiş olduğunu ve sadece kedisiyle bir başına yaşadığını kim duysa üzülürdü; Şozo'nun bunu ıskalaması çok düşük bir ihtimaldi. Yani eğer işler bu şekilde giderse harika olacaktı. Kendisi böyle olacağını umuyordu. Tek sorun, Aşiya'dakilerin kediyi tevazu ile gönderip göndermeyeceğiydi. Şinako yine de planının tıkır tıkır işleyeceğine güveniyordu. Rakiplerini biraz kıskandırmanın zararı olmazdı. İşte bu yüzden Fukuko'ya gönderdiği mektubu müthiş bir özenle, ince hesaplarla yazmıştı. Çünkü bu bir kin gütme veya fesat

çıkarma provası değildi. Aşiya'daki zavallı ahmaklar, sevmediği halde kediyi istemesindeki art niyeti görememişti. Bu ahmakların çocukça bir telaşla onun gerçek amacını sorgularken olmadık fikirlere kafa patlattıklarını düşündükçe planının tartışılmaz üstünlüğünü görebiliyordu.

Olayın temelinde bunlar yattığı için, bu değerli kedinin kaçtığı akşam yaşadığı hayal kırıklığının şiddeti ile beklemediği bir anda kedinin dönüşüyle yaşadığı sevinç aynı yoğunluktaydı ve doğal olarak bütün bunlar Şinako'nun Lili'ye olan gerçek sevgisinden çok, uzun vadeli planının bir parçası olarak görülebilirdi. Ama kedinin döndüğü geceden beri evin üst katında yaşadıkları ilişki beklenmedik sonuçlar doğurmuştu. Geceler geceleri kovalarken, Şinako bir kedinin nasıl bu kadar cana yakın olabileceğine hayret ediyor ve eskiden nasıl bunu fark edememiş olduğuna hayıflanarak ufak tüylü yaratığa sarılıp uyuyordu. Bunu düşünmek vicdanını sızlatıyor ve içini pişmanlıkla dolduruyordu. Aşiya'da yaşarken daha en başından beri kediden hazzetmiyordu: bu ise Lili'nin çekiciliğine karşı onu kör etmişti. Lili'den hazzetmemesinin sebebi elbette onu kıskanmasıydı. Mesela soğuk gecelerde kedinin kocasının yatağına girmesine sinir oluyor, buna müsaade ettiği için kocasına güceniyordu. Ama şimdi geriye bakınca bunda sinir olacak ya da gücenecek bir şey olmadığını düşünüyordu. Kendisi de son zamanlarda yalnız uyuduğu için soğuktan muzdarip değil miydi? Yazın en sıcak günlerinde bile sadece üç gün boyunca sıcaktan rahatsız olduğu söylenen kedilerin, insan vücudundan daha yüksek bir vücut ısısına sahip oldukları için soğuğa daha duyarlı olacakları aşikârdı. Öyleyse Lili gibi yaşlıca bir kedinin güz ortasında birinin yatağındaki sıcaklığın cazibesine kapılması gayet normaldi. Daha önemlisi, artık Lili ile uyuduğu için

yatak Şinako'nun kendisine de cazip görünüyordu. Eskiden olsa sıcak su şişesiyle yatağı ısıtmadan katiyen uyuyamazdı ama şimdi Lili sayesinde soğuğu hissetmiyor, şişeye ihtiyaç duymuyordu. Gün geçtikçe Lili'ye bağlanıyor, ondan ayrı kalmayı aklına bile getirmiyordu.

Şinako önceleri Lili'nin benmerkezci olmasını ve karşısındakine göre tavır takınmasını, yani kısaca ikiyüzlü olmasını da sevmiyordu. Ama bütün bunlar kendisi kedi sevgisinden yoksun olduğu için böyleydi. Kedilerin kendi bilgelikleri vardır ve bir insanın kendilerine karşı ne hissettiğini hemen anlarlar. Şinako kediye eskiden olduğu gibi davranmayıp, gerçek sevgisini sunduğunda Lili'nin de hemen tavrını değiştirmesi bunu kanıtlamıyor muydu? Tavırlarının değiştiğini, daha kendisi fark etmeden Lili anlamamış mıydı?

Şinako daha önce bırakın bir kediye bir insana dahi böyle yumuşak davranacağını hiç düşünmezdi. Kaynanası ve diğerleri ona sık sık taş kalpli diye ithamda bulunduğu için kendisi de buna inanmaya başlamıştı. Ama son günlerde Lili uğruna atlattığı badireleri düşününce, şefkat duygularını bunca zaman nasıl içinde bastırdığına hayret etti. Şozo'nun kedi için yaptıklarına nasıl da şaşırdığını hatırladı. Kedinin günlük öğünlerini planlıyor, her iki üç günde bir sahile gidip temiz kum getiriyor, tüylerini tarıyor, vakti olduğunda pirelerini ayıklıyor, burun kuruluğu, tüy dökmesi ve ishale karşı tetikte duruyordu. Sıra dışı en küçük bir şeye rastladığında derhal uygun ilacı uyguluyordu. Tembel kocasının kedi için bu kadar cefa çektiğini görünce öfkesi giderek daha çok artmıştı ama artık tüm bunları bizzat kendisi yapıyordu. Üstelik kendi evinde bile değildi. Kendi yemek masraflarını ödeyeceğine dair kız kardeşi ve eniştesine söz verdiği için tamamen asalak yaşadığı söylenemezdi ama yine de içine

sinmeden besliyordu Lili'yi. Kendi evi olsaydı, mutfakta kalan yemek artıklarını kediye verebilirdi ama bu evde bunu yapması mümkün olmadığı için ya kendi yemeğinden arttıracak ya da markete gidip kedi için özel alış veriş yapacaktı. İçinde bulunduğu durum gereği olabildiğince tutumlu olması gerektiğinden Lili'nin mama masrafları kendi adına büyük bir fedakârlık anlamına geliyordu. Kum kabı da başka bir sorun teşkil ediyordu. Aşiya'da yaşadıkları ev denize sadece beş altı sokak uzaklıkta olduğu için sahile gidip temiz kum almak kolaydı. Ama Hankyu demiryolu üzerinde olan şimdiki evi denize epey uzaktı. İlk birkaç kum değiştirmede civardaki inşaatlardan kum bulabilmişti ama ne yazık ki bu kaynaklar da tükenmişti. Kumu değiştirmezse korkunç kokular alt kata kadar yayılıyor, akrabalarından laf işitiyordu. Bu yüzden bir elinde kürekle gece karanlığında dışarı çıkıp kum bulmak için etraftaki toprak arsaları eşelemek ya da mahalledeki ilkokulun oyun bahçesindeki kaydırağın altındaki kumu çalmak zorundaydı. Böyle gecelerde sıkça havlayan köpeklerle uğraşıyor ya da peşine garip adamlar takılıyordu. Ama söz konusu Lili olduğu için, daha önce ona hiçbir kuvvetin yaptıramadığı bu iğrenç işlere seve seve katlanıyordu.

Kendi kendine defalarca neden eski evindeyken bu sevimli hayvancığa şimdikinin yarısı kadar bile ilgi göstermediğini sordu. Biraz çabalamış olsa, muhtemelen yuvası dağılmayacak, bütün bu sefalete katlanmak zorunda kalmayacaktı, şimdi o kadar pişmandı ki! Suçu başkasına atmanın yersiz olduğunu ve ortada bir suç varsa bunun kendi hatası olduğunu fark etmişti. Kocası, böylesine masum ve tatlı bir hayvanı dahi çekemeyen bir kadın olduğunu düşündüğü için ondan soğumuş, üçüncü şahıs da bu hatadan istifade etmişti.

Takvimler kasım ayını gösterdiğinde Rokko Dağı'ndan aşağı esen rüzgâr, kapılardaki çatlak ve yarıklardan sızarak eve nüfuz ediyor, gün batımından şafağa dek bariz bir soğuk etkili oluyordu. Şinako ve Lili daha sıkı sarılıp birbirlerine yapışıyor, soğuktan titreyerek uyuyorlardı. Şinako sonunda soğuğa daha fazla dayanamayıp sıcak su şişesi hazırlamaya başlamış, bu da Lili'nin çok hoşuna gitmişti. Kadın her gece yatağa girdiğinde hem Lili'nin vücut ısısı hem de su şişesiyle ısınıp mest oluyor, diğer yandan kedinin keyifli mırıltılarını dinliyordu. Ağzını, göğsünde kıvrılmış yatan kedinin kulağına yaklaştırıp, "Sen kedi halinle benden daha duygusalsın, değil mi?" diye fısıldıyor, "benim yüzümden sen de bu kadar yalnız kaldın," diyerek âdeta af diliyordu. Ya da "Ama az kaldı, biraz daha dişini sıkarsan ikimiz birden Aşiya'ya döneceğiz. Ve bu kez üçümüz birden mutlu mesut geçineceğiz," diyordu. Gözlerinden yaşlar boşanınca, gece yarısı zifiri karanlık odada sanki Lili'den başkası görecekmiş gibi, yorganı başının üstüne kadar çekiyordu.

Fukuko, İmazu'ya ailesini ziyarete gideceğini söyleyip saat dördü biraz geçe evden çıktığında arka verandada orkide saksılarıyla oyalanan Şozo, beklediği fırsatın nihayet geldiğini düşünerek ayağa kalktı, mutfağa yönelerek "Anne!" diye seslendi. Çamaşır yıkayan annesi su sesinden Şozo'yu duymamış olacak ki, bu kez daha yüksek sesle "Anne!" diye yineledi. "Dükkâna göz kulak olur musun? Ben bir yere gidip geleceğim." Su sesi aniden kesildi ve annesi ciddi bir ses tonuyla "Ne dedin?" diye sordu.

"Ben biraz dışarı çıkacağım da."

"Nereye?"

"İşte şuraya."

"Neden?"

"Bu kadar ısrarla sormak zorunda mısın?"

Böyle dedikten sonra bir an burun deliklerini titreştirerek başını önüne eğdi ama hemen vazgeçip şahsına münhasır uslu çocuk ses tonuyla,

"Şey, yarım saat kadar bilardo oynayıp döneceğim."

"Peki ama bilardo oynamayacağına söz vermemiş miydin?"

"Sadece bir kerecik. İki haftadır oynamadım hiç, n'olur izin ver, lütfen."

"Ben karışmam. Fukuko dönünce ona sorarsın."

"Ama neden?"

Leğenin başında arkası dönük duran çömelmiş bir halde annesi, oğlunun yükselen sesinden öfkelenmiş olduğunu anlamış; somurtkan, şımarık çocuk ifadesi takındığını kolayca gözünde canlandırmıştı.

"Neden canım bir şey yapmak istediğinde karıma sormam gerekiyor ki? Sen Fukuko'ya danışmadan bir şeyin iyi ya da kötü olduğuna karar veremiyor musun?"

"Elbette verebiliyorum ama benden sana göz kulak olmamı rica etti."

"Demek Fukuko'nun ispiyoncusu oldun."

"Salaklaşma."

Annesi işine dönüp ciddiyetle çamaşır çitilemeye devam etti.

"Yani sen şimdi benim annem misin yoksa Fukuko'nun annesi mi? Ha, hangimizin?"

"Kes artık! Sesini böyle yükseltip komşular duysun mu istiyorsun?"

"Peki şu çamaşırları bırak, buraya gel hele."

"Tamam, anlaşıldı. Tek kelime bile etmeyeceğim, o yüzden canın nereye isterse gidebilirsin."

"Ya öyle demeyi bırak da gel buraya."

Acaba aklından ne geçiyordu? Sonra aniden içeri koşarak hâlâ giderin başında çömelmiş olarak duran annesini, sabun köpüğü içinde kalmış bileğinden tutarak adeta sürükledi.

"İşte anne, sana göstermek için iyi bir fırsat, şunlara bak hele."

"Nedir bu telaş yahu?"

"Bak şunlara..."

Şozo, Fukuko ile birlikte yaşadıkları on metrekarelik odadaki gömme dolabı açtı. Köşedeki çekmecelik ile hasır bir sepet arasına tıkıştırılmış kocaman, kırmızı bir bohça çıkardı.

"İşte burada. Sence ne olabilir?"

"Bu mu?"

"Fukuko'nun kirli çamaşırları. Bütün kirlilerini burada istifliyor, asla çamaşır yıkamıyor ve sürekli üst üste buraya tepiyor. Artık şu çekmeceler bile açılmıyor."

"Çok garip. Onun çamaşırlarını hep yıkamaya veriyorum çünkü."

"Ama demek ki iç çamaşırlarını vermiyorsun."

"Bunlar iç çamaşırı mı?"

"Aynen öyle. Şuna bak, nasıl da pasaklı bir kadın, insan inanamıyor. Bence sen de farkına vardın ama nedense sesini çıkarmıyorsun. Benim her hareketimi izliyorsun ama Fukuko ne yaparsa yapsın görmezden geliyorsun, öyle değil mi? Söylesene."

"Bunları buraya sıkıştırdığını nereden bileyim ben?"

"Anne!"

Şozo kendini de şaşırtan bir şekilde sitem etti. Annesi Orin ise dolabın içine girip kirli çamaşır yığınını çekiştirmeye başladı.

"Ne yapıyorsun yahu?"

"Ortalığı biraz toparlayayım dedim canım."

"Kes şunu! Bunların hepsi kirli, bırak hemen."

"Sen canını sıkma oğlum, bana bırak."

"Ne şimdi bu, bir kaynana gelininin kirli çamaşırlarını mı düzenliyor yani? Anne senden bunları temizlemeni isteyen yok, senden bu işi Fukuko'ya yaptırmanı istiyorum sadece."

Orin duymazdan gelerek dolabın loş derinliklerinden beş altı kırmızı pazen çamaşır çıkardı, iki eliyle kucaklayarak mutfağa gidip leğene attı.

"Onun yerine sen mi yıkayacaksın?"

"Endişelenme dedim ya oğlum, erkekler anlamaz bu işlerden."

"Peki neden iç çamaşırlarını kendisine yıkatmıyorsun, söyler misin anneciğim?"

"A, amma uzattın ha! Sadece leğende ıslatıyorum çamaşırları. Fukuko gelip görünce ne yapacağını idrak edip kendisi yıkayacaktır, görürsün."

"Çok saçma. Böyle şeyleri idrak edecek birisi değil o."

Annesi çamaşırları daha sonra Fukuko'ya yıkatacağını söylese de Şozo bu işi annesinin yapacağını bal gibi biliyordu ve bu düşünce canını daha da sıkmaya yetti. Üstündeki kirli iş kıyafetlerini bile değiştirmeye tenezzül etmeden, evin girişinden bir çift takunyayı alıp bisikletine atlayarak gözden kayboldu.

Az önce bilardo oynamaya gitmek istediğini söylediğinde yalan söylemiyordu ama şu an canı öyle sıkkındı ki, bilardo falan umurunda değildi. Nereye gideceğini bilmeden yeni anayola bağlanan Aşiya Nehri kıyısındaki patika boyunca sinirinden bisikletin zilini çala çala ilerledi. Narihira Köprüsü'nü geçtikten sonra gidonu Kobe yönüne çevirdi. Saat henüz beş bile olmamıştı ama sonbahar güneşi batmak üzereydi ve anayolun ucu bucağı görünmüyordu. Zengin bir renk cümbüşü batıda ufku kaplamıştı, güneş ışınları neredeyse yolun yüzeyine paralel düşüyordu. İnsanlar ve arabalar kızıla boyanıyor, arkalarında uzun gölgeler bırakarak geçip gidiyordu. Şozo tastamam güneşe doğru sürüyordu ve gümüş gibi parlayan asfalt gözünü almasın diye ya kafasını yana çeviriyor ya da yere bakarak ilerliyordu. Mori'deki semt pazarını geçip Şoci durağına varmak üzereydi ki tren yolunun yanı başındaki hastane duvarının önünde kendini işine kaptırmış, canhıraş bir şekilde yeni döşeme dikmekte olan tatami ustası Tsukamoto'i gördü. Şozo ona doğru pedal basıp olduğundan daha neşeli bir tavırla, "Meşgul müsün?" diye sordu. Tsukamoto işini bırakmadan kaçamak bir bakış atarak "A, selam!" diye yanıtladı. Güneş batmadan işini bitirmeye kararlıydı ve iğnesini tatamisinin bir yanından sertçe batırıp diğer tarafından çıkarıyordu.

"Bu saatte nereye böyle?"

"Özellikle gittiğim bir yer yok, öyle dolanırken buraya geldim."

"Benimle konuşmak istediğin bir şey mi vardı?"

"Yo, yok."

Şozo böyle demişti ama eli ayağı birbirine dolaştığı için yarım yamalak gülümseyebildi.

"Tam buradan geçiyordum da, bir selam vereyim dedim."

"Öyle mi?"

Tsukamoto, önünde bisikletle duran bu adama harcayacak vakti olmadığını ima edercesine derhal işine dönüp dikmeye devam etti ama Şozo'ya göre ne kadar meşgul olursa olsun, işi "E, ne var ne yok?" ya da "E, Lili'siz hayata alışabildin mi bakalım?" falan diye sormasına engel teşkil etmemeliydi. Kendini mahçup hissetti. Nihayetinde Lili'yi ne kadar özlediğini Fukuko'ya belli etmemek için elinden geleni yapıyordu ve onun yanındayken Lili'nin L'sini bile ağzına almıyordu. Lili'ye olan sonsuz sevgisi içinde tıkılıp kalmıştı ve şans eseri Tsukamoto'ya rastladığında doğrusu ondan dert ortağı olmasını beklemiş, yükünü hafifletmek için biraz içini dökebileceğini ümit etmişti. Acaba Tsukamoto birkaç teselli cümlesi etmek ya da en azından o günden sonra hiç uğramadığı için özür dilemek zorunda hissetmiyor muydu kendini? Çünkü her şeyden önce Şozo, Lili'yi Şinako'ya göndermeye razı olduğunda, Tsukamoto kediye iyi bakıldığından emin olmak için onu sıkça vekâleten ziyaret edeceğine dair kati bir söz vermişti. Rokko'daki durumu kolaçan edip Şozo'ya haber verecekti. Bu elbette Fukuko ve Orin'den kesinlikle gizlenen, yalnızca ikisi arasında kalacak bir anlaşmaydı ve Şozo sadece bu şartı kabul ederse kıymetli Lili'sinin gitmesine izin vereceğini söylemişti ama Tsukamoto bir kez olsun sözünü yerine getirmemişti. Sadece elçilik vazifesi yapmış ve bundan istifade, anlaşmayı bilmezden gelmişti.

Ama belki de bilmemezliğe yatmıyordu; aksine, gerçekten diğer insanların ne düşündüğüne zaman ayıramayacak kadar kendini günlük işine kaptırmıştı. Şozo, bu tesadüfü kendi lehine kullanıp adama ağzına geleni söylememek için kendini zor tuttu. Çünkü önünde pür dikkat işine odaklanmış birisine

pat diye kedisinden bahsetmek biraz tuhaf kaçardı. Hem içini dökse bile, olması gerektiği gibi, fırçayı yiyen sonunda bizzat kendisi olacaktı. Gün ışığı giderek azalırken, Şozo yüzünde boş bir ifadeyle Tsukamoto'nun elinde parlayan, kocaman iğneye hayranlıkla bakakalmış, dikiliyordu. Karayoluna çok yakın olmasına rağmen etrafta pek ev yoktu. Güneyde yemeklik kurbağa yetiştiren bir çiftlik vardı, kuzeyde ise bu yol üzerinde gerçekleşen trafik kazalarında can vermiş insanların anısına dikilmiş, büyükçe bir taştan oyma Jizo heykeli* vardı. Hastanenin arkasında birkaç pirinç tarlası, onların da arkasında Hankyu demiryolu boyunca uzanan kızıl tepeler sıralanıyordu. Daha az önce katmanlı kıvrımları belirgin bir şekilde seçilebilen tepeler, şimdi etrafını saran ince ve gri akşam sisine teslim olmuştu.

"Eh, ben kaçayım artık."

"Ara sıra uğra."

"Daha rahat bir zamanda gelirim."

Şozo bir ayağı pedalda birkaç tuhaf adım atar gibi olduktan sonra, öylece gitmeye gönlü razı gelmediği için geri döndü ve "Şey, böldüğüm için kusura bakma ama aslında sana soracaklarım var," dedi.

"Neymiş o?"

"Acaba şimdi Rokko'ya gitsem mi diyordum..."

Tsukamoto tam ayağa kalkarken, henüz bitirdiği tatamiyi pat diye elinden düşürüp şaşkınlıkla sordu:

"Ne yapmaya?"

"Yani şey, o günden beri ne yaptığına dair en ufak bir fikrim yok işte."

---

* Ölülerin ruhlarına yol gösterdiğine inanılan Budist bir rahip. Bodhisattva olarak da bilinir. (ç.n.)

"Sen ciddi misin yahu? Biraz erkek ol, boş ver ne yaparsa yapsın."

"Anlamıyorsun Tsukamoto, bu işler öyle kolay değil."

"İşte tam da bu yüzden sana bu konuyu etraflıca düşün demiştim ve sen de 'O kadını hayatta özlemeyeceğim, yüzünü görmek bile karnıma ağrılar sokuyor' demiştin."

"Ağır ol Tsukamoto, Şinako'dan değil, kediden bahsediyorum."

"*Kediden* mi bahsediyorsun?"

Döşemecinin yüzüne aniden bir gülümseme yayıldı.

"Ha, şu kedi! Evet ya."

"Evet işte. Hatırladın mı, hani arada sırada gidip Şinako ona iyi bakıyor mu diye kontrol edeceğine söz vermiştin."

"Söz mü vermiştim? Aman her neyse, bu aralar selden dolayı tamirat işleri çok yoğun, işte o yüzden..."

"Biliyorum, biliyorum, zaten ben de sana git demeye gelmedim."

Oldukça iğneleyici biçimde söylemişti bunu ama karşı taraf oralı bile olmamıştı.

"Demek hâlâ kediyi unutamadın?"

"Nasıl unutabilirim? Onu benden aldığın günden beri, acaba Şinako ona kötü mü davranıyor, acaba yeni evine alışabildi mi diye düşünmekten bir hâl oldum. Geceleri kâbus bile görüyorum. Daha da kötüsü, Fukuko'ya bundan bahsedemiyorum bile."

Şozo göğsünden yükselen hıçkırığa son anda mani oldu.

"Doğrusu şimdiye kadar en azından bir kere olsun gidip görmeyi çok istedim ama son bir aydır yalnız sokağa çıkmama bile izin vermediler neredeyse. Üstelik Şinako'yu

görme heveslisi de değilim hani. Ona görünmeden sadece Lili'yi görebilmenin bir yolu var mı acaba?"

"Çok zor bir ihtimal."

Tsukamoto muhabbetten sıkılmışçasına elini yerdeki tatamiye dayamış dinleniyordu.

"Ona çaktırmadan yapmak mümkün değil. Ve olur da insanlar oraya gitme sebebinin kedi olmadığını düşünürse, işte o zaman ayvayı yersin."

"Yok, hayır. Kimsenin öyle şeyler düşünmesini istemem."

"Öyleyse unut gitsin. Zaten bir şeyi bir kere verdin mi, sonra senin ne hissettiğinin pek bir önemi kalmıyor, anlıyorsun ya İşii?"

"Beni dinle şimdi," dedi Şozo, Tsukamoto'nun sorusunu yanıtsız bırakıp yeni bir bahis açarak. "Şinako ikinci katta mı daha çok vakit geçiriyordur yoksa alt katta mı?"

"İkinci katta herhalde ama alt kata da indiği oluyordur."

"Peki, hiç evden çıkıyor mu?"

"Bilmem. Dikiş nakış işi yaptığına göre çoğunlukla evde olsa gerek."

"Acaba hamama saat kaç gibi gidiyordur?"

"Bilmem."

"Peki öyleyse. Kusura bakma vaktini çaldığım için."

"İşii!" Tsukamoto döşeme parçasını eline alıp kalkana kadar çoktan birkaç metre uzaklaşmış olan bisikletin ardından bağırdı: "Gerçekten gidecek misin oraya?"

"Ne yapacağımı tam olarak ben de bilmiyorum ama mahalleye gidip bir bakacağım."

"Gidip gitmemek sana kalmış ama bir sorun çıkarsa gelip başıma ekşime."

"Sen de bu konudan Fukuko'ya veya anneme bahsetme sakın, anlaştık mı?"

Sonra Şozo kafasını sağa sola sallayarak demiryolunun diğer tarafına geçti.

Fakat gerçekten de umduğu gibi Rokko'daki ev sakinlerinden herhangi biriyle temas kurmadan Lili ile özel bir görüşme yapmayı başarabilecek miydi? Şans eseri arkadaki boş arsayı kaplayan uzun otlar ve kavak ağaçları saklanmak için elverişliydi; tek yapması gereken Lili kendini gösterene kadar sabırla beklemekti. Fakat ne yazık ki hava çoktan kararmıştı; Lili çıksa bile onu görmek zor olacaktı. Üstelik Hatsuko'nun kocası da bu saatlerde işten döneceği için mutfakta akşam yemeği telaşı başlayacaktı, bu yüzden boş arsada pusuya yatmış hırsız gibi saatlerce bekleyemezdi. Belki de başka bir gün daha erken saatlerde gelmesi daha iyi olacaktı. Zaten bugün Lili'yi görmek önceliğini yitirmişti; çünkü uzunca bir süredir ilk kez karısına haber vermeden istediği yere gitmekten çok hoşlanmıştı. Ama bu fırsatın kayıp gitmesine izin verirse muhtemelen iki hafta daha beklemesi gerekecekti. Fukuko, para koparmak için ayda iki kere -ay başı ve ortası gibi- düzenli olarak babasının yanına giderdi. Gidince de genellikle akşam yemeğine kalır, en erken sekiz dokuz gibi eve dönerdi. Bugün de öyleydi; Şozo, daha üç dört saat özgürlüğün tadını çıkarabileceğini biliyordu. Eğer soğuğa ve açlığa katlanmaya razı olursa, o boş arazide iki saat daha kalabilirdi. Böylece akşam yemeğinden sonra dolaşmaya çıkma alışkanlığını sürdürdüğünü tahmin ettiği Lili'yi görebilirdi. Ve yemekten sonra yeşil otların arasına dalıp biraz da onlardan yemeyi sevdiğini şimdi hatırlamıştı, kısacası boş arsa karşılaşmak için oldukça cazip görünüyordu. Konan okulunu geçip Kokusuido adındaki radyocu dükkânının önünde durduğunda aklından bunlar geçiyordu

işte. Dükkân sahibinin içeride olduğundan emin olmak için kapıyı aralayıp şöyle bir baktıktan sonra sıcak bir şekilde, "İyi akşamlar," dedi.

"Çok affedersiniz, bana yirmi sen* borç vermeniz mümkün mü?" diye sordu..

"Yirmi sen yetecek mi?"

Dükkân sahibi tabii ki Şozo'yu tanımıştı. Ama durduk yerde gelip para istemesini olağan karşılayacak kadar samimi olmadığı için şüphe ile bakmıştı. Yine de küçük bir meblağ olduğu için vermekten çekinmedi. Yanında taşıdığı bozuk para çantasından iki tane on sen çıkarıp Şozo'nun hazır bekleyen eline bıraktı. Genç adam derhal yolun karşısına geçip Konan pazarından bir poşet soya fasulyeli çörek ve bambu yaprağına sarılmış tavuk alıp iç cebine attı. Dükkâna dönerek, "Mutfağı kullansam sorun olur mu?" diye sordu.

Şozo iyi huylu gibi görünüyordu ama başka insanlara baskı yapmaktan da çekinmiyordu. Böyle isteklerde bulunmaya alışık olduğundan, dükkân sahibi "Ne yapacaksın?" diye sorduğunda "Biraz işim var," deyip sırıtarak mutfağa yönelmişti bile. Bambu yapraklarını açmadan tavuğu su dolu alüminyum tencereye attı, ocağın altını yakıp kaynatmaya başladı. Aşağı yukarı yirmi kere teşekkür edip özür dilemekten sonra, "Çok olduğumun farkındayım ama acaba son bir şey daha istesem olur mu?" diyerek bisikleti için ödünç bir fener istedi. Adam dükkânın arkasına gidip üzerinde ünlü bir yemek tedarikçisi olan "Uozakili Miyoşi"** yazan eski bir kâğıt fener getirdi.

---

* Yenin yüzde biri olan Japon para birimi. Artık tedavülden kalkmıştır. (ç.n.)

** Uozaki 1950 yılında Kobe sınırlarına dâhil edilmiş eski bir Japon şehri. (ç.n.)

"Oo, tam bir antikaymış."

"Çok önemli değil. Müsait olunca bırakırsın."

Hava henüz zifiri karanlık olmadığı için Şozo feneri kuşağına sokuşturup yola koyuldu. Demiryolu hattının Rokko durağı önündeki "Bu yol Rokko Dağı'na gider" yazan tabelayı görünce bisikletini köşedeki çaycının önüne bıraktı. Aradığı eve iki üç sokak mesafe kalmıştı; hafif eğimli araziyi tırmanarak yoluna devam etti. Kuzeye doğru ilerleyip evin arkasındaki boş arsaya gelince, altmış yetmiş santimetre yüksekliğindeki gür ot yığını üzerinde çömelerek umutla nefesini tuttu. Şozo'nun planı, soya fasulyeli çöreklerden atıştırarak iki saat kadar sabırla beklemekti. Lili ortaya çıkınca tavuk etini ona ikram edecek, sonrasında muhtemelen kucaklaşacaklar, haftalar sonra ilk kez kediyi omzuna çıkartıp ağzını yalamasına müsaade edecekti.

Bugün hoş olmayan şeyler yaşadığı için amaçsızca kendini sokağa attığında ayakları kendiliğinden batıya yönelmiş, yolda şans eseri Tsukamoto ile karşılaşınca buraya kadar gelmeye karar vermişti, böyle olacağını bilse üzerine mont giyerdi. İş kıyafetinin altına yalnızca yün bir gömlek giydiğinden gerçekten üşüyordu. Sırtını kamburlaştırıp büzüldükten sonra parlayan yıldızlarla kaplı gökyüzüne baktı. Soğuktan buz kesmiş otlar, takunyalı çıplak ayaklarına sürtüyordu. Elini omzuna ve şapkasının üstüne götürünce yoğun bir çiyin düşmekte olduğunu fark edip üşüyor olmasına şaşırmadı. İki saat boyunca burada çömelip beklerse muhtemelen hasta olurdu. Fakat mutfakta pişirilen balığın kokusu rüzgâra karışıp ta Şözo'nun burnuna kadar gelince, Lili'nin de bu kokuyu alıp her an bir yerlerden fırlayabileceğine kesin gözüyle baktı. Oldukça alçak bir sesle "Lili... Lili'cik..." diye bağırmaya başladığında tuhaf bir gerginlik hissetti. Evdekilere çaktır-

madan yalnızca kedinin anlayabileceği bir işaret dili bulmaya çalışıyordu. Üzerinde çömeldiği ot yığının önünde bir ararot otu yapraklarını yaymış, ara sıra soluk bir parıltı yayıyordu. Tahmin edileceği üzere bu, düşen çiy damlaları üzerinde uzaklardan yansıyan ışıktan başka bir şey değildi ama bu gerçeği bilse bile, bunun Lili'nin gözlerindeki parıltı olması umuduyla Şozo'nun kalbi çarpıyordu. Daha "Yoksa Lili mi? Ne güzel olurdu geliverse!" diye içinden geçirirken bile kalp atışları hızlanıyor ve midesini bir ürperti kaplıyordu ama hemen sonra, bu his yerini hayal kırıklığına bırakıyordu.

Gülünç gelebilir ama Şozo daha önce, diğer insanlarla olan ilişkileri de dâhil, hiçbir zaman böyle bir heyecan ve sabırsızlık hissetmemişti. Zaten tek yapabildiği kafedeki garson kızlarla takılmak falandı. Buna en yakın olarak Şinako'dan gizli gizli Fukuko ile görüştüğü zamanlar böyle hissetmişti. Evet, bu can sıkıcı ama bir o kadar da heyecan verici ve karmaşık duygu, Şozo'nun aşka en çok yaklaştığını hissettiği an olmuştu. Öyle bile olsa, annesi ve Fukuko'nun babası bir yandan sakince ikisini yönlendirmiş, diğer yandan Şinako'yu ustaca oyalamayı başarmış olsalardı, kendisini akşam ayazında çömelip fasulye çöreğine tamah edecek kadar zorlamasına gerek kalmayacaktı. İşte bu yüzden Fukuko'yla olan ilişkisinde hep bir ciddiyet eksikliği yaşamış ve hiçbir zaman şu an Lili'ye duyduğu kadar yoğun bir kavuşma arzusu yaşamamıştı.

Şozo, annesinin ve karısının ona kendi ayakları üzerinde duramayan, geri zekâlı bir çocuk muamelesi yaptıklarının farkındaydı ve bu duruma çok üzülüyordu. Ama dert yanabileceği bir dostu olmadığından hepsini içine atmak zorunda kalıyor, kendisini yalnız ve çaresiz hissediyordu. Bu, Lili'ye olan aşkını daha görkemli kılıyordu. Bu yalnızlığa

olan esaretini ne Şinako ne Fukuko ne de annesi anlayabilirdi. Sadece Lili, hüzünlü gözleriyle esaretin zincirlerini parçalayarak ona huzur verebilirdi. Şozo, kedinin içinde saklayıp diğer insanlara doğrudan anlatamadığı kederi ve mutsuzluğu anlayabilecek tek insanın da kendisi olduğuna emindi. Birbirlerinden ayrılalı kırk günden fazla olmuştu. İlk başlarda kediyi düşünmemeye ve en kısa sürede kendini yokluğuna alışmaya zorladığı doğruydu. Ama annesine ve şu anki karısına kırgınlığı her geçen gün artıyor ve hapsedilmiş öfkesini boşaltma imkânı giderek azalıyordu. Sonunda Lili'ye olan hasreti tekrar baş göstermişti ve bu kez bastıramıyordu. Şozo'nun konumu göz önünde tutulduğunda, geliş gidişlerine yapılan müdahalelerin ve üzerinde uygulanan katı baskının, artık yanında olmayan kedisine olan sevgisini körüklemesi kaçınılmazdı. Artık unutmak istese bile bu mümkün değildi.

Diğer bir üzüntü kaynağıysa şimdiye kadar Tsukamoto'dan hiç haber gelmemiş olmasıydı. O kadar söz verdiği halde neden hiç uğramamıştı? Eğer işleri gerçekten yoğunsa yapacak bir şey yoktu ama muhtemelen tek sebebi bu değildi, endişe etmemesi için ondan bir şey saklıyor olabilirdi. Belki Şinako Lili'ye kötü davranıyordu ve hayvancık perişan olmuş, çöküntüye uğramıştı. Belki de evden kaçıp kaybolmuştu ve nerede olduğu bilinmiyordu ya da Rokko'da hastalanıp ölmüştü, kim bilir... Bu düşünceler Lili götürüldüğünden beri Şozo'nun rüyasına giriyordu. Gecenin bir yarısı aniden uyanıyor, yakınlarda kedinin miyavladığını duyduğu hissine kapılarak tuvalete gider gibi kalkıyor ve panjurları açıyordu. Birkaç kez bu seraplara kandıktan sonra, korkuyla ürpererek rüyalarında gördüğü suretin Lili'nin hayaleti olduğunu düşünmeye başladı. Acaba Rokko'dan kaçmış, sahibinin evine dönerken yolda ölmüştü de sadece ruhu mu geri dönebilmişti?

Fakat Şinako ne kadar kinci, Tsukamoto da ne kadar ihmalkâr olursa olsun, eğer Lili'nin başına gerçekten kötü bir şey gelseydi ikisi birden bu kadar sessiz kalamazdı. Nihayetinde hiç haber almamış olması, bir bakıma her şeyin yolunda olduğuna işaretti. Şozo'nun aklına ne zaman talihsiz bir fikir gelse, bu şekilde kendini teselli edip kötü düşünceleri savuşturuyordu. Ve bütün endişelerine rağmen, karısının emirlerine sadık kalıp Rokko'ya gitmemek için geçerli başka bir sebebi daha vardı: Şinako'nun kendisi için kurmuş olduğu tuzağa düşmemek. Lili'yi istemesindeki gerçek amacını hâlâ tam olarak anlayabilmiş değildi ama Tsukamoto'nun görevini yerine getirememesinde parmağı olduğundan şüphe ediyordu. Böylece Şozo'yu merak içinde bırakıp Rokko'ya gelmesini sağlayacaktı. Her ne kadar Lili'nin sağlıklı olduğunu görmeyi çok istiyor olsa da, eğer bu meziyetli kadının ağına düşecek olursa gerçekten lanetlenecekti.

O çokbilmiş, üstünlük taslayan yüz ifadesini gözünün önüne getirip, "Demek sonunda geldin!" diyeceğini düşündükçe tiksinti duyuyordu. Ama Şozo'nun zayıf görünüşünü her zaman lehine kullanmak, kendini iradesiz gibi göstererek, her söyleneni yapacağına inandırmak gibi kendine has bir yeteneği vardı. İşte bu sayede kendini Orin ve Fukuko'nun elinde kukla olmuş gibi göstererek, diğer herkesten daha çok nefret ettiği Şinako'dan kurtulabilmişti. Şimdi bile doğru şeyi yaptığına inanıyordu ve Şinako'nun yaşadıklarını hak ettiğini düşünüp, ona karşı en ufak bir acıma duygusu beslemiyordu. İşte tam şu an ışıkları yanan üst kattaki odada olmalıydı. Otların arasında çömelmişken ışığa bakınca onun alaycı ve ukala suratı gözünün önünde canlandı ve ondan daha fazla iğrendi.

Onca yolu geldikten sonra tek istediği Aşiya'ya dönmeden önce uzaktan bile olsa Lili'nin o tatlı miyavlamasını bir kez

olsun duyabilmekti. Keyfinin yerinde olduğunu görebilirse yüreğine su serpilecek ve buraya kadar geldiğine değecekti. Hatta daha ileri giderek mutfak kapısına kadar sürünüp çaktırmadan içeri bakmayı göze alabilirse, belki şansı yaver gider ve Hatsuko'yu dışarı çağırıp Lili'nin hatırını sorduktan sonra, ona getirdiği tavuğu verebilirdi. Ama bütün bu hoş fikirler, ikinci kattaki ışığı görüp Şinako'nun suratını düşününce silinip gitti. Şozo'nun dizlerinin bağı çözülmeye başlamıştı ve çok dikkatli olmalıydı. Eğer Hatsuko yanlış bir düşünceye kapılırsa üst kattan ablasını çağırabilirdi ya da en azından olanları sonra anlatabilirdi. Şinako ise halinden memnun, "İşte nihayet planım işe yaradı" diye düşünürdü. Hayır, böyle olmasına müsaade etmeyecekti. Yani boş arsada çömelerek, Lili'nin ortaya çıkmasını beklemeye devam etmek dışında alternatifi yoktu. Diğer taraftan, şimdiye kadar boşuna beklemiş olduğu için pes etme fikri aklını çeliyordu. Poşetteki bütün çörekleri yemişti. Dahası, çoktan bir buçuk saatin geçtiğinden emindi ve Aşiya'ya döndüğünde başına geleceklerden korkmaya başlamıştı. Eğer sadece annesi varsa sorun olmazdı ama Fukuko ondan önce eve dönmüş olursa, yataktan dışarı adım atamayacak ve her yeri çimdiklenmekten çürük içinde kalacaktı. En kötüsü, öncekinden daha yoğun bir baskı altında tutulacak olmasıydı.

Ne olursa olsun bu bir buçuk saatlik bekleyiş sırasında evden cılız bir miyavlama bile duyulmamış olması enteresandı. Acaba son zamanlarda sıkça gördüğü kâbuslar gerçekti de Lili artık burada değil miydi? Eğer az önce burnuna gelen pişen balığın kokusu akşam yemeğiyse, illâ ki Lili'ye de birkaç lokma vermiş olmaları gerekirdi ve Lili yedikten sonra ot gevelemek için dışarı çıkmalıydı. Ama henüz çıkmamıştı ve bu oldukça tuhaftı. Sonunda Şozo daha fazla dayanamayarak

ot yığınından kalktı ve arka cephedeki kapıya doğru ilerledi. Tahta kapıdaki çatlağa gözünü yapıştırıp bakınca alt kattaki panjurların çoktan indirilmiş olduğunu gördü. Çocuklarını yatıran Hatsuko'nun sesi şöyle bir kulağına çalındı ama onun dışında en ufak bir tıkırtı bile duymadı. Hâlbuki üst katın camında Lili'nin siluetini bir görse dünyalar onun olacaktı. Ama camın ardında görebildiği tek şey hareketsiz perdelerdi. Şinako dikiş yaptığı için lambayı sarkıtmış olmalıydı; çünkü perdelerin üst tarafı daha loş, alt tarafı daha aydınlıktı. Şozo huzur dolu ortamı gözünde canlandırdı: Kadın kendini işine kaptırmış lamba ışığında dikiş dikerken Lili de arkasına kıvrılıp uyuyakalmıştı. Uzun sonbahar gecesinde hareketsiz lamba, sadece kadını ve Lili'yi kendi çemberi altında ısıtıp aydınlatırken etraftaki her şey karanlıkta belirsizleşiyordu. Gece ilerledikçe kedi hafif hafif horulduyor, kadın ise işine devam ediyordu. Kasvetli ama bir o kadar da dokunaklı bir ortam...

Eğer pencerenin ardındaki manzara gerçekten de az önce gözünde canlandırdığı gibi mucize eseri Şinako ve Lili'nin kaynaşıp sıkı fıkı olduğu bir ortamsa, Şozo bunu gördüğünde kıskançlığını bastırabilir miydi? Doğruyu söylemek gerekirse, Lili'yi geçmişini unutmuş ve şimdiki hayatından son derece memnun bir halde görürse çok sinirlenirdi. Diğer taraftan kötü muamele görüyorsa veya çoktan ölmüşse çok daha kötü hissederdi. Her iki durumda da canı sıkılacağı için belki de hiç öğrenmemek en iyisiydi. Aniden alt kattaki saatin yarım saat geçtiğini haber veren çan sesini duyunca saatin yedi buçuk olduğunu fark edip sanki birisi onu itelemişçesine evin duvarından birkaç adım uzaklaştı. Sonra, özenle sakladığı tavuk paketini eline alıp bir tahta kapıya bir çöp kutusuna doğru kararsızca volta attı. Tavuğu sadece

Lili'nin bulabileceği bir yere bırakıp gitmek istiyordu. Eğer otların arasına koyarsa, bir sokak köpeği kokusunu alıp bulabilir, eğer buraya bırakırsa evdekilerden birisi görebilirdi. Keşke bir yolu olsa, diye düşünürken artık buna kafa yoracak vakti olmadığına karar verdi. Eğer en geç yarım saat içinde evde olmazsa bir başka kavga patlak verecekti. Sanki Fukuko hemen arkasında dikiliyormuş gibi, "Bu saate kadar nerede sürttün sen bakalım?" dediğini duyabiliyor, suratındaki öfkeli bakışı görebiliyordu. Aceleyle paketi açıp tavuk etini ararot otunun yaprakları arasına boca etti, sonra belli olmasın diye üzerine yapraklar yerleştirip uçlarına çakıl taşı koyarak kapattı. Sonra ıssız arsadan olabildiğince hızla uzaklaşarak bisikletini bıraktığı çay dükkânına doğru koştu.

Fukuko, o akşam eve Şozo'dan iki saat geç dönmüştü; evdekilere erkek kardeşini boks maçına götüreceğini söylerken keyfi oldukça yerindeydi. Ertesi gün, akşam yemeğini her zamankinden biraz daha erken yiyip, "Biraz Kobe'ye doğru gideceğiz şöyle," dedikten sonra kocasını alıp Şinkaiçi'deki* Juraku Salonu'na doğru yola çıktı.

Orin'in tecrübelerine göre, babasının yanından döndükten sonraki beş altı gün boyunca cebinde baba parası olduğu için Fukuko'nun keyfi genellikle yerinde oluyordu. Bu zaman zarfında gönlünce para harcıyor, Şozo'ya sinema ısmarlayıp onu defalarca müzikal dinlemeye götürüyordu. Sonuç olarak bir süreliğine birbirlerini delice seven çiftler gibi iyi geçiniyorlardı. Fakat sonraki hafta paranın çoğu tükenince, Fukuko evde tembellik edip bir şeyler atıştırarak dergi okumak dışında bir şey yapmıyor ve canı sıkıldıkça kocasına çatıyordu. Şozo da kendi adına karısı kesenin ağzını açtığı

* Şinkaiçi: Eğlence merkezleri ve tiyatro binalarıyla ünlenmiş, özellikle 1920- 1940 arasında oldukça ilgi görmüş Kobe'nin bir semti. Juraku Salonu (Jurakukan) ise bu semtte yer alan, 1953 yılında Louis Armstrong'un da konser verdiği ünlü bir salon. (ç.n.)

müddetçe sadık ve âşık koca rolünü oynuyordu ama paralar suyunu çekince karısına olan tavrı belirgin bir şekilde değişiyor, yarım ağızla cevaplar verip umursamaz davranmaya başlıyordu. Böyle zamanlardan en zararlı çıkan ise hem oğlu hem gelini tarafından kavgalarına müdahil edildiği için Orin oluyordu. Doğal olarak, Fukuko'nun İmazu'ya her gidişinde en azından bir süre evin içinde huzur olacağını düşünüp inanılmaz bir rahatlama hissediyordu.

İşte şimdi o haftalardan birisi daha başlamıştı. Kobe'ye gittiklerinden birkaç akşam sonra, yemek masasında karşılıklı oturmuşlardı; Fukuko kocasına, "Şu geçen akşam gittiğimiz film o kadar da iyi değildi bence," dedi. *Sake* içiyordu ve gözlerinin etrafı hafiften pembeleşmeye başlamıştı, "Sence nasıldı?" dedikten sonra küçük içki şişesini havaya kaldırmıştı. Şozo şişeyi elinden alıp kadehini doldurdu.

"Bir kadeh daha?"

"Yok, içmiyorum. Çok içtim zaten."

"Hadi ama, bir kadeh daha."

"Evde içince hiç lezzetli gelmiyor. Baksana, yarın bir yerlere gidelim mi?"

"İyi olur, gidelim tabi."

"Cebimdeki paraya henüz dokunmadım sayılır. Geçen akşam zaten evde yedik ve hepi topu bir filme gittik. O yüzden daha çok param var."

"Öyleyse nereye gidelim dersin?"

"Bu ay Takarazuka* ne sahneliyor acaba?"

"Müzikal var galiba."

Eğer bu kadınlar revüsüne giderlerse, civardaki kaplıcada

* Takarazuka: Broadway tarzı batı müzikalleri veya eski Japon hikâyeleri sahneleyen, sadece kadın oyunculardan oluşan bir tiyatro topluluğu (ç.n.)

güzelce yıkanmanın keyfini çıkarabilirdi ama buna rağmen gitmeye çok istekli görünmüyordu.

"Madem çok paran var, daha eğlenceli bir şeyler yapsak olmaz mı?"

"Öyleyse sen bir şey öner."

"Sonbahar yapraklarına* ne dersin?"

"Minoo'ya mı gidelim?"

"Minoo olmaz, geçenlerde sel orayı da vurdu. Acaba Arima'ya mı gitsek diyorum. Son gittiğimizden bu yana epey zaman geçti, sen ne dersin?"

"Sahi, en son ne zaman gitmiştik?"

"Geçen sene bu zamanlar herhalde. Hayır, bir dakika, gittiğimizde kurbağalar ötüşüyordu**."

"Doğru ya, bir buçuk sene olmuş demek."

İkisinin de aklı birlikte takılmaya başladıkları günlere gitti. Bir gün, tren yolunun son durağı olan Takimiçi İstasyonu'nda buluşmaya sözleşmişler, oradan da tramvaya binip Arima'ya giderek Goşobo Pansiyonu'nun ikinci katında bir oda tutup yarım gün geçirmişlerdi. Dağlardan akan dere sesleri eşliğinde bira içip uyuklayarak geçirdikleri o güzel ilkbahar gününü ikisi de dün gibi hatırlıyordu.

"Goşobo'da yine oda tutar mıyız?"

"Geçen seferkinden bile daha iyi olur. Sonbaharda kızaran yapraklara bakar, sıcak suyun keyfini çıkarıp akşam yemeğini orada yer..."

---

* Sonbahar yapraklarını görmek: Japoncada Momiji. Özellikle Japon akçaağaçlarının kızaran yapraklarına bakıp mevsim değişikliğini kutlamak. Tam tersi olarak ilkbaharda açan *sakura* yaprakları eşliğinde yapılan eğlencelere "Hanami" denir. Bu tarz etkinlikler Japon kültüründe ve günlük yaşantısında önemli bir yer tutar. (ç.n.)

** Kurbağaların ötüşü, Japon kültüründe dolaylı yoldan baharın gelişini simgeler. (ç.n.)

"Anlaştık, anlaştık. Oyle yapalım."

Ertesi gün öğle yemeğini erkenden yemeyi kararlaştırmışlardı ama saat dokuzdu ve Fukuko hâlâ hazırlanmaya başlamamıştı.

"Saçın çok berbat görünüyor," dedi kendi kullandığı aynadan bakarak.

"Muhtemelen iki haftadır berbere uğramadığım içindir."

"Madem öyle, bir koşu berbere gidip gelsen? Sana yarım saat veriyorum."

"Mümkün değil."

"Bu paspal halinle yanımda yürümene izin veremem. Kalk, git hadi hemen!"

Şozo, karısının sol eline tutuşturduğu bir yenlik kâğıt para ile kendi dükkânının iki sokak doğusunda kalan berbere koştu. Şans eseri sıra bekleyen yoktu. Arka odadan çıkıp gelen dükkân sahibini selamlayarak, "Acele olsun lütfen," dedi.

"Bir yere mi gidiyorsun?"

"Sonbahar yürüyüşü için Arima'ya gidiyorum."

"Aman ne güzel, karın da geliyor mu?"

"Aynen. Öğle yemeğini erkenden yiyeceğimiz için otuz dakika içinde tıraş olup eve dönmem gerekiyor."

Yarım saat sonra Şozo berber dükkânından çıkarken adamın, "İyi eğlenceler, tadını çıkarın!" dediğini güçlükle işitti. Ağzı kulaklarında kendi dükkânının önüne gelip içeri adım atacaktı ki, içeriden bir yerden karısının meşum sesiyle, "Peki anne, neden bugüne kadar bunu benden sakladın?" dediğini duyup yerinde kalakaldı.

"Neden bu olanları bana anlatmadın? Anne, benim tarafımda gibi görünüp böyle şeylere göz yummam sana ters gelmiyor mu?"

Fukuko'nun acayip tiz sesinden çok sinirli olduğu anlaşılıyordu. Belli ki annesi köşeye sıkışmıştı ve lafı geveleyerek kendini savunmaya çalışıyordu ama sonra sıkılıp mırıldanmaya başlayınca dedikleri dışarıdan duyulmaz oldu. Fukuko'nun sesi ise bütün evde yankılanıyordu.

"Ne dedin? Oraya gittiği anlamına gelmiyor mu? Aptal olma! El âlemin mutfağını kullanıp tavuk pişirdiyse, Lili için değilse madem, nereye gitmiş olabilir sence? Hadi onu geçtim, yanında getirdiği feneri oraya sakladığını biliyordun değil mi?"

Fukuko'nun, annesini böyle kıstırıp bağırması görülmedik bir şeydi. Demek ki Şozo berberdeyken Kokusuido'dan birisi gelip ödünç aldığı feneri ve borç parayı istemiş olmalıydı. Şozo o akşam bisikletin önünde sarkan fener ile eve dönünce, Fukuko'nun kıskanç sorularına maruz kalmamak için feneri sundurmadaki dolabın üstüne saklamaya karar vermişti. Fakat ne yazık ki annesi bunu görmüş olmalıydı ve Kokusuidolu adam gelince gidip feneri getirmişti. Ama Şozo'ya müsait olunca bırakırsın demiş olmasına rağmen ne demeye eve kadar gelmişti? Alt tarafı eski bir kâğıt feneri bu kadar önemsiyor olamazdı. Belki de bu taraflara işi düşmüştü ya da yirmi seni geri alamadığı için çok kızmıştı. Yaşlı adamın kendisi mi, çırağı mı gelmişti? Gelen kim olursa olsun, tavuk meselesini anlatması gerçekten yersizdi.

"Bak, mesele sadece Lili olsa inan tek kelime etmeyeceğim. Ama Lili'yi görmeye gidiyorum dese bile işin ucunda sadece Lili yok ve bu beni deli ediyor. O herif bu naneleri yerken beni kandırıp öylece kaçabileceğini mi sandın anne?"

Böyle bir saldırı karşısında Orin bile ağzını açamayıp köşesine sinmek zorunda kalmıştı. Asıl hedef Şozo'nun kendisiyken Fukuko'nun öfkeli yaylım ateşine annesinin maruz

kalmasının adil olmadığını düşününce biraz üzülmüştü ama biraz da hak ettiğine kanaat getirip teselli bulmuştu. Kendisi de içeride olsa, Fukuko'nun tamamen kuduracağına adı gibi emindi ve aslanın ağzından kıl payı kaçmayı başarmış olmasına şükreder gibi dikilirken, Fukuko'nun, "Hayır, hayır, şimdi anladım. Onu Rokko'ya sen gönderdin, çünkü bu kez de beni sepetlemek istiyorsun!" dediğini duydu ve ardından büyük bir gümbürtü koptu.

"Bekle!"

"Çek ellerini üzerimden!"

"Peki ama nereye gidiyorsun?"

"Babamın evine gidiyorum. Kimin haklı olduğunu göreceğiz bakalım."

"Ama Şozo şimdi dönmek üzeredir."

Çıkan patırtıya bakılırsa iki kadın itişip kakışarak evin ön kısmına doğru gelmekteydi ve panikleyen Şozo topuklayarak koşmaya başladı. Olabildiğince hızlı koşarak beş altı sokak boyunca ilerlemiş, daha farkına bile varmadan yeni anayoldaki otobüs durağına varmıştı. Bir elinde tıraştan kalan para üstünü hâlâ sımsıkı tutuyordu.

Aynı gün, saat öğleden sonra bir gibi, Şinako günlük kimonosu üzerine yün bir şal atıp, yakınlardaki bir müşterisine o sabah bitirdiği el işini teslim edeceğini söyleyerek aceleyle arka kapıdan çıktı. Şozo kâğıttan kayar kapıyı yarım metre kadar aralayıp nefes nefese kapıdan başını uzattığında, Hatsuko mutfakta tek başına bir şeyler hazırlamaktaydı. Kadın korkudan sıçrayarak "Ay!" diye çığlık attıktan sonra, Şozo hafifçe başını eğip zoraki bir gülümseme ile selamlayarak "Hatsu" dedi. Sesini alçaltıp arada endişeli bir şekilde arkasını kontrol ederek aceleyle, "Şinako şimdi çıktı değil mi?" diye devam etti. "Ben çıktığını gördüm ama o beni fark etmedi, şuradaki kavakların arasında saklanıyordum."

"Ablamla görüşmek istediğin bir şey mi vardı?"

"Kesinlikle hayır! Lili'yi görmeye geldim ben." Şozo'nun sesi şimdi duyguları eşliğinde değişerek hüzün ve acıyla dolmuştu. "Hatsu, kedi nerede? Canını sıktığım için özür dilerim ama n'olur kısacık da olsa görmeme izin ver."

"Arkalarda bir yerlerdedir herhalde?"

"Ben de öyle düşünüp iki saattir şu ağaçların altında dolandım durdum ama izi bile yok."

"Öyleyse üst kattadır."

"Şinako hemen gelir mi acaba? Nereye gitti ki?"

"Bitirdiği işi teslim etmeye gitti ama çok uzağa değil, gelmesi çok sürmez yani."

"Hadi ya, ne yapsam ki?" Şozo olduğu yerde sallanıp ayağını yere vurarak feryat etti. "Bak Hatsu, sana yalvarıyorum," diyerek ellerini dua eder gibi ovuşturup devam etti. "Senden tek bir ricam var, ne olur getir onu bana, lütfen."

"Görüp ne yapacaksın peki?"

"Bir şey yapacağım yok. Sağlıklı olduğunu bir kerecik görsem bana yeter."

"Alıp kaçırmayı aklından geçirmiyorsun ya?"

"Öyle bir şey yapar mıyım hiç! Sadece bir kere görebilirsem konu burada kapanacak."

Hatsuko şaşırmış görünüyordu ve Şozo'ya delici bir bakış attı. Sonra tek kelime etmeden üst kata çıkarken yarı yolda dönüp kafasını mutfağa doğru uzatarak, "Kedi burada," dedi.

"Öyle mi?"

"Ben kediyi elleyemem yalnız, gel kendin gör."

"Sorun olmaz mı peki?"

"Olmaz ama acele etmen lazım."

"Öyleyse hemen geliyorum."

"Acele etsene!"

Şozo dar merdivenleri çıkarken kalbi çarpmaya başlamıştı. Bir yandan kedisini görme fırsatını yakaladığı için heyecanlıydı ama diğer yandan kedisinin değişip değişmediğini merak ediyordu. Yol kenarında bir yerde ölüp gitmediğine veya kaybolmadığına seviniyor, evde güvende olduğu için minnet duyuyordu. Yine de, ona kötü bakılmış, bir deri bir kemik kalmış olmasından korkuyordu. Elbette altı haftalık

bir zaman diliminde Şozo'yu unutmuş olamazdı ama acaba hemen yanına gelip içten ve sevgi dolu bir ifadeyle karşılayacak mıydı onu? Yoksa geçen sefer Şinako'ya yaptığı gibi utanıp kaçacak mıydı? Aşiya'dayken Şozo birkaç günlüğüne dışarıda olup nihayet eve döndüğünde, Lili üzerine tırmanıp, sanki bir daha hiçbir yere gitmesine izin vermeyecekmişçesine her tarafını yalardı. Eğer yine böyle yaparsa, Lili'yi üzerinden indirmekte epey zorlanabilirdi.

"İşte burada!" Perdeler kapalıydı ve dışarıdan giren ışığı süzüyordu. Her zamanki gibi temkinli davranan Şinako gitmeden önce çekmiş olmalıydı; oda belirsiz gölgelerle kaplıydı. Şozo loş ışıkta Şigiraki* işi seramik maltızı ve hemen arkasında, yastıkların üzerinde, patilerini altına toplayıp kamburunu çıkararak uyuşuk gözleri yarı açık yatmakta olan kıymetli Lili'sini seçebildi.

Düşündüğü kadar zayıf değildi ve tüylerinin parlaklığına bakılırsa oldukça emin ellerde olduğu anlaşılıyordu. Ayrıca kendisine ayrılmış yastık köşesi de iyi bakıldığını kanıtlıyordu. Dahası, yemeğini henüz yemiş olmalıydı çünkü sonuna kadar temizlenmiş pirinç kâsesi ve çiğ yumurta yediğini gösteren yumurta kabukları köşedeki gazete kâğıdının üzerinde duruyordu. Onların yanında eski evinden alışık olduğu gibi bir kum leğeni vardı. Şozo birdenbire haftalardır duymadığı için unuttuğu baskın kokuyu fark etti. Eskiden kendi evinin duvarlarına, tavanına, halısına sinen bu koku artık bu odayı dolduruyordu. İçi hüzünle dolan Şozo, boğuk bir sesle "Lili!" diye feryat etti. Kedi nihayet odada olduğunu fark edip boş bakan, umursamaz gözlerini açarak adamın olduğu yöne doğru oldukça samimiyetsiz bir bakış attı ve

* Şigiraki: Japonya'nın en eski seramik fırınlarından birisi. Maltız, toprak pişirme ocağı.

bunun haricinde bir duygu belirtisi göstermedi. Ön patilerini daha da altına sokuşturup üşüdüğünde yaptığı gibi sırtındaki ve kulak diplerindeki tüylerini kabartarak, sadece ve sadece yalnız kalıp uyumak istercesine gözlerini kapattı.

Hava bugün oldukça açıktı ama hâlâ serindi ve belki de bu yüzden kömür sobası yanındaki sıcak yatağından kalkma fikri Lili'ye cazip gelmemişti. Ve elbette karnı da tok olduğu için ayağa kalkmak angarya geliyor olabilirdi. Şozo kedisinin üşengeç mizacını biliyordu ve bazen sergilediği hoşnutsuz tavırlarına maruz kalmaya alışık olduğu için bu duruma çok şaşırmamıştı. Ama alışılmışın dışında mahzunca orada çömelmiş duran kedinin kayıtsız gözleri etrafında birikmiş çapakları görünce, görüşemedikleri kısa zaman içinde oldukça yaşlanmış olduğunu ve gözlerinin ferinin söndüğünü hissetmişti. En çok da gözlerindeki ifade canını sıkmıştı. Böyle durumlarda hep uyuşuk davranırdı zaten ama bugün sanki ölümcül hastalığa yakalanmış, bir ayağı çukurda, bütün yaşam enerjisini tüketmiş biri gibi görünüyordu.

"Seni tanımadı bile, hayvan işte."

"Saçmalama, bir başkası tarafından izlendiği için beni tanımazdan geliyor."

"Öyle mi dersin?"

"Elbette öyle. Rica etsem, biraz dışarı çıkabilir misin? Arkandan kapıyı kapatabilir miyim?"

"Ne yapacaksın ki?"

"Hiçbir şey. Sadece biraz kucağıma alıp seveceğim."

"Ama ablam dönmek üzeredir."

"Öyleyse şu odadan dış kapıyı gözetleyip ablan gelince bana haber verebilir misin, Hatsu? Rica ediyorum bak."

Şozo daha sözünü bitirmeden odaya dalıp kapıyı çekerek Hatsuko'yu dışarıda bırakmıştı. Kedinin karşısına geçip çömelirken "Lili" diye seslendi. Önce, "Uyumaya çalışıyorum görmüyor musun?" der gibi bakarak göz kırptı Lili. Şozo onun gözlerindeki çapakları temizledi. Kucağına alarak boynunu okşamaya başlayınca, büyük bir zarafetle teslim oldu, hatta çok geçmeden mırıltı çıkarmaya başladı Lili.

"Lili'ciğim nasılsın? Hasta falan değilsin ya? Sana iyi bakıyorlar mı burada?"

Şozo, baş başa takıldıkları günlerde olduğu gibi kafasını sürter veya yüzünü yalamaya başlar umuduyla bildiği bütün sevgi kelimelerini sıralayıp iltifat yağdırıyordu. Ne dese, gözlerini açmadan kucağında oturup mırıldanmaya devam ediyordu Lili. Şozo sabırla sırtını okşamayı sürdürünce kendisi de biraz sakinleşip etrafa bakınmaya başladı. Şinako'nun itinalı ve titiz kişiliği her detaya yansımıştı. Sadece beş dakikalığına çıkacak olsa bile perdeleri kapardı, şimdi de öyle yapmıştı. Dahası, yedi metrekarelik oda tuvalet aynası, şifonyer, dikiş nakış malzemeleri, kedinin tabakları ve leğeni gibi şeylerle doluydu ama her şey yerli yerinde görünüyor, hiçbir dağınıklık göze çarpmıyordu. İçinde ütü duran maltıza baktığınızda, parlayan korun üzerini kaplayan kül tabakasının bile düzgünce tırmıklandığını görebilirdiniz. Hatta maltızın üzerindeki ayaklıkta duran emaye tencere sanki az önce silinmişçesine parıldıyordu.

Ama odadaki en ilginç şey Lili'nin tabağındaki yumurta kabuklarıydı. Şinako artık kendi geçimini kendi sağlamak zorundaydı, işi kolay değildi. Ancak yoksulluğuna rağmen Lili'nin sağlıklı beslenmesini sağlıyordu. Lili'nin yastıkları kadının kendi yattığı yastıklardan bile kalındı. Bir zamanlar tiksindiği halde şimdi nasıl oluyor da ona bu kadar özen

gösteriyordu? Şozo eski karısının evden gitmesinin de bu zavallı hayvanın acı çekmesinin de sorumlusunun bizzat kendi kişiliği olduğunu fark etti. Ve daha bu sabah kendi evine bile giremeyip buralara sürüklenmişti. Lili'nin mırıltılarını dinlerken leğenden gelen kötü kokuyla yarı boğulmuş bir vaziyette güçlü duygulara esir düşmüştü. Evet, Şinako ve Lili'nin acınacak halde oldukları doğruydu ama şimdi kendisi daha beter duruma düşmüştü. Artık benim diyebileceği bir evi bile yoktu.

Sonra aniden hızla yaklaşan ayak sesleri duyuldu. Hatsuko kapıyı hışımla açarak:

"Ablam şimdi şu evin köşesinden döndü."

"Eyvah ki ne eyvah!"

"Arka kapıdan çıkamazsın! Ön tarafa... Öne doğru git! Terliklerini ben alırım, hadi acele et, acele!"

Şozo merdivenlerden âdeta yuvarlanarak ön kapıya doğru koştu. Hatsuko'nun önüne fırlattığı terlikleri ayağına geçirip kendini dışarı attı. Tam o anda, arka kapıdan girmek üzere olan Şinako'yu geriden gördü. Birbirlerini kıl payı kaçırmışlardı. Sanki peşinde korkunç canavarlar varmışçasına tüm gücüyle karşı tarafa doğru koşarak uzaklaştı.

Fukuko, tam da kocası Şozo ile yeni bir hayata başladığı günlerde kocasının eski karısı Şinako'dan bir mektup alır. Yuvası dağıldıktan sonra "kırık bir çanak" bile almayan bu kadın, duygu yüklü mektubunda tek bir şey istemektedir: Şozo'nun deliler gibi sevdiği kedisi Lili'yi.

İlk bakışta, masum bir istektir elbette bu. Ne var ki Lili -tüm kediler gibi- girdiği hayatların en olmadık yerlerine kıvrılmıştır ve dâhil olduğu yaşamların karanlık köşelerinde gezinmeye başlar mektupla birlikte. Biten ilişki için umut, diğeri içinse endişe kaynağıdır. Böylece, başlı başına bir kavram olmayı hak eden "kedi sevgisi"nden çok daha fazlasına dokunur Tanizaki. Zarif, yumuşacık bir üslupla insan ilişkilerinin girift yapısını, küçücük ayrıntıların -bir nesnenin, jestin veya bakışın- insan ruhunda yarattığı dönüşümleri, yalnızlığın ve sevginin türlü biçimlerini gösterir.

Yoğun tutkuların, tuhaf arzuların ve ince bir melankolinin ustası Tanizaki'nin *Bir Kedi, Bir Adam, İki Kadın*'ını Sinan Ceylan Japonca aslından çevirdi.

Tanizaki ve kedisi Mi

"Tanizaki en gözde yazarlarımdandır. Aşkı ve aşkın sapkın yönlerini anlatır kitapları."
Henry Miller

"Tanizaki, muhteşem bir yazar."
Haruki Murakami

Kapak Hakan Güngör

/jaguaryayinlari /jaguarkitap /jaguarkitap

"Mutlu azınlığa!"

9 786058 259331